Մասիս ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

35ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 08 (1708) ՇԱԲԱԹ, ՄԱՐՏ 7, 2015
VOLUME 35, NO. 08 (1708) SATURDAY, MARCH 7, 2015

Պաշտօնաթերթ՝ Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

Ուրուկուէյի Հնչակեաններու Ուշագրաւ Նախաձեռնութիւնը

Մոնթեվիտէոյի Հնչակեան կեդրոնին վրայ պարզուած եւ Հայոց ցեղասպանութիւնը ոգեկոչող պաստառ

Մարտ 1-ին տեղի ունեցաւ Ուրուկուէյի նորընտիր նախագահ Թապարէ Վասկէզի երդման արարողութիւնը: Այս առթիւ մայրաքաղաք Մոնթեվիտէօ ժամանած էին Հարաւային Ամերիկայի գրեթէ բոլոր երկիրներու նախագահները, ինչպէս նաեւ ներկայացուցիչներ՝ աշխարհի այլ երկիրներէն:

Հանդիսութիւններու ծիրէն ներս, բարձրաստիճան անձնաւորութիւնները այցելեցին նաեւ Նախագահական Պալատ:

Նկատի առնելով որ, Ուրուկուէյի Հնչակեան կեդրոնը կը գտնուի նոյն թաղամասին մէջ եւ Նախագահական Պալատ այցելողները պէտք է անցնէին Կեդրոնի առջեւէն, Կուսակցութեան ղեկավարութիւնը պատեհ առիթը նկատած է, այցելուներու ուշադրութիւնը հրաւիրելու Հայոց Ցեղասպանութեան 100 ամեակին վրայ:

Ակումբի ամբողջ լայնքով, սպաներէն լեզուով հսկայ պաստառ մը պարզուած է՝ յիշեցնելով Թուրքիոյ կողմէ գործուած ցեղասպանութիւնը եւ ոգեկոչելով 100-ամեակը:

Այս նախաձեռնութիւնը մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացուցած է նաեւ հանդիսութիւնները լուսաբանող լրագրողներուն մօտ:

Բրիտանացի Վերլուծաբանի Կարծիքով Հայ-Թրքական Արձանագրութիւններուն Վերադարձ Չի Կրնար Ըլլալ

«Ամերիկայի ձայնին» տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին, Ուաշինկթընի Քարնիկի Հիմնադրամի աւագ վերլուծաբան՝ Թոմաս Տի Ուաալ կարծիք յայտնած է որ, Հայ-Թրքական արձանագրութիւններուն վերադարձ չի կրնար ըլլալ:

Մասնագէտի համաձայն, 2015-ին Հայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն մէջ լուրջ յառաջընթաց չսպասուիր: Այսուհանդերձ, ոչ պաշտօնական մակարդակով, երկկողմ քաղաքացիական եւ մշակութային կապերը կը շարունակեն զարգանալ. - «Կ'առնուին քայլեր, որոնք թէեւ փոքր են, սակայն կ'օգնեն երկկողմ յարաբերութիւններու դրական մթնոլորտի ձեւաւորման»:

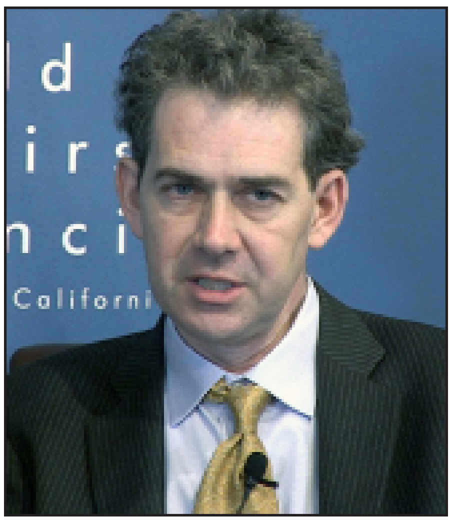

Ամերիկացի վերլուծաբան՝ Թոմաս Տէ Ուաալ

Սակայն, հայ-թրքական արձանագրութիւններուն վերադարձ չկայ, համոզուած է Թոմաս Տի Ուաալ: Անոր կարծիքով, երկրորդ անգամ անդրադառնալ արձանագրութիւններուն, չի կրնար իրեն թոյլ տալ երկու կողմերէն եւ ոչ մէկը: «Կը կարծեմ, շատ դժուար կ'ըլլայ արձանագրութիւններուն վերադառնալը, որովհետեւ անոնց նկատմամբ հսկայական բացասական վերաբերմունք կայ ինչպէս Հայաստանի, նոյնպէս ալ Թուրքիոյ մէջ», - շեշտած է ան:

Ինչ կը վերաբերի Միացեալ Նահանգներու ջանքերուն, Տի Ուաալի կարծիքով, Ուաշինկթըն կրնայ լուրջ ոգեւորութիւն դրսեւորել միայն նոր նախագահի օրով: «Դժբախտաբար, երբ Միացեալ Նահանգները, նախագահի մակարդակով հարցի մը վրայ ջանքերը կը կեդրոնացնեն եւ այդ ծրագիրը կը տապալի, անոնք կ'անցնին յաջորդ հարցին՝ նախորդ հարցով զբաղելու ցանկութիւն չունենալով», - ըսած է վերլուծաբանը:

Ըստ Թոմաս Տի Ուաալի, այս առումով հայ - թրքական յարաբերութիւններուն համար հեռանկարային կրնայ ըլլալ Հիլըրի Քլինթընի յաղթանակը՝ յաջորդ նախագահական ընտրութիւններուն:

Հինգ Հայեր Միլիարտատէրերու Ցանկին Վրայ

Ամերիկեան «Ֆորպս» պարբերականը հրապարակեց Աշխարհի ամենահարուստ անձերու 29-րդ ցանկը: Այս տարի միլիարտատէրերու մրցանիշ հաստատուած է՝ հասնելով 1826 անձի: Անոնց ընդհանուր կարողութիւնը կազմած է 7.05 թրիլիոն տոլար՝ մէկ տարի առաջուայ 6.4 թրիլիոնի դիմաց:

Աշխարհի ամենահարուստ մարդը կրկին Մայքրոսոֆթի հիմնադիր Պիլ Կէյթսն է: Անոր հարստութիւնը, 2014-ի համեմատ աճած է 3.2 միլիարտով՝ հասնելով 79.2 միլիարտ տոլարի: Կէյթս 24 տարուայ ընթացքին 16 անգամ յայտնուած է առաջին դիրքի վրայ:

Մեքսիքացի Քառլոս Սլիմ Հելու ցանկի երկրորդն է՝ 77.1 միլիարտ տոլարով: Ան Հարաւային Ամերիկայի հեռահաղորդակցութեան կապի միջոցներու սեփականատէրն է:

Ամերիկացի ներդրող Ուորըն Պաֆֆէթ նահանջած է 3 դիրք՝ 72.7 միլիարտ տոլարով:

«Ֆորպսի» միլիարտատէրերու ցանկին վրայ կան նաեւ հայեր: Ամենահարուստ հայը Սերկէյ Գալիցկին է (Ցարութիւնեան), որու կարողութիւնը գնահատուած է 9.4 միլիարտ տոլար (162-րդ դիրքի վրայ): Քըրք Քրքորեանը 4.2 միլիարտ տոլարով կը գրաւէ 393-րդ դիրքը:

Ռուսաստանաբնակ գործարար Սամուէլ Կարապետեան 4 միլիարտ տոլարով 418-րդն է: Արժանթինահայ Էտուարդօ Էունեկեան 1.9 միլիարդ տոլարով 1006-րդն է, իսկ Դանիէլ Խաչատուրովը 1.6 միլիարտ տոլարով՝ 1190-րդը:

Այս տարի միլիարտատէրերու ցանկին վրայ աւելցած է 290 նոր անուն, որոնց շարքին է յայտնի պասքէթպոլիստ Մայքլ Ճորտընը: Նորաթուխ միլիարտատէրերու մօտ 25%-ը կամ 71 հոգի Չինաստանէն են: 57 նոր միլիարտատէր Ամերիկայէն են, 28-ը՝ Հնդկաստանէն:

2014 թուականի համեմատ, ցուցակէն դուրս մնացած են 138 միլիարտատէրեր, որոնց շարքին, Ուքրանիոյ նախագահ Պյոտր Պորոշենքոն, ինչպէս նաեւ նաւթային ոլորտի բազմաթիւ ներկայացուցիչներ:

Ռուս միլիարտատէրերու թիւը 111-էն պակասած է 88-ի:

Ատրպէյճան կը Շարունակէ Արհամարհել Մինսկի Խումբի Կոչերը

Հայ-ատրպէյճանական սահմանին վրայ տիրող իրավիճակը մեկնաբանելով, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան ըսած է թէ, ատրպէյճանական կողմը հերթական անգամ ցոյց տուաւ, թէ ինչպէս կը վերաբերի ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներու կոչերուն՝ խստօրէն հետեւելու հրադադարի պահպանման եւ զերծ մնալու իրավիճակը սրող քայլերից:

Արտաքին Գործոց Նախարարութեան մամուլի եւ տեղեկատուութեան վարչութեան փոխանցմամբ՝ Նալբանդեանը շեշտած է, որ վերջին օրերուն հայ - ատրպէյճանական սահմանին եւ Լեռնային Ղարաբաղի շփման գիծի վրայ իրավիճակը կրկին լարուած է Ատրպէյճանի զինուած ուժերու սադրանքներուն հետեւանքով, ինչ որ հանգեցուցած է մարդկային զոհերու:

Մինսկի խումբի համանախագահները տարածաշրջան իրենց վերջին այցելութեան աւարտին հրապարակած յայտարարութեան մէջ յայտնած էին, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները համաձայնած են քննարկել զինադադարի ամրապնդմանն ուղղուած եռանախագահներու առաջարկները: «Վերոյիշեալ սադրանքներով Պաքուն եւս մէկ անգամ ի ցոյց է դնում իր արհամարհանքը միջնորդների առաջարկութիւնների հանդէպ» - յայտարարած է Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը:

Լեռնայի Ղարաբաղի տարածք ներխուժելու Ատրպէյճանական փորձերը կը շարունակուին, լարուած պահելով սահմաններու վրայ տիրող իրավիճակը:

Անցնող մէկ շաբթուայ ընթացքին հայկական կողմէն արձանագրուած է 5 զոհ: Թշնամիի ներթափանցման բոլոր փորձերը ձախողութեան մատնուած են եւ անոնք բազմաթիւ զոհեր տալէ ետք վերադարձած են իրենց նախկին դիրքերը:

Հակառակ այս իրողութեան, ատրպէյճանական կողմէ կը շարունակէ լարուած պահել իրավիճակը, յստակ նպատակ հետապնդելով՝ ճնշում բանեցնել Մինսկի Խումբի միջնորդներուն վրայ, որպէսզի հայկական կողմէն զիջումներ ապահովէն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ում ընդդիմութիւն կը լինի ԲՀԿ-ն

ԱՐՄԻՆԷ ԱՒԵՏԵԱՆ

«Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան՝ իշխանութիւնների կողմից կապիտուլիացիայի ենթարկուելուց յետոյ հետաքրքիր իրավիճակ է ստեղծուել ներքաղաքական դաշտում՝ թէ՛ իշխանական, թէ՛ ոչ իշխանական թեւերում: Նախ՝ իշխանութիւնը մնաց գրեթէ առանց հակառակորդների: Ոչ իշխանական դաշտից «Դաշնակցութիւնը» ուր որ է պատրաստւում է իշխող Հանրապետականի հետ կոյալիցիա կազմել: «Օրինաց երկիրը» դեռ պէտք է ինքնահաստատուի ընդդիմութեան դիրքերում: Բայց դա այդ կուսակցութեան համար բաւականին դժուար է, քանի որ ՕԵԿ ղեկավար՝ Արթուր Բաղդասարեանն առիթը բաց չի թողնում ասելու, թէ Սերժ Սարգսեանն իր ընկերն է: Իսկ հարեւանցիօրէն միայն կառավարութեանն ու վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանին քննադատելով՝ համոզիչ ընդդիմութիւն չեն դառնայ: «Ժառանգութիւնն» այն կուսակցութիւնն է, որի դէպքում ասում են՝ վեց հոգով եօթ երգ են երգում: Խորհրդարանական ոչ իշխանական ուժերի մէջ թերեւս ՀԱԿ-ն է հիմնական ընդդիմադիր ուժը, բայց այդ կուսակցութեան ռեսուրսները բաւարար չեն իշխանութեան դէմ պայքար ծաւալելու համար, բացի դրանից՝ եռեակի փլուզումից յետոյ դեռ պէտք է ուշքի գայ: Իսկ նման իրավիճակում իշխանութիւնը թէեւ մնացել է առանց լուրջ հակառակորդների, բայց միաժամանակ յայտնուել է քաղաքական դաշտի աւերակների վրայ:

Բայց ամենահետաքրքիրը դեռեւս ԲՀԿ-ի շուրջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններն են, եւ թէ առաջիկայում ինչ նոր զարգացումներ տեղի կ'ունենան այդ կուսակցութեան հետ: Յայտնի է, որ Փետրուարի 5-ին այդ կուսակցութիւնն արտահերթ համագումար է հրաւիրելու, որի ժամանակ պէտք է փոխուի ԲՀԿ-ի ղեկավար կազմը: Չի բացառւում, որ որոշ անդամներ լքեն կուսակցութիւնը: Նախնական տեղեկութիւնների համաձայն՝ այդ ԲՀԿ-ի նոր նախագահը լինելու է Նայիրա Զոհրաբեանը, ում թեկնածութեան համար արդէն համաձայնել են իշխանութիւնները: Յայտնի է, որ անցած շաբաթ ԲՀԿ մի քանի անդամներ կառավարութիւնում հանդիպել են Յ. Աբրահամեանի հետ եւ քննարկել կուսակցութեան գոյութեան հետ կապուած խնդիրները:

«Առաջին Լրատուական»-ի տեղեկութիւններով՝ մեծ թուով ԲՀԿ-ականներ արդէն հանդիպել են Ս. Սարգսեանի հետ եւ իրենց հաւատարմութեան հաւաստիացումներն են տուել նրան: Ի դէպ՝ այդ ԲՀԿ-ականների մէջ եղել են նաեւ այնպիսի գործիչներ, ովքեր մինչեւ Փետրուարի 12-ը՝ մինչեւ ՀՀԿ խորհրդի նիստում Գագիկ Ծառուկեանին ուղղուած Սերժ Սարգսեանի յայտնի ելոյթը, անշեղօրէն իշխանափոխութեան էին գնում:

Իսկ այսուհետ ԲՀԿ-ն յայտնուելու է իշխանութիւնների ազդեցութեան ներքոյ, որի համակարգողը լինելու է Յովիկ Աբրահամեանը: Այն որ Յ. Աբրահամեանը իր խնամի Գ. Ծառուկեանի միջոցով որոշակի ազդեցութիւն ունէր ԲՀԿ-ի վրայ եւ ԲՀԿ-ի միջոցով դարձաւ վարչապետ, բոլորը գիտեն: Բայց հիմա նա ոչ թէ ազդեցութիւն ունի ԲՀԿ-ի վրայ, այլ այդ կուսակցութիւնն ամբողջութեամբ է վերցնում իր ձեռքը: Ընդ որում՝ իշխանական դաշտում տեղեկութիւններ են շրջանառւում, թէ ԲՀԿ-ն իր նոր տրանսֆորմացիայից յետոյ ոչ միայն մնալու է ոչ իշխանական դաշտում, այլեւ յայտարարելու է, որ քաղաքագիտութեանն անհասկանալի այլընտրանքից դառնալու է ընդդիմութիւն: Եւ կը ստացուի մի հետաքրքիր իրավիճակ՝ իշխող ուժի, վարչապետի համակարգման ներքոյ գտնուող ընդդիմութիւն:

Բայց այդ դէպքում ո՞ւմ է քննադատելու ԲՀԿ-ն: Իրենց ղեկավար Յ. Աբրահամեանին հօ չի՞ քննադատելու: Թէեւ չափի մէջ պայմանաւորուածութեան շրջանակներում կարող են նրան էլ շատ թոյլ քննադատել: Ս. Սարգսեանին նոյնպէս նախկինի նման չի կարողանայ քննադատել. դա նրանց թոյլ չի տրուի: Եւ կը ստացուի, որ ԲՀԿ-ն պէտք է վերսկսի նախկին վարչապետ Տիգրան Սարգսեանին քննադատելը, որը հիմա թէեւ իշխանութեան չէ, բայց հօ 6 տարի վարչապետ է եղել: Եւ նրա այդ ստաժը ԲՀԿ-ի համար դեռ մի քանի տարուայ քննադատութեան հիմք կը հանդիսանայ եւ նրանց ընդդիմադիր դիրքերից հանդէս գալու հնարաւորութիւն կը տայ:

Արժէ նշել, որ այս ամբողջ պատմութեան մէջ շահող դուրս եկաւ նաեւ Յ. Աբրահամեանը, որին բաժին հասաւ տարիներ շարունակ Գ. Ծառուկեանի կառուցած կուսակցութիւնը: Առաջիկայում արդէն հնարաւոր կը լինի ասել, որ ի դէմս ԲՀԿ-ի՝ նա կ'ունենայ սեփական կուսակցութիւնը:

Քաղաքականութիւնից Գ. Ծառուկեանի հեռանալուց յետոյ տեսակէտներ էին հնչում, թէ Ս. Սարգսեանն այլեւս անհրաժեշտութիւն չի տեսնում Յ. Աբրահամեանին պահել վարչապետի պաշտօնում, եւ որ այդ կառավարութեան ղեկավարի դերում վերջինիս գոյութեան իմաստը Գ. Ծառուկեանին հնազանդ պահելու մէջ էր: Բայց քանի որ դա Յ. Աբրահամեանի միջոցով չստացուեց, ուրեմն վարչապետի պաշտօնում նրա մնալն արդէն աննպատակայարմար է: Բայց պարզւում է, որ ԲՀԿ-ով Յ. Աբրահամեանը կարող է նոր թափ վերցնել: Եւ եթէ նա իշխանութեան մէջ իր դիրքերը պահում էր խնամու կուսակցութեան միջոցով, հիմա արդէն նա Հանրապետականում կ'ունենայ իր կուսակցութիւնը եւ որպէս ուժ՝ թէկուզեւ թուլացած, բայց կը ծառայեցնի իր քաղաքական ու տնտեսական նպատակներին:

Թէ այդպիսով Յ. Աբրահամեանը որքան ազնիւ կը լինի Գ. Ծառուկեանի հանդէպ՝ դժուար է ասել: Բայց որ նա արդէն փորձում է իր համար քաղաքական յենարան ձեռք բերել՝ ակնյայտ է: ՀՀԿ-ն նրա համար այնքան էլ յենարան չէր, այնպէս, ինչպէս յենարան չէր Տ. Սարգսեանի համար:

«ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՐԵՒԱՆ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժներ հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

Քարոզչական նոր յարձակում Թուրքիայից ու Ատրպէյճանից

ՄԵՍԱՔՍԻԱ ՇԱԼՈՒՆՑ

Պաքւում պաշտօնական այցով էր գտնւում Թուրքիայի արտգործնախարարը: Թուրքիան եւ Ատրպէյճանը կրկին իրենց միասնական դիրքորոշումն են արտայայտել ղարաբաղեան հարցում ղարաբաղեան հակամարտութեան հարցում: Որպէսզի ցիւրիխեան արձանագրութիւնները «ուժի մէջ մտնեն, Թուրքիան պայման է առաջ քաշում՝ Հայաստանը պէտք է ազատի Ատրպէյճանի օկուպացուած հողերը», յայտարարել է Թուրքիայի արտգործնախարար Մեւլութ Չաւուշօղլուն:

Ատրպէյճանցի գործընկեր Էլմար Մամեդիարովի հետ համատեղ ասուլիսի ժամանակ Չաւուշօղլուն ասել է, թէ Հայաստանը «չկարողացաւ անցնել անկեղծութեան թեստը, հետեւաբար իր խորհրդարանից արձանագրութիւնների յետկանչը ոչ մի նշանակութիւն չունի»: «Ատրպէյճանը եւ Թուրքիան ցանկանում են, որպէսզի Հարաւային Կովկասը դառնայ խաղաղութեան եւ անվտանգութեան վայր: Սակայն Հայաստանի մտադրութիւններն այլ են: Հարաւային Կովկասը կը վերածուի խաղաղութեան եւ անվտանգութեան վայրի, եթէ Հայաստանը ուղղի իր գործած սխալները եւ յարգելով Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնը, լքի իր օկուպացրած տարածքները», նշել է Թուրքիայի արտգործնախարարը:

Իսկ Մամեդիարովը որոշել է «բացայայտումներ» անել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջան կատարած վերջին այցելութիւնից: Նա ասել է, թէ՝ Մինսկի խմբի համանախագահները տարածաշրջան վերջին այցելութեան ժամանակ առաջարկել են ղարաբաղեան խնդիրը կարգաւորելու նպատակով աշխատանքային խմբեր ստեղծել: Ատրպէյճանի արտաքին գործերի նախարար Էլմար Մամեդիարովը թուրք գործընկերոջ՝ Մեւլութ Չաւուշօղլուի հետ հանդիպումից յետոյ կայացած մամլոյ ասուլիսում նաեւ յաւելել է, թէ իրենք պահանջում են, որ բանակցութիւններում առաջին հերթին խօսքը վերաբերի «օկուպացուած» տարածքներից Հայաստանի զօրքերի դուրսբերմանը: «Առաջին հերթին Հայաստանը պէտք է զօրքերը դուրս բերի օկուպացուած տարածքներից: Այդ պատճառով մենք պահանջում ենք համանախագահներից, որպէսզի հրադադարի ռեժիմի խախտման դէպքերի վերաբերեալ բանակցութիւններում խօսքը նախեւառաջ վերաբերի Հայաստանի զօրքերի դուրսբերմանը», ասել է Մամեդիարովը:

Ինչպէս եւ սպասւում էր Ատրպէյճանի արտգործնախարարն անդրադարձել է Լեռնային Ղարաբաղում ազատազրկման դատապարտուած ատրպէյճանցիներ Դիլհամ Ասկերովին եւ Շահբազ Գուլիեւին վերադարձնելու հարցին՝ նկատելով, թէ այն շարունակում է մնալ իրենց օրակարգում: Մամեդիարովը վստահութիւն է յայտնել, թէ «հայերը չեն կարող երկար պատանդ պահել երկու ատրպէյճանցիներին, եւ վաղ թէ ուշ նրանք վերադարձուելու են»:

Զուշացաւ երէկ պաշտօնական Երեւանի արձագանքը Թուրքիայի եւ Ատրպէյճանի ԱԳ նախարարների յայտարարութիւններին: Այն ասէկօսները, թէ իբր Մինսկի խմբի համանախագահները ատրպէյճանցի դիւերսանտներին Ատրպէյճանին փոխանցելու հարցը բարձրացրել են Երեւանում՝ իրենց վերջին այցելութեան ժամանակ, չի համապատասխանում իրականութեանը, ԱԺ-կառավարութիւն հարցուպատասխանի ժամանակ յայտարարեց ՀՀ արտգործնախարար Էդուարդ Նալբանդեանը: «Եռանախագահները մեզ մօտ այդ հարցը չեն բարձրացրել»,- ասել է Նալբանդեանը՝ յաւելելով.- «Միջազգային հանրութիւնը քաջատեղեակ է, թէ մարդասպաններին ինչպէս են ընդունում եւ հերոսացնում Ատրպէյճանում, ինչպէս դա եղաւ տխրահռչակ Սաֆարովի դէպքում, եւ դա միակ դէպքը չէր»:

Յիշեցնենք, որ այս հարցը վերջերս միջազգային հանրութեան ուշադրութեան կենտրոնում է յայտնուել, հաւանաբար, այն պատճառով, որ պաշտօնական Պաքուն այն դարձրել է հերթական պահանջը, ինչի արդիւնքում վերջերս Միացեալ Նահանգների պետքարտուղարութեան ներկայացուցիչը յորդորեց Լեռնային Ղարաբաղում դատապարտուած Դիլհամ Ասկերովին ու Շահբազ Գուլիեւին վերադարձնել Ատրպէյճանին՝ միաժամանակ նշելով, որ դա մարդասիրական ժեստ է, ինչը նպաստում է լարուածութեան նուազմանը:

«Բնական է, որ քաղաքակիրթ աշխարհը խօսում է

Շար.ը էջ 18

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, $80.00 (First Class)
Canada $125.00 (Air Mail)
Overseas $250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տէր-Պետրոսեան. «ՀԱԿ-ին Ժամանակ է Պէտք Իր Մարտավարութիւնը Ճշգրտելու Համար»

Տեսարան մը Մարտ 1-ի սպանդին տարելիցին առթիւ տեղի ունեցած հանրահաւաքի մասնակիցներէ

Հայ Ազգային Կոնգրէսն առնուազն մինչեւ Ապրիլի 24-ը զանգուածային միջոցառումներ չի անցկացնի, Մարտ 1-ին Ազատութեան հրապարակում անցկացուած հանրահաւաքի ժամանակ յայտարարեց ՀԱԿ առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

«Ընդդիմութեան դաշտում միակ մնացած ՀԱԿ-ին ժամանակ է պէտք իր հետագայ մարտավարութիւնը ճշգրտելու եւ պայքարի քաղաքական ռեսուրսները հաշուարկելու համար», - ասաց նա:

«Բարգաւաճ Հայաստանին» եւ նրա ղեկավար Գագիկ Ծառուկեանին ՀԱԿ առաջնորդն իր խօսքում հպանցիկ անդրադարձաւ, միայն նշեց, որ կուսակցութեան նկատմամբ վայրագ հաշուեյարդար է իրականացուել:

«Իրադարձութիւնները դեռ այնքան թարմ են, որ երկար մտորումների եւ հիմնաւոր վերլուծութեան պահանջ են առաջացնում: Յուսով եմ, դուք էլ, ձեր հերթին, ըմբռնումով կը մօտենաք իմ քայլին, քաջ գիտենալով, որ ես հապշտապ դատողութիւններ անելու եւ ոտքի վրայ որոշումներ կայացնելու սովորութիւն չունեմ», - նշեց Տէր-Պետրոսեանը:

Առաջին նախագահը, կարճ ժամանակում իշխանափոխութեան հասնելու մասին յայտարարող ընդդիմադիր այլ ուժերի համար ծրագրերն իրականացնելու լաւ առիթ նկատեց, Մարտի 2-ից 16-ին արտոնուած հանրահաւաքները ՀԱԿ-ը տրամադրելով այդ ուժերին:

Առաջին նախագահը յիշեցրեց՝ Մարտի 1-ի մեղաւորներին քրէական պատասխանատուութեան ենթարկելու եւ զոհերի հարազատներին նիւթական փոխհատուցում տրամադրելու գործընթացները մազաչափ անգամ տեղից չեն շարժուել:

Հայաստանի ներկայիս իշխանութիւնների օրօք Մարտի 1-ն ու Հոկտեմբերի 27-ը, ըստ Տէր-Պետրոսեանի, չեն բացայայտուելու. - «Հայաստանի աւազակապետական իշխանութիւնները, բռնապետութիւններին յատուկ ցինիզմով, չեն էլ թաքցնում, որ թքած ունեն թէ՛ սեփական երկրի քաղաքացիների պահանջների, թէ՛ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերի օրէնսդրական նախաձեռնութիւնների, եւ թէ՛նոյնիսկ միջազգային կազմակերպութիւնների՝ ՄԱԿ-ի, ԵԽԽՎ-ի, ԵԱՀԿ-ի եւ Եւրամիութեան ընդունած բանաձեւերի ու յայտարարութիւնների վրայ: Նման պահուածքով նրանք, ըստ էութեան, բացէիբաց յայտարարում են՝ շատ էլ լաւ ենք արել, որ Մարտի 1-ին ժողովրդին գնդակահարել ենք. պէտք լինի, էլի կ՚անենք»:

ՀԱԿ միւս ներկայացուցիչները նոյնպէս իրենց ելոյթներում անդրադարձան Մարտի 1-ի թեմային: ՀԺԿ ղեկավար Ստեփան Դեմիրճեանն ասաց՝ Մարտի 1-ի էջը փակուած չէ: - «Մենք չենք կարող համակերպուել այս ամէնի հետ», - յայտարարեց Դեմիրճեանը:

Մօտ մէկ ժամ տեւած հանրահաւաքից յետոյ ՀԱԿ ներկայացուցիչները, իրենց համախոհների հետ, երթով Մաշտոցի պողոտայից հասան Երեւանի քաղաքապետարանին յարող հրապարակ, որտեղ էլ 2008-ի Մարտի 1-ի գիշերը տեղի ունեցան 10-ը մարդու կեանք խլած արիւնալի դէպքերը:

Ժիրայր Սէֆիլեան. «Կոչ Եմ Անում Օր Առաջ Լծուել Ռեժիմի Հեռացման Գործին»

«Նպատակայարմար չեմ համարում այս օրերին հակադարձել քաղաքական գործիչներին», - իր Ֆէյսբուքի էջում գրել է Շուշիի առանձնակի գումարտակի նախկին հրամանատար, «Հիմնադիր խորհրդարանի» քարտուղարութեան համակարգող Ժիրայր Սէֆիլեանը՝ անդրադառնալով Հայաստանի առաջին նախագահ, Հայ Ազգային Կոնգրէսի նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի Մարտի 1-ի ելոյթին:

«Մեր ժողովուրդը յոգնել է անիմաստ սենսացիաներից: Դրա ժամանակը չէ: Մենք պէտք է հնարաւորինս շուտ ազգային պետութիւն կառուցենք եւ դառնանք միջազգային յարաբերութիւնների լիարժէք սուբիեկտ: Իսկ դրա համար հարկաւոր է նախ հեռացնել ռեժիմին եւ երկրում հաստատել մեր ժողովրդի կամքն ու իշխանութիւնը: Յապաղելու դէպքում կարող ենք ամէն ինչ կորցնել: Ուստի բոլոր լուրջ եւ մտահոգ մարդկանց կոչ եմ անում օր առաջ լծուել ժողովրդի համախմբման եւ ռեժիմի հեռացման գործին», - գրել է Սէֆիլեանը:

Օսկանեանը Դիմում Է Ներկայացրել ԲՀԿ Շարքերը Լքելու Մասին

Հայաստանի նախկին արտգործնախարար, ԱԺ պատգամաւոր Վարդան Օսկանեանն Մարտ 4-ին դիմում է ներկայացրել «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութիւնից դուրս գալու մասին:

«Վարդան Օսկանեանը դիմում է ներկայացրել «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան շարքերը լքելու մասին, բայց տեղեկութիւնը, որ դիմում է ներկայացուած նաեւ Ազգային ժողովի նախագահին մանդատը վայր դնելու մասին, չի համապատասխանում իրականութեանը», - «Ազատութեան» հետ զրոյցում ասաց Ազգային ժողովի ԲՀԿ խմբակցութեան քարտուղար Նաիրա Զոհրաբեանը:

«Առաջիկայում կուսակցութեան քաղաքական խորհուրդը կը քննարկի մեր շատ յարգարժան գործընկեր Վարդան Օսկանեանի դիմումը կուսակցութեան շարքերը լքելու մասին, եւ ես գրեթէ վստահ եմ, որ կուսակցութիւնը չի բաւարարի մեր յարգելի ընկերոջ դիմումը կուսակցութեան շարքերը լքելու վերաբերեալ: Մեր ցանկութիւնն է, որ պարոն Օսկանեանը չլքի կուսակցութեան շարքերը», - յաւելեց Զոհրաբեանը:

Գագիկ Ծառուկեանի հացէին Սերժ Սարգսեանի հնչեցրած կոշտ գնահատականներից յետոյ ԲՀԿ-ից եւ համանուն խմբակցութիւնից արդէն եօթ պատգամաւոր է հեռացել:

Շարմազանով.- «Հայաստանին Կառուցողական Ընդդիմութիւն Է Անհրաժեշտ»

Հայաստանի հասարակութեանը կառուցողական ընդդիմութիւն է անհրաժեշտ: Այդ մասին լրագրողներին ասել է ԱԺ փոխնախագահ, ՀՀԿ մամուլի քարտուղար Էդուարդ Շարմազանովը: Հարցին, թէ իշխանութեան ինչին է պէտք ընդդիմութիւնը, Շարմազանովը հակադարձել է, թէ ընդդիմութիւնն առաջին հերթին անհրաժեշտ է ժողովրդին:

«Կարծիք կայ, որ եթէ իշխանութիւնը վատն է, իսկ ընդդիմութիւնը՝ լաւը, ով ընդդիմութեան կողմից է, ուրեմն ժողովրդի կողմից է: Մենք պէտք է սովորենք տարանջատել, առաջին հերթին՝ պետութիւնը իշխանութիւնից, ընդդիմութիւնը՝ ժողովրդից: Ինչպէս եւրոպական ժողովրդավարութեանմբ դասական երկրներից»,- ասել է Շարմազանովը: Իսկ դրա համար հարկաւոր է գաղափարների պայքար, այլ ոչ անձերի հակամարտութիւն, ասել է նա:

«Դա էլ հենց ինստիտուցիոնալ ընդդիմութիւնն է, իսկ այդպիսի ուժեր կան թէ խորհրդարանում, թէ խորհրդարանից դուրս: Ուժեր, որոնց հետ ամէն մի ընտրութիւնը ցնցման չի վերածուի, իշխանութեան կորուստը մահուան, իսկ ընդդիմութեան վերադարձը՝ վրէժի հաւասարազօր չի լինի»,- ասել է նա:

«Իշխանութիւնն ու ընդդիմութիւնը երկու թեւեր են: Մէկը լաւ չի, ծուլում է ամէն ինչ: Ուստի մենք շահագրգիռ ենք, որ առողջ լինեն երկու թեւերն էլ»,- նկատել է Շարմազանովը:

Հայաստանի Ամենաընդդիմադիր Գործիչներն Են Փոստանջեանը, Յովհաննիսեանն ու Փաշինեանը

Հայաստանում անցկացուած հարցման արդիւնքների համաձայն, երկրում ամենաընդդիմադիր գործիչների եռեակում են «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան պատգամաւոր Զարուհի Փոստանջեանը, «Ժառանգութեան» առաջնորդ Րաֆֆի Յովհաննիսեանն ու ընդդիմադիր պատգամաւոր Նիկոլ Փաշինեանը:

Այս մասին, Մարտի 2-ին, լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ յայտարարել է «Gallup International» ասոցիացիայի հայաստանեան ներկայացուցչութեան տնօրէն Արամ Նաւասարդեանը՝ ներկայացնելով հարցման արդիւնքները, որն անուանել են «Ընդդիմադիր ընեմ»: Նշենք, որ հարցումն անցկացուել է 2014-ի Նոյեմբերի 20-27-ին, որին մասնակցել է 1067 մարդ:

Նաւասարդեանի խօսքով՝ հարցման մասնակիցներին առաջարկել են 5-բալանոց սանդղակով գնահատել, թէ որքանով են թուարկուած գործիչներն ընդդիմադիր:

«Այստեղ առաջատարը Զարուհի Փոստանջեանը, Րաֆֆի Յովհաննիսեանն ու Նիկոլ Փաշինեանն են, որոնք երեքն էլ հաւաքել են 3,8 բալ: Գագիկ Ծառուկեանը հաւաքել է 3,7 բալ, Նաիրա Զոհրաբեանը՝ 3,7 բալ, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը՝ 3,6 բալ, Լեւոն Զուրաբեանը՝ 3,4 բալ, Արամ Մանուկեանը՝ 3,3 բալ, Վարդան Օսկանեանը՝ 3,3 բալ, Հրանդ Բագրատեանը՝ 3,2 բալ, Ժիրայր Սէֆիլեանը՝ 3,1 բալ, Ստեփան Դեմիրճեանը՝ 3 բալ, Խաչատուր Քոքոբելեանը՝ 2,9 բալ, Անուշ Սեդրակեանը՝ 2,8 բալ, Պարոյր Հայրիկեանը՝ 2,8 բալ, Յովհաննէս Մարգարեանը՝ 2,5 բալ, Հեղինէ Բիշարեանը՝ 2,3 բալ, Ռոբերտ Քոչարեանը՝ 2,2 բալ եւ Արթուր Բաղդասարեանը՝ 2,2 բալ»,-նշել է Նաւասարդեանը:

Մէկ այլ հարցին, մասնակիցների 11 տոկոսը «միանշանակ այո» են պատասխանել, թէ ցանկալի՞ էր Հայաստանի անդամակցումը ԵՏՄ-ին:

Ըստ նրա նոյն հարցին «աւելի շուտ այո» է պատասխանել հարցուածների 53 տոկոսը: «Այսինքն, ընդհանուր առմամբ, դա կազմում է մօտ 64 տոկոսը:

Յաջորդ հարցին, թէ որքանով ձեր ընտանիքի եւ երկրի վրայ կ՚ազդի ռուսական ռուբլու արժեզրկումը, նաւթի գների անկումը, 45 տոկոսը պատասխանել է, որ վատ կ՚անդրադառնայ: «21 տոկոսը պատասխանել է «աւելի շուտ վատ կ՚անդրադառնայ», այսինքն 66 տոկոսը վատ ազդեցութիւն է կանխատեսել ռուբլու արժեզրկման հետեւանքով:

Հարցուածների 88 տոկոսը կարծում է, որ դա վատ կ՚անդրադառնայ Հայաստանի տնտեսութեան վրայ»,- յաւելել է Արամ Նավասարդեանը:

ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսաստանի Տնտեսական Վիճակով Պայմանաւորուած՝ Հայաստանից Գաղթը Հնարաւոր է Նուազի

Վերջին հինգ-վեց տարիներին Հայաստանից տարեկան մեկնել ու չի վերադարձել 30-35 հազար մարդ: Այս մասին լրագրողների հետ հանդիպմանն ասաց ժողովրդագիր Ռուբէն Եգանեանը՝ նշելով, որ ներկայումս չկան այն միտումները, որոնց հիման վրայ այս թիւը կարող է նուազել:

«Հնարաւոր է փոքր-ինչ նուազի Ռուսաստանում եւ Ուկրաինայում կատարուող իրադարձութիւնների ֆոնին: Ռուսաստանի տնտեսական հնարաւորութիւնները սահմանափակւում են, իսկ արեւմուտք գնալու համար վիզային արգելքը Հայաստանի համար շարունակւում է: Միգրացիոն վիճակի մասին այսօր դժուար է հաւաստի դատողութիւններ անել, որովհետեւ վերջին երկու տարիներին ՌԴ-ի կողմից միգրացիոն քաղաքականութիւն է վերանայուել:

Ռուբէն Եգանեանը նշեց, որ ՌԴ միգրացիոն քաղաքականութեան փոփոխութեան հետեւանքով միայն անցեալ տարի ՀՀ 200 հազար քաղաքացու մուտք ՌԴ 3-5 տարով արգելափակուեց:

Ժողովրդագիր Ռուբէն Եգանեան

«Այսօր դիմումներ են գրւում, որպէսզի արգելքը հանուի, բայց յաջողութիւնը կարծես 30% է կազմում: ՌԴ-ի տնտեսական վիճակը վատացել է՝ կապուած Ուկրաինայի հետ ունեցած խնդիրներով եւ դեռ աւելի է վատանալու»,- ասաց նա:

Ինչ վերաբերում է սեզոնային միգրանտներին, ապա Ռուբէն Եգանեանը նշեց, որ դեռեւս է 1960-ականներից Հայաստանից տարեկան 30-40 հազար մարդ է մեկնել արտագնայ աշխատանքի, այսօր այդ թիւը հասել է մօտ 100 հազարի:

Խօսելով պատճառների մասին, Ռուբէն Եգանեանը նշեց, որ 1997թ-ին կատարուած ուսումնասիրութիւնների համաձայն արտագաղթի առաջին պատճառը աշխատատեղերի բացակայութիւն էր, այնուհետեւ ցածր վարձատրութիւնը, որից յետոյ միայն բարոյահոգեբանական մթնոլորտը. Ներկայումս այս հերթականութիւնը փոխուել է:

«2003թ-ի ուսումնասիրութիւններով առաջին տեղում է եկել աշխատավարձի ոչ բարձր լինելը, երկրորդ տեղում՝ բարոյահոգեբանական խնդիրներ են՝ արդարութեան բացակայութիւն, օրէնքի գերակայութեան բացակայութիւնը եւ այլն: Աշխատանքի բացակայութեան խնդիրը յայտնուել է 3-րդ կամ 4-րդ տեղերում»,- ասաց նա:

«Միացեալ Նահանգները Շարունակում է Մնալ Հայաստանի Բարեկամը»

ԱՄՆ դեսպանը եւ ՀՀ Ազգային Ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակեան հանդիպումի ընթացքին

ՀՀ ԱԺ Նախագահ Գալուստ Սահակեանը Մարտի 4-ին ընդունել է Հայաստանում Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Ռիչարդ Միլսին:

Գալուստ Սահակեանը շնորհաւորել է դեսպանին Հայաստանում դիւանագիտական առաքելութիւն սկսելու կապակցութեամբ: ԱԺ Նախագահը յոյս է յայտնել, որ դեսպանի գործունէութիւնը կը նշանաւորուի հայ-ամերիկեան յարաբերութիւնների առաւել սերտացմամբ:

Խորհրդարանի ղեկավարը կարեւորել է ԱՄՆ-ի հետ յարաբերութիւնների զարգացումը եւ տարբեր ոլորտներում համագործակցութեան խորացումը: Գալուստ Սահակեանը բարձր է գնահատել Հայաստանում ժողովրդավարական ինստիտուտների, քաղաքացիական հասարակութեան ամրապնդմանը, բարեփոխումների իրականացմանն ու տնտեսական զարգացմանն ուղղուած ԱՄՆ-ի շարունակական աջակցութիւնը: Նա կարեւորել է նաեւ Միացեալ Նահանգների դերակատարութիւնը տարածաշրջանային անվտանգութեան, կայունութեան պահպանման, ինչպէս նաեւ Ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման գործընթացում՝ որպէս ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահող երկիր:

Խօսելով Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումների մասին՝ Ազգային Ժողովի Նախագահը նշել է, որ ոգեկոչման արարողութիւններին ակնկալւում է ԱՄՆ բարձրաստիճան պատուիրակութեան մասնակցութիւնը: Գալուստ Սահակեանն անդրադարձել է նաեւ Հայաստան-ԱՄՆ միջխորհրդարանական կապերին եւ ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից ֆինանսաւորուող Հայաստանի Ազգային Ժողովին աջակցման ծրագրին, որը մեկնարկել է 2012 թուականին:

Դեսպան Ռիչարդ Միլսը հաւաստիացրել է, որ Միացեալ Նահանգները շարունակում է մնալ Հայաստանի բարեկամը եւ վճռական է տրամադրուած տարածաշրջանում խաղաղութիւնը պահպանելու գործում:

Անդրադառնալով Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումներին՝ դեսպանը նշել է, որ ամերիկեան ժողովուրդը հայ ժողովրդի կողքին է եւ գիտակցում է ոգեկոչման միջոցառումների կարեւորութիւնը, ինչպէս աշխարհի բոլոր բարի կամքի տէր մարդիկ են այն գիտակցում:

Էրտողանին Դատապարտել են Բարեկամութեան Արձանը Հրէշաւոր Անուանելու Համար

Էրտողանի հրահանգով քանդուած բարեկամութեան յուշարձանը

Թուրքական դատարանը մեղաւոր է ճանաչել Թուրքիայի նախագահ Ռեջէփ Թայիփ Էրտողանին տարիներ առաջ Կարսում գտնուող հայ-թուրքական բարեկամութեանը նուիրուած յուշարձանը հրէշաւոր անուանելու համար:

Թուրքական «Mynet» կայքի փոխանցմամբ՝ թուրքական դատարանը բաւարարել է Կարսում գտնուող Բարեկամութեան Յուշարձանի հեղինակ, յայտնի թուրք քանդակագործ Ահմեդ Աքսոյի հայցն ընդդէմ Թուրքիայի այն ժամանակուայ վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ Էրտողանի դէմ՝ պարտադրելով, որ Էրդողանը 10 հազար թուրքական լիրա բարոյական փոխհատուցում վճարի քանդակագործին:

NEWS.am-ը աւելի վաղ տեղեկացրել էր, որ 2011-ի Յունուարին Թուրքիայի այն ժամանակուայ վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ Էրդողանը Կարս կատարած այցի ժամանակ «հրէշաւոր» էր անուանել հայ-թուրքական բարեկամութեան նուիրուած յուշարձանը եւ հրահանգել քանդել այն:

Կարսի նախկին քաղաքապետ Նաիֆ Ալիբեյօղլուն տարիներ առաջ նախաձեռնել էր հսկայ արձանի ստեղծումը, որը պէտք է խորհրդանշէր հայ-թուրքական բարեկամութիւնը եւ խաղաղութիւնը: Սակայն 2009-ին քաղաքապետի ընտրութիւններում նա պարտութիւն կրեց: Անաւարտ արձանը անորոշ ճակատագրով տեղադրուեց Կարսի հին հայկական թաղամասին կից գտնուող բարձունքում:

Էրտողանի հրահանգից ամիսներ անց Կարսի քաղաքապետարանը ապամոնտաժեց Բարեկամութեան յուշարձանը:

Միկա Բաղդասարովի Թիկնապահը Եղել է Բերձորի Ծեծի Հրամանատար

Բերձորում Հիմնադիր Խորհրդարանի դէմ վայրագութիւնների կազմակերպիչներից մէկը գործարար Միկա Բաղդասարովի թիկնապահն է եղել:

Հիմնադիր Խորհրդարանը հաղորդագրութիւն է տարածել, որում ասւում է. «Բերձորում տեղի ունեցած դէպքերի կապակցութեամբ մօտ մէկ ամիս առաջ նշանակուած ծառայողական քննութիւնն այսօր աւարտուել է: Լրատուամիջոցներին չի յաջողւում որեւիցէ մեկնաբանութիւն ստանալ Արցախի իշխանութիւններից:

«Հիմնադիր Խորհրդարանը արդէն տեղեկացրել էր, որ պետական մակարդակով կազմակերպած ծեծին մասնակցում էին քրէական տարրեր եւ իշխանութեան իւրայինների ստուկներ: Նկարում պատկերուած անձը գործարար Միկա Բաղդասարովի թիկնապահներից է, ով Բերձորեան ծեծի ժամանակ ուղորդում էր թեւկապներով երիտասարդներին եւ ոչ միայն:

Մեքենայի համարանիշը բաւարար կարող է լինել ոստիկանութեան համար պարզելու, թէ ով է այս անձը եւ ինչպէս եւ ինչու է նա յայտնուել Բերձորեան ծեծի օրը այդ վայրում: Եթէ Արցախի ոստիկանութիւնը պայմանագրային հիմունքներով համագործակցում է գործարարների թիկնազօրի անդամների հետ եւ վերջիններիս ծեծուջարդը խաղաղ քաղաքացիների հանդէպ բխում է ԼՂՀ օրէնքներից, ապա մեկնաբանութիւնները թողնում ենք Ձեզ, յարգելի ընթերցող»:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ ԸՆԿ. ՍԵՊՈՒՀ ԳԱԼՓԱՔԵԱՆԻ ԵՒ ԺԱՆ ՕՂԱՍԱՊԵԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԹԱՄՄԱՄ ՍԱԼԱՄԻ ՀԵՏ

Լիբանանի Պետական երեսփոխաններ ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան եւ Ժան Օղասապեան Ուրբաթ Փետրուար 27-ին այցելեցին վարչապետարան ու տեսակցեցան վարչապետ Թամմամ Սալամի հետ, քննարկելու համար երկրի ընդհանուր զարգացումները, քաղաքական եւ ապահովական հարցերը, ինչպէս նաեւ հայութիւնը հետաքրքրող թղթածրարները: Անդրադառնալով ներքին լիբանանեան իրավիճակին, ընկ. Գալփաքեան եւ Օղասապեան շեշտեցին կառավարութեան նիստերու գումարումը շարունակելու անհրաժեշտութիւնը՝ քննարկելու համար օրակարգային թղթածրարները եւ լուծումներ գտնելու քաղաքացիները յուզող հարցերուն:

Այն ինչ կը վերաբերի կառավարութեան մէջ որոշումներ հրապարակելու մեթոտի բարդոյթին, ապա երեսփոխանները կոչ ուղղեցին հարցը հանգուցալուծել Սահմանադրութեան յօդուածները եւ կանոնները գործադրելով:

Ընկ. Գալփաքեան եւ Օղասապեան նշեցին, որ պէտք չէ անդամալուծել երկրին մէջ գործունեայ մնացած միակ հաստատութիւնը եւս: Եսեփոխանները անհրաժեշտ համարեցին նոր նախագահի մը շուտափոյթ ընտրութիւնը:

Անոնք վարչապետ Սալամի հետ արծարծեցին նաեւ հայութիւնը հետաքրքրող թղթածրարները եւ մասնաւորաբար անդրադարձան Հայոց ցեղասպանութեան հարիւրամեակի ոգեկոչումին:

Պետական երեսփոխաններ ընկ. Գալփաքեան եւ Օղասապեան ներկայացուցին Լիբանանի մէջ կայանալիք ոգեկոչման հանդիսութիւնները, անոնց խորհուրդն ու կարեւորութիւնը, նաեւ Հայաստանի մէջ պետական մակարդակով կայանալիք պաշտօնական ձեռնարկները, որոնք տեղի պիտի ունենան օտարերկրացի բարձրաստիճան պատասխանատուներու եւ պաշտօնատարներու ներկայութեամբ:

ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԱՆԴԱՄ ՄԱՅՔ ԿԱԹՕ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԵՑԱՒ «ՄԽԻԹԱՐ ԳՕՇ» ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Շաբաթ, Փետրուարի 28ին, 2015, Լոս Անճելոսի Հայաստանի Հիւպատոսարանին մէջ, ընտրանի հասարակութիւն մը հրաւիրուած էր ներկայ գտնուելու Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Սերժ Սարգիսեանի կողմէ Գալիֆորնիոյ Նահանգային Խորհրդարանի անդամ հայասէր Մայք Կաթոյի «Մխիթար Գօշ» շքանշանի տուչութեան արարողութեան:

Աւագ հիւպատոս Սերգէյ Սարգիսով խօսք առնելով ողջունեց Մայք Կաթոյի ներկայութիւնը եւ բարձր գնահատեց ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի փոխ-յարաբերութիւններու զարգացման եւ Արցախի Հանրապետութեան ճանաչման գծով իր ունեցած դրական եւ օգտաշատ ներդրումը: Առ այդ Հայաստանի կառավարութեան կողմէ առ ի գնահատանք զինք պարգեւատրեց «Մխիթար Գօշ» շքանշանով:

Շնորհակալական ջերմ խօսքերով հանդէս եկաւ Մայք Կաթօն եւ ըսաւ պարգեւատրումի այս արարողութիւնը զիս շատ յուզեց: Ասիկա իմ կեանքիս ամենաերջանիկ պահերէն մին կը նկատեմ: Կարելիս ի գործ պիտի դնեմ առաւել եւս զարգացնելու երկու երկիրներու բարեկամական կապերը:Ｙ

ՖՐԱՆՍԱ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՍԴՀԿ ՆԱԶԱՐԲԵԿ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՄԿԱՅԻԹԵԱՆ ՋԱՐԴԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ԱՐՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Փարիզեան շրջանի, Արֆորվիլ քաղաքի, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան կեդրոնատեղի, Հայ Երիտասարդական կեդրոն ՀԵԿ-ի մէջ, Ուրբաթ, Փետրուար 27, 2015ին, կազմակերպութեամբ ՍԴՀԿ ՆԱԶԱՐԲէԿ Երիտասարդական Միութեան, տեղի ունեցաւ, Փետրուար 27-29, 1988ին տեղի ունեցած Սումկայիթեան Ջարդերուն ոգեկոչումը:

ԼՂՀ-ի ներկայացուցիչ Յովհաննէս Գէորգեան

Կազմակերպիչ միութեան անունով խօսք առաւ Սեւակ Սարիգախա, որ ներկայացնելէ առաջ օրուան բանախօսին, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ներկայացուցիչ, Յովհաննէս Գէորգեանին, հրաւիրեց ներկաներուն յոտնկայս յարգել յիշատակը զոհուածներուն: Ան իր խօսքին մէջ յիշեցուց, թէ Սումկայիթեան Ջարդերը հայ ժողովուրդին մէջ արթնցուց Ցեղասպանութեան մութ յիշողութիւնը:

Միր Կաթին ընկերութեան արտադրած «Soumgait, un crime impuni» վաւերագրական շարժապատկերին ցուցադրութենէն ետք,

ՍԴՀԿ ՆԱԶԱՐԲԷԿ Երիտասարդական Միութեան անդամները Յովհաննէս Գէորգեանի հետ

բեմ հրաւիրուեցաւ օրուան բանախօսը: Ան համառօտ ներկայացուց Ջարդերուն նախօրէին ընկերային իրավիճակը Ատրպէյճանի Սովետական հանրապետութեան մէջ: Ընթերցեց Պերնար Քուշների «La Trage'die de Soumgait» SEUIL հրտ. վերապրողներու վկայութիւններէն: Հաստատեց Ջարդերուն կանխամտածուած եւ ծրագրուած հանգամանքը:

Բանախօսութիւնը շարունակուեցաւ հարցում ու պատասխանի դրութեամբ: Ան անդրադարձաւ Ալիեւեան տոհմին շահագրգռութեանը իրավիճակին ճահճացման մէջ, սահմանային վտանգներուն ու ընդհարումներուն մասին, զոհերու թիւին մասին, հակամարտութեան լուծման դանդաղ յառաջընթացին մասին եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան տնտեսական աճին մասին:

Այն հարցումին թէ ֆրանսահայ երիտասարդը ինչ ձեւով կրնայ «Օգտակար ըլլալ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան», Յովհաննէս Գէորգեան ողջունեց մի քանի օրեր առաջ ՍԴՀԿ ՆԱԶԱՐԲէԿ Երիտասարդական Միութեան կազմակերպած բողոքի ցոյցը «Խոճալուի Ջարդեր»ը ոգեկոչող նուագահանդէսին դէմ եւ բացատրեց կարեւորութիւնը այցելելու Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւն կապ հաստատելու Ղարաբաղցիին հետ, անդրադարձաւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան քաղաքական «ներկայութեան» մասին շնորհիւ՛ «Ֆրանսա-Ղարաբաղ Բարեկամութեան Միութեան» որ կը համախմբէ 40ի մօտ ֆրանսացի քաղաքական գործիչներ, ըլլան անոնք երեսփոխան կամ ծերակուտական եւ ինչպէս նաեւ զարկ տալ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան եւ տարբեր քաղաքապետարաններու միջեւ «Բարեկամութեան Հրովարտակներ»ու ստորագրութեան որ կ՛ամրապնդէ կապը եւ համագործակցութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան եւ այդ քաղաքներուն:

Ձեռնարկի աւարտին խօսք առաւ ՍԴՀԿի Ֆրանսայի շրջանի Վարիչ Մարմինի ատենապետ՝ Գէորգ Սաչլեան: Ան յիշեցուց ԵԱՀԿի, Մինսկի խումբի առաքելութիւնը, այդ խումբին արձանագրած «յաջողութիւնները» եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան վերադարձի կարեւորութիւնը բանակցութիւններու սեղան իբր լիիրաւ բանակցող:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՀԱԶԱ՛Ր ՀԱՄԲՈՅՐ ՀԱՅ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Լիբանանի մէջ հրատարակուող հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններու պաշտօնաթերթերու խմբագիրները, յետ խորհրդակցութեան, որոշած են Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակին առիթով հրատարակել ԱԶԴԱԿ-ԱՐԱՐԱՏ-ԶԱՐԹՕՆՔ միացեալ թիւ, Ապրիլ 24-ի օրը:

Ինչ հաճելի լուր եւ համազգային ոգի ու կեցուածք՝ Հայ Սփիւռքի սիրտ Պէյրութէն:

Ինչ դաստիարակիչ գործակցութիւն եւ եղբայրակցութիւն՝ հայ իրաւապահանջ սերունդներուն:

Ինչ ազգային առողջ մտածում՝ հաւաքաբար ներկայացնելու իրար ամբողջացնող մտքերը մեր:

Շատոնց կը խօսուէր համազգային մէկ շարժումի մը ստեղծումին մասին, որուն մէջ կ՚առաջարկուէր լուծել մեր աւանդական ազգային երեք կուսակցութիւնները, որպէսզի մէկ ձայնով հետապնդէինք մեր բոլոր ազգային հարցերը: Օրերը եկած են ցոյց տալու, որ մեր Սփիւռքը բաժնող ու բզքտող ամօթալի ու խղճալի անցեալը սկսած է փոխարինուիլ ներկայով մը, որուն մէջ մեր երեք աւանդական կուսակցութիւնները կ՚աշխատին համաշունչ եւ անխոչընդոտ ծրագիրներով, տալով այն տպաւորութիւնը թէ անոնք իրենց սերտ գործակցութեամբ արդէն ստեղծած են այն համազգային համախմբուած շարժումը որուն մասին շատոնց կը խօսուէր:

Յիսուն տարի առաջ, 1965-ին, Ապրիլեան Եղեռնի յիսնամեակին առթիւ, լիբանանահայութիւնը հարիւր հազար թիւով հաւաքուած էր Պէյրութի Քամիլ Շամուն կոչուող մարզական աւանին մէջ, իր համայնքային բոլոր գոյներու եւ խաւերու ներկայացուցիչներով, հիմը դնելու պահանջատիրութեան ամրոցի մը, որուն մէջ գինուորագրուեցան Հայ Դատի բանակին առաջատար սերունդները: Այդ հերոս սերունդը տուաւ Գաղտնի Բանակ եւ Արդարութեան Մարտիկներ, եւ մեզի հանդէպ անտարբեր եղող ու քնացող աշխարհին հանգիստը խանգարեց: Այդ հայաշունչ սերունդը աշխարհով մէկ սփռուած հայութեան տուաւ ազգային գործիչներ եւ ուսուցիչներ ու դարձաւ պապէն աւելի պապական՝ այն ինչին հանդէպ որ ազգային իրաւունքներու պահանջատիրութեան հետ գործ ունէր: Այդ սերունդը Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին ընթացքին «դրական չէզոքութիւն» կոչուող իմաստուն դիրքորոշում բռնեց եւ իր համայնքին կեանքը փրկեց, ու յետ պատերազմին ալ ամէնուն կողմէ գնահատուեցաւ ու իր չէզոքութեան որպէս վարձատրութիւն իրեն քաղաքական ներկայացուցչութեան հաւասար կարգավիճակ տրուեցաւ՝ անոր կուսակցութիւններուն միջեւ բաժնելով պետական երեսփոխանական աթոռները: Այդ սերունդը իր մասնակցութիւնը բերաւ Արցախի ազատագրութեան մարտերուն եւ ազգային հողի վրայ արիւն թափեց:

Ահա այդ սերունդի ազգային դաստիարակութեամբ սնած եւ ուռճացած ներայացուցիչները մեր լիբանանեան համայնքին որոշած են մէկ ձայնով խօսիլ Ապրիլ 24-ի օրը եւ մէկ լեզուով լսելի դարձնել իր ենց ձայնը: Լիբանանեան հակադիր քաղաքական հոսանքներու հետ ըլլալու անոնց հանգամանքը երբեք պատճառ չէ եղած որ անոնք մէկ կողմ չդնէին ամէն տեսակի հաշիւ եւ գինակցութիւն, որպէսզի մէկ եւ ամբողջական երեւոյթ ստանար իրենց միասնականութիւնը ազգային առաջատար հարց եւ նիւթ նկատուող մեր ազգային հասարակաց շահի եւ դատի նկատմամբ: Ծիծեռնակաբերդի մէջ հաւաքուած հայրենի հայութեան ձայնին Սփիւռքի մէջ ամենէն զօրաւոր ու բարձր ձայնակիցը վստահաբար պիտի ըլլայ Պէյրութի մէջ հազարներով քալող հայութիւնը, որ Ապրիլ 24-ի օրը ձգած գործ ու տեղ Ապրիլեան Եղեռնի հանդիսութեան ընթացքին բռունցք պիտի բարձրացնէ Թուրքիոյ դէմ հաշիւ պահանջելով անկէ, հաշիւ՝ իր նահատակ նախնիներու կորսնցուցած հողին ու ինչքին: Անցեալ շաբթուայ մեր յօդուածը՝ «Գոնէ Արարատը Տրուէր Մեզի», վստահաբար պիտի չգրուէր եթէ Լիբանան գտնուելով կեցած ըլլայինք պահանջատիրութեան առաջին շարքերուն վրայ, ուր սրբազան «խենթեր» կը մերժեն ընդունիլ ուժերու անհաւասարակշռութեան պատճառաւ իրապաշտական լուծում գտնել մեր դատին: Մեր դպրոցական օրերէն բոլորս գիտենք Արշակ Թագաւորին պատմութիւնը, թէ ան ինչպէս հայկական հողի վրայ կանգնած կը դառնար յանդուգն ու անգիջող եւ ապա պարսկական հողին վրայ կանգնած կը դառնար գիջող ու տկար: Նորօրեայ մեր Արշակները գուցէ գտնուին հայրենի հողի եւ անոր մօտ եղող Լիբանանի հողին վրայ եւ ոչ՝ հոնկէ ովկիանոսներ հեռու գտնուող վայրերու մէջ: Այո՛, ըլլալով հեռու Հայաստանէն եւ Սփիւռքի հայրենիք՝ Լիբանանէն, հեռու ենք հողի ուժէն, եւ մեր օթեակներէն արեւմտավայել մտայնութեամբ կը դիտենք ու կը ցանկանք լուծում մեր հարցերուն:

Հոն, մեր հողին վրայ եւ անոր հողին մօտ կանգնողները միայն իրաւունք ունին ըլլալու յանդուգն եւ անգիջող, ըսելու եւ երգելու՝ «երբ չի մնում ելք ու ճար, խենթերն են գտնում հնար»:

Այդ հնարը գտան ատենօք Լիբանանէն դէպի Եւրոպա եւ Թուրքիա գացող մեր պահանջատէր «խենթերը»: Այդ հնարը կ՚ուզեն գտնել ներկայիս Լիբանանի եղբայրացած մեր ազգային կուսակցութիւնները:

Հազա՜ր համբոյր Հայ Լիբանանին:

ՖԱՇԻԶՄԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՊԻՏԱԿՈՎ

ՍԱՄՈՒԷԼ ԿՈՍԵԱՆ

Ռուս ճանաչուած հրապարակախօս Իլյա Էրենբուրգը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի մասին ասել է, թէ՝ պատերազմում միլիոնաւորները զոհուեցին, բայց փրկուեց մէկը՝ ֆաշիզմը: Պատերազմից ընդամէնը 70 տարի անց, դրա կենդանութեան նշանները ոչ միայն նկատելի են, այլեւ ազդեցութիւնն աւելի ու աւելի գերակայ է որոշ երկրների քաղաքական օրակարգում:

Նացիզմը ոչ միայն չի նահանջել, այլեւ խորքային առումով շրջանառւում է առաւել հիստերիկ ու ցինիկ, ալյատեացութեան եւ ատելութեան աննախադէպ դրսեւորումներով: Վերջին շրջանում միայն Ատրպէյճանում Հայաստանի ու հայերի թեմայի շուրջ նիւթերում ու սիւժեներում աւելի յաճախ կարելի է հանդիպել հայհոյանքների, կոպիտ եւ վիրաւորական արտայայտութիւնների: Ալիեւեան ռեժիմը ջանք չի խնայում հայատեաց տրամադրութիւններ ձեւաւորելու, դրա համար յաճախ դիմելով այնպիսի քայլերի, որոնք իրենց անբարոյ բովանդակութեամբ անհաղորդ են առողջ տրամաբանութեանը:

Ինչպէս նշում է «Ենի մուսաւաթ» թերթը, հայատեացութիւնն Ատրպէյճանում վերածուել է համաժողովրդական զբաղմունքի: Անգամ ատրպէյճանական Moderator.az կայքը, ելնելով մասնագիտական էթիկայի ու լրագրողական մշակոյթի տեսանկիւնից, հարցադրել է, թէ որքանով է ճիշտ եթերում նման արտայայտութիւններ հնչեցնելը, յաւելելով. «Արդեօ՞ք ատրպէյճաներէնն այնքան աղքատ լեզու է, որ Հայաստանի նկատմամբ ունեցած ատելութիւնն ու վրդովմունքը հնարաւոր չէ փոխանցել առանց հայհոյանքի ու վիրաւորանքների»: Սակայն գլուխգործոցը «Գիւնդալիք Բաքը» թերթի հիմնադիր եւ գլխաւոր խմբագիր Հաբիլ Ալիեւի խոստովանութիւնն է. «Ես հայերին իմ մշտական թշնամին եմ համարում: Որտեղ հայ տեսնեմ՝ լեզուն կտրելու եմ: Եթէ անգամ ինձ կտոր-կտոր անեն, հայերին մշտապէս ատելու եմ: Եթէ մէկ անգամ էլ մասնակցեմ պատերազմին, նրանց երեխաներին անգամ չեմ խնայելու»: Եւ սա ատրպէյճանական ֆաշիզմի ամբողջական դիմագիծը չէ:

Ատրպէյճանը խնդիրներ ունի նաեւ ներսում: Բռնակալ իշխանութեանը յենուած ռեժիմը, ում համար կենցաղի մակարդակում է պատմութեան վերաշարադրումն ու իրականութեան խեղաթիւրումը, մարդու հիմնարար իրաւունքների խախտումն ու քսենոֆոբիան, ինքնադրսեւորման իւրաքանչիւր շարժում դատապարտում է աներեւակայելի խոշտանգումներով եւ բանտարկութիւններով, ինչն էլ միջազգային վարկանիշային կազմակերպութիւններին մղում է Ատրպէյճանին «այլախոհների նկատմամբ անհանդուրժող, քաղաքացիական ազատութիւններն ու քաղաքական իրաւունքները ոտնահարող երկիր» որակել: Սակայն ֆաշիզմին յատուկ է նաեւ ողջամտութեան նկատմամբ խլութիւնն ու ամենաէականը՝ ռեւանշիզմը: Ատրպէյճանի տարածքային հաւակնութիւնները Հայաստանի, Իրանի եւ Վրաստանի նկատմամբ նոր չեն:

Վերջերս էլ պատմաբան պատգամաւոր Եաղուբ Մահմուդովը պարզել է, որ «Հիւսիսային Ատրպէյճանը Ռուսաստանին միացնելու արդիւնքում «Իլսուի» սուլթանութեան գրեթէ կէսն անցել է Դաղստանի շրջանին: Անջատելով 11 գիւղ Ատրպէյճանից եւ միացնելով դրանք Դաղստանին՝ վերջինիս բաժին է հասել այդ թւում Ջար-Բելոքան շրջանի մեծ մասը: Այդ պատճառով ոչ ոք չի կարող ժխտել, որ Դերբենտը ատրպէյճանական քաղաք է, քանի որ Դաղստանը կազմաւորուել է ատրպէյճանական հողերի վրայ»: Ասել կ՚ուզի՝ խելագարութեան մեխանիզմը աշխատում է: Եւ «արդարութիւնը» վերականգնելու համար ազերիները գինւում են, առանց հաշուի առնելու՝ ինչն ինչ է եւ ինչն ինչի կը բերի: Մինչդեռ ֆաշիզմը միշտ զոհեր ու աւերածութիւններ է բերում, շատ զոհեր ու շատ աւերածութիւններ, որից յետոյ է բարեհաճում լքել այդ տարածքը՝ ուրիշ աւելի յիմար բռնապետ ու մոլորուած ժողովուրդ գտնելու:

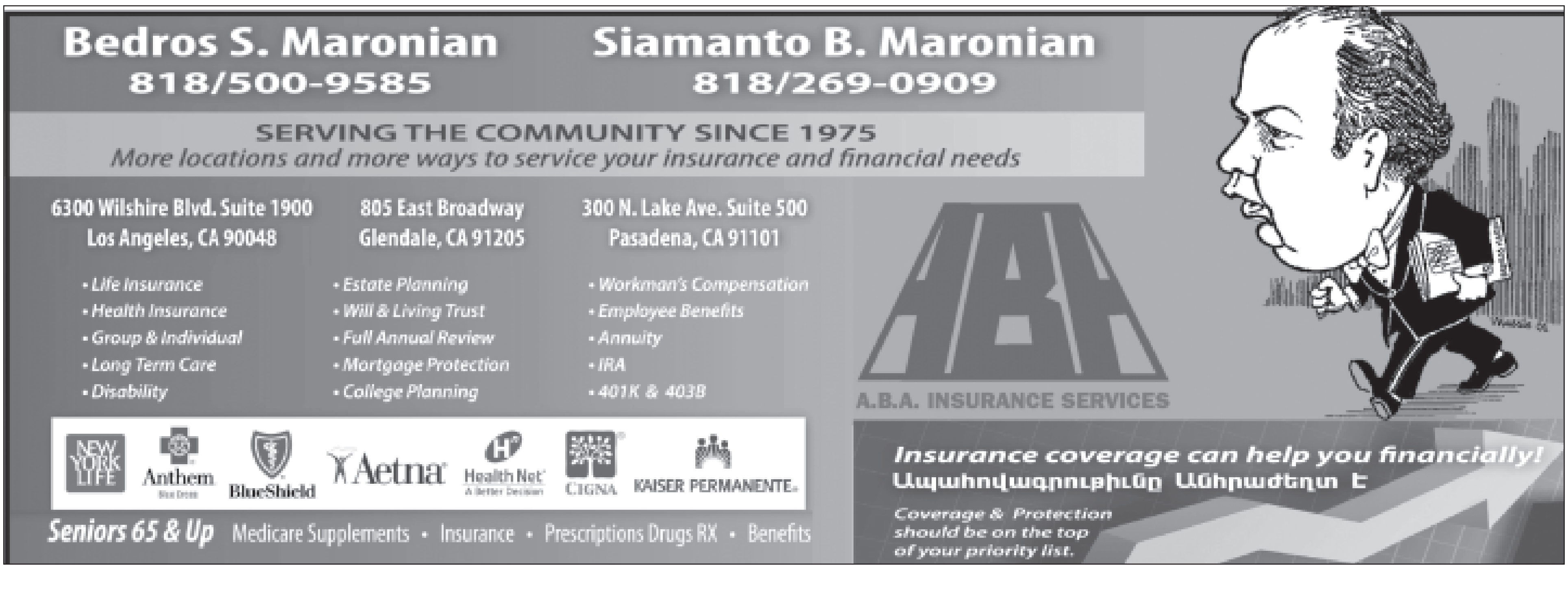

Ո՞Վ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ Է ԷՐՏՈՂԱՆԻ ՄՈԼԵՌԱՆԴ ԲՌՆԱԿԱԼ ԴԱՌՆԱԼՈՒՆ

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

Երբ 2002 թուականին Թուրքիոյ մէջ իշխանութեան գլուխ եկաւ Արդարութիւն եւ Բարգաւաճում կուսակցութիւնը, բարեպաշտ մահմետականի տպաւորութիւն կը ձգէր անոր հիմնադիր Ռեճէփ Թայիփ Էրտողանը, որ կը ձգտէր վերացնել կաշառակերութիւնը եւ բարելաւել Թուրքիոյ քաղաքացիներու կենսամակարդակը:

Վերջին 13 տարիներուն ընթացքին, Էրտողան աստիճանաբար վերածուեցաւ կաշառակեր բռնակալի՝ ժամանակակից օսմանեան սուլթանի հովերով տարուած: Արդեօք ի սկզբանէ ան եղա՞ծ է գառնուկի մորթ հագած գայլ, թէ չփացած է միջազգային հանրութեան կոյր աջակցութեան եւ շռայլ գովասանքներուն պատճառով: Յատկանշական է, որ Նախագահ Օպամա Էրտողանը կ՛անուանէր մէկը աշխարհի այդ հինգ ղեկավարներէն, որոնց հետ ինք յատուկ մտերմութիւն ունի: Օպամա եւ այլ պետութիւններու ղեկավարները վերջապէս հասկցան, որ իրենց ստեղծած հրէշը դուրս եկած է շիշէն եւ վերահսկողութենէ: Էրտողանի հանդէպ վստահութեան չարաշահման գլխաւոր զոհը ուրիշ մէկը չէ, եթէ ոչ՝ Սուրիոյ Նախագահ Պաշշար Ասատը:

Էրտողանի եւ Թուրքիոյ ղեկավարներուն ամբարտաւան դառնալը ցոյց կու տան ստորեւ գրուած հատուածները, որոնք առնուած են անոնց վերջին հրապարակային ելոյթներէն եւ որոնք ներկայացուած են Մերձաւոր Արեւելքի լրատուամիջոցներու հետազօտութիւններու հիմնարկին կողմէ:

Յունուար 21ին, Պոլսոյ մէջ կայացած Իսլամական երկիրներու միջխորհրդարանական միութեան համաժողովին, Էրտողան իր ճառով աւելի շատ նմանեցաւ Իսլամական պետութեան առաջնորդի մը, քան՝ ՆԱԹՕի անդամ պետութեան նախագահի, կոչ ուղղելով մահմետական երկիրներուն՝ «միաւորուելու եւ պարտութեան մատնելու Արաբական Լորանսի յետնորդները, որոնք կը ձգտին քայքայել Միջին Արեւելքը»: Ան մեղադրեց Արեւմուտքը իսլամական աշխարհին դէմ դաւադրութիւն կազմակերպելուն եւ մահմետականներու եղբայրասպանութեան պատճառ դառնալուն համար:

Վերջերս Ճիպութի կատարած իր այցելութեան ժամանակ, Էրտողան պարծանքով ըսաւ. «Թուրքիան հզօր երկիր է: Եթէ դուք (Եւրոմիութիւն) Թուրքիան դեռ կը դիտէք որպէս երկիր մը, որ պիտի աղաչէ ձեր (ԵՄ) դրան սեմին, ապա Թուրքիան աղաչող երկիր չէ»: Ի պատասխան Թուրքիոյ մէջ լրատուամիջոցներու դէմ կիրարկուած պատժամիջոցներուն վերաբերեալ կատարուած եւրոպական քննադատութեան՝ Էրտողան յայտարարեց ԵՄ ղեկավարներուն. «Ձեզի պահեցէք ձեր գաղափարները… Բարի եղէք գալ Թուրքիա, որպէսզի Թուրքիան ձեզի ժողովրդավարութեան դասեր տայ»:

Թուրքիոյ փոխվարչապետ Նուման Քուրթուլմուշ, ուղեկցելով Էրտողանին՝ Ափրիկէ կատարած ճամբորդութեան ընթացքին, անամօթաբար գործածեց ցեղապաշտութեան քարտը՝ դիմելով տեղացիներուն. «Օսմանեան կայսրութեան անկումէն ետք, ափրիկեցիները առաջին անգամ կը տեսնեն սպիտակ ձեռք, որ չի շահագործեր, չի ստրկացներ կամ բռնութեամբ չի հարուածեր անոնց գլուխը. սպիտակ ձեռք, որ չի շահագործեր անոնց հանքերը, չի վերացներ անոնց արժէքները, չի ձուլեր զանոնք կամ չի դիտեր որպէս ստորադաս արարածներ: Անոնք կը տեսնեն Թուրքիոյ սպիտակ ձեռքը, որ զիրենք կ՛ընդունի որպէս հաւասար եւ եղբայր… Մենք կը փորձենք օժանդակել այս սեւամորթ, բայց ջերմ սիրտ ունեցող մարդոց վերածնունդին»: Քուրթուլմուշ հաւանաբար յոյսով էր, որ իր ափրիկեան ունկնդիրները անտեղեակ պիտի ըլլան, թէ Էրտողան յաճախակիօրէն կ՛օգտագործէ «զէնճի» (սեւամորթ) նսեմացուցիչ եւ ցեղապաշտական եզրը՝ ցած դասակարգի մարդիկ բնութագրելու համար…

Զուգելով ամբարտաւանութեամբ եւ կրօնական մոլեռանդութեամբ ետ մնալ Էրտողանէն եւ Քուրթուլմուշէն՝ վարչապետ Տաւութօղլու անցեալ ամիս, Ցիւրիխի մէջ տեղւոյն Թուրք բնակչութեան բազմամարդ հանրահաւաքին յայտարարեց. «Իսլամութիւնը Եւրոպայի բնիկ կրօնն է եւ պիտի շարունակէ այդպէս մնալ: Հակառակ խոչընդոտներու, նախապաշարումներու եւ բազմաթիւ սադրանքներու, Թուրքիա պիտի շարունակէ քալել ԵՄ անդամակցութեան ուղիով… Ալլահին ողորմածութեամբ, մենք երբեք չենք խոնարհեր մեր գլուխը: Մենք թոռներն ենք Կալիփոլիի մէջ մարտնչած հերոսներուն, որոնք երբեք չեն խոնարհած իրենց գլուխը: Երբ 2002ին մենք եկանք իշխանութեան

Շար.ը էջ 18

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՊԱՏՄՈՂ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ՇԱՐՔ

8-9-10 ԱՊՐԻԼ 2015-ԻՆ, ՍՔԻՐՊՈԼ ՍԵՆԹԸՐԻ ՄԷՋ

ՀՐԱՉ ՍԵՓԵԹՃԵԱՆ

Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան-Ինստիտուտի տնօրէն Դոկտոր Հայկ Դեմոյեանի նորագոյն հատորը՝ »Հայոց Ցեղասպանութեան Լուսաբանումը Համաշխարհային Մամուլի Առաջին Էջերին« (Armenian Genocide: Frontpage Coverage in the World Press) շառաչուն ապտակ մըն է համայն մարդկութեան: Արթնութեան հրաւէ՛ր, զգաստութեան կա՛նչ՝ բոլոր անոնց, որոնք սիրել գիտեն, ապրիլ գիտեն, ունին խիղճ եւ ազնուութիւն:

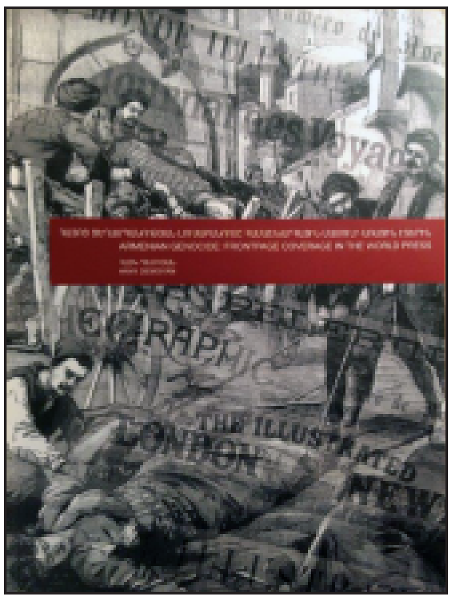

Միջազգային տարբեր թերթերու արխիւներէն դուրս եկած այս գծանկարներն ու լուսանկարները ոչ միայն որպէս գիրք, այլ՝ որպէս Ցուցահանդէս, յառաջիկայ ամիս, 8-9-10 Ապրիլ 2015-ին, կազմակերպութեամբ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու վարչութեան, Երեւանէն պիտի բերուին Քալիֆորնիա եւ պիտի ներկայացուին Լոս Անճելըսի հանրութեան «Սքիրպոլ» Մշակութային Կեդրոնին մէջ (Skirball Cultural Center, 2701 North Sepulveda Blvd, Los Angeles, CA 90049, երեկոյեան ժամը 6-10, դասախօսութիւնները կը սկսին ժամը 7:30-ին): Բացառիկ առիթ է այս, հրաւիրելու հայ թէ օտար մեր բարեկամները, ներկայ գտնուելու եռօրեայ դասախօսական շարքին եւ Ցուցահանդէսին, որ բաց եւ ազատ է հանրութեան դիմաց՝ «Ինչ Բանի Աշխարհը Ականատես Դարձաւ Դար Մը Առաջ» ընդհանուր խորագիրին տակ: Եւ այսպէս,

- Չորեքշաբթի, 8 Ապրիլ 2015.

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻ ԲԱՑՈՒՄ ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Բարեգալուստի խօսքեր, ելոյթներ պաշտօնական հիւրերու կողմէ. խօսք՝ Տոքթ. Յարութ Եաղսըզեան, Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու վարչութեան ատենապետ, գլխաւոր բանախօս՝ Դոկտ. Հայկ Դեմոյեան, Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան-Ինստիտուտի տնօրէն, Երեւան:

- Հինգշաբթի, 9 Ապրիլ 2015.

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Դասախօսութիւն անգլերէն լեզուով՝ "Economics of the Armenian Genocide and its consequences". դասախօս՝ Դոկտ. Ուկուր Ումիթ Ունկոր (Associate Professor of History Utrecht University, Institute of War, Holocaust, and Genocide Studies, Amsterdam, The Netherlands): Երեկոն կը համադրէ՝ Պրն. Գուրգէն

Շար.ը էջ 18

ԹՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՄԷՋ ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ՝ ՀԱՅԵՐԸ ՏԵՂԱՀԱՆԵԼՈՒ ԵՒ ՍՊԱՆՆԵԼՈՒ՝ ԵՐԻՏԹՈՒՐՔԵՐՈՒ ՀՐԱՄԱՆԸ

Թուրքիոյ Պետական խորհուրդի անդամ, իրաւաբան եւ «Անկլոֆիլ ընկերակցութեան» հիմնադիր Սաիթ Մոլլան 1918 թուականին սկսած էր հրատարակել «Թրքական Սթամպուլ» օրաթերթը: »1919թ. Մարտի 25-ին թերթը հրապարակած է Միութեան եւ Յառաջդիմութեան կեդրոնական գրասենեակի՝ Յատուկ յանձնաժողովին յանձնարարական նամակը: Ան կը վերաբերէր Հայոց ցեղասպանութեան ժամանակ հայերու տեղահանութեան :

Թերթը այդ նամակը կոչած է «Ողբերգական եւ սարսափելի փաստաթուղթ» եւ նշած, որ ան վերահրատարակուած է առանց որեւէ փոփոխութեան:

Յանձնարարական նամակը բաղկացած էր 10 յօդուածներէ, որոնք քայլ առ քայլ կը նկարագրէին բոլոր այն գործողութիւնները, որոնք պէտք է գործադրուէին հայերու տեղահանման ընթացքին: Ասոնք բոլոր այն գործողութիւններն են, զորս նկարագրած էին գիտնականներ Թաներ Աքչամը, Տոնալդ Պլոքսհամը եւ Ուղուր Ումիթ Ունկյորը որպէս տեղահանութեան մէկ մաս,- կը գրէ The Armenian Weekly*՝ պարբերականը:*

«Թրքական Սթամպուլը» չէ նշած նամակին աղբիւրը, աւելին՝ Միութիւն եւ Յառաջդիմութիւն կուսակցութեան պահոցները անհետացած էին Առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքին Օսմանեան կայսրութեան պարտութենէն ետք: Սակայն, անկախ այս ամէնէն, ուշագրաւ է, որ գոյութիւն ունէին օսմանեան թրքական պարբերականներ, ինչպէս էին «Թրքական Սթամպուլը», «Ալեմտարը», «Փեյամը», որոնք կը քննարկէին եւ կը քննադատէին «Միութիւն եւ Յառաջդիմութիւն» կուսակցութիւնը Առաջին համաշխարհային պատերազմէն ետք:

Փաստաթուղթին դրոյթները՝ ստորեւ.

1. Կիրարկելով «Ընկերութիւններու մասին օրէնքի» 3-րդ եւ 4-րդ յօդուածները՝ փակել բոլոր հայկական ընկերութիւնները, ձերբակալել անոնց գործադիր անդամները, որոնք կ՝ընդդիմանային Միութիւն եւ Յառաջդիմութիւն կուսակցութեան կառավարութեանը, արտաքսել զանոնք այնպիսի ծայրամասեր, ինչպէս Մուսուլ ու Պաղտատ, իսկ ճանապարհին կամ տեղ հասնելուն պէս՝ սպաննել:

2. Հաւաքել հայերու ամբողջ զէնքը:

3. Ազդել մահմետական հասարակութեան կարծիքին վրայ համապատասխան միջոցներով, կազմակերպել շարք մը միջադէպեր (այնպէս, ինչպէս Ռուսիան ըրած էր Պաքուի մէջ) Վանի, Էրզրումի եւ Ատանայի մէջ, ուր հայերը իրենց գործողութիւններով շահած են մահմետականներու ատելութիւնը:

4. Էրզրում (Կարին), Վան, Մամուրէթ-ուլ-Ազիզ (Խարբերդ) եւ Պիթլիս (Բաղէշ) քաղաքներուն մէջ գործողութիւններու իրականացումը ձգել բնակչութեան վրայ: Զօրքերը օգտագործել եւ ռազմական ուժերու գործողութիւնները ներկայացնել այնպէս, կարծես անոնք կը կանխեն ջարդերը, իսկ ռազմական վայրերու մէջ, ինչպէս Ատանա, Սեբաստիա, Պուրսա, Իզմիթ (Նիկոմեդիա) եւ Իզմիր (Զմիւռնիա) քաղաքները, հակառակը՝ աջակցիլ մահմետականներուն:

5. Դպրոցի ուսուցիչները, յատկապէս՝ 50-էն վար տղամարդիկը ոչնչացնելու միջոցներ ձեռնարկել: Զգել կիները եւ երեխաները՝ յետագային մահմետականացուելու:

6. Ոչնչացնել բոլոր այն փախած մարդոց ընտանիքները եւ քայլեր ձեռնարկել, որպէսզի անոնք ամբողջովին կորսնցնեն կապը իրենց հայրենի քաղաքներուն հետ:

7. Լրտեսութեամբ մեղադրելով՝ պաշտօնանկ ընել բոլոր հայ պաշտօնեաները իրենց կառավարական հիմնարկներէն եւ մասնաճիւղերէն:

8. Համապատասխան կերպով ոչնչացնել բանակին մէջ ծառայող տղամարդիկը:

9. Անմիջապէս սկսիլ բոլոր այն գործողութիւնները, որոնք ժամանակ չեն տար պաշտպանական միջոցներ ձեռնարկելու համար:

10. Գաղտնի պահել այս յանձնարարական նամակը եւ առաւելագոյն խնամքով պահել մէկ կամ երկու անձերու մօտ:

Նամակին մէջ նկարագրուած յանձնարարականներու համաձայն՝ արտաքսուած հայերը յետագային սպաննուած եւ ոչնչացուած են: Մենք կը հրապարակենք նամակը այնպէս, ինչպէս որ է«,- գրած է «Թրքական Սթամպուլ» պարբերականը 1919թ. Մարտի 25-ին:

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE.
PASADENA CA 91104

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680

ԹԱՆԵՐ ԱՔՉԱՄԸ ՄԻՇԻԿԸՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ

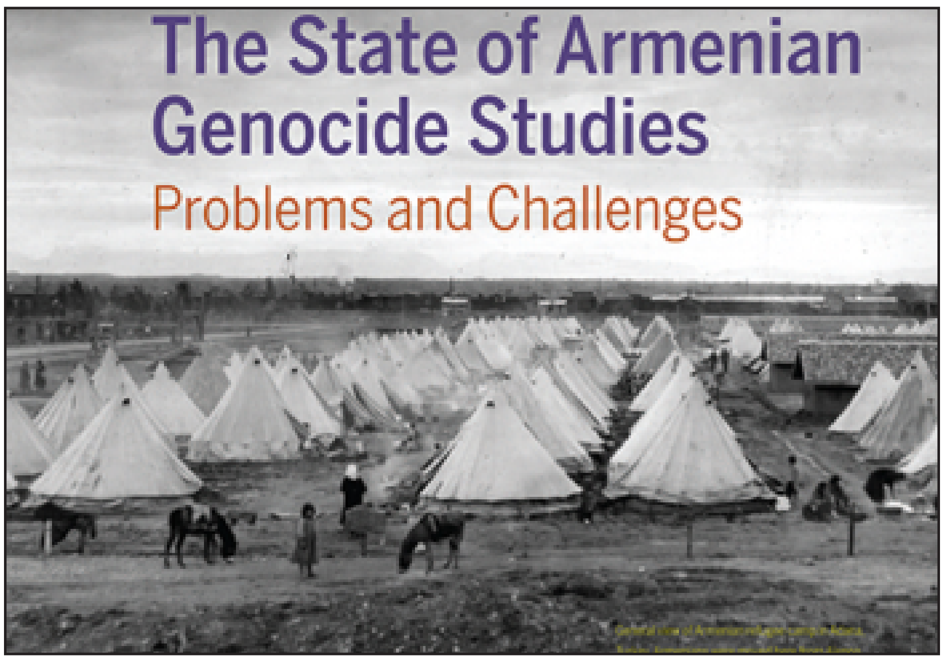

2015թ. Մարտի 15-ին Միչիգանի համալսարանի հայագիտութեան ծրագրի շրջանակներում պրոֆեսոր Թաներ Աքչամը՝ որպէս դոկտոր Պերճ Հայդոստեանի տարեկան դասախօսութիւնների շարքի մի մաս, կը կարդայ «Հայոց ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան վիճակը. խնդիրներ եւ մարտահրաւէրներ» թեմայով դասախօսութիւն:

Այս դասախօսութիւնը կը բարձրաձայնի Հայոց ցեղասպանութեան հետազօտութեանը բնորոշ խնդիրները: Ի՞նչ մարտահրաւէրների առջեւ ենք մենք կանգնած: Ինչպէ՞ս պիտի զարգացնենք ակադեմիական այս դաշտը Թուրքիայի ժխտողական քաղաքականութիւնից բխող թունաւոր եւ քաղաքականացուած միջավայրում: Աքչամը կը յստակեցնի Հայոց ցեղասպանութեան հետազօտութեան տարբեր փուլերը:

1975թ. Մայքլ Յակոբեանը ներկայացրել է իր առաջին դասական փաստավաւերագրական ֆիլը՝ «Մոռացուած ցեղասպանութիւն» վերնագրով, որն արժանացել է երկու Էմմի (Emmy) *մրցանակի: Այդ օրուանից տասնեակ տարիներ են անցել, եւ այս թեմայով բազմաթիւ հրապարակումներ են արուել տարբեր լեզուներով: Հայոց ցեղասպանութիւնը ոչ միայն մոռացուած չէ, այլեւ իր ուրոյն տեղն ունի ցեղասպանագիտութեան ոլորտում:*

Տարեկան դասախօսութիւնների շարքը հիմնել է Միչիկընում յայտնի բժիշկ դոկտոր Հայդոստեանի ընտանիքը: Այստեղ ելոյթ են ունենում Հայագիտութեան ֆակուլտետի եւ Հայդոստեան ընտանիքի համատեղ ջանքերով ընտրուած, միջազգային հարթակներում հայագիտութեան յայտնի փորձագէտներ:

Պատմաբան եւ սոցիոլոգ Թաներ Աքչամը ղեկավարում է Քլարքի համալսարանի Հայոց ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան Մարիաննա Գալստեանի եւ Սթիվէն եւ Մարիան Մուգարների ամբիոնը: Նա ընդարձակ աշխատութիւններ է արել 20-րդ դարում Օսմանեան կայսրութեան իրականացրած Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ: Նրա յայտնի գործերից են «Ամօթալի արարք. Հայկական ցեղասպանութիւնը եւ Թուրքիայի պատասխանատւութեան խնդիրը» (Metropolitan Books, 2006), *«Երիտթուրքերի՝ ընդդէմ մարդկութեան յանցագործութիւնը. Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ էթնիկական բնաջնջումը Օսմանեան կայսրութիւնում»* (Princeton University Press, 2012) *աշխատութիւնները:*

Massis Weekly

Volume 35, No. 08 Saturday, March 7, 2015

European People's Party Adopts Resolution Condemning the Armenian Genocide

BRUSSELS -- The European People's Party (EPP), an alliance of Europe's leading center-right parties, has urged Turkey to recognize the 1915 Armenian genocide in the Ottoman Empire and "make restitution" to descendants of its 1.5 million victims.

The EPP also called on the European Union to "officially commemorate April 24 as a day to remember and condemn the Armenian Genocide."

"The European People's Party reaffirms its recognition and condemnation of the Genocide and Great National Dispossession of the Armenian people on the eve of its 100th Anniversary on 24 April 2015," reads a resolution adopted by the EPP's governing Political Assembly on Tuesday.

"We commemorate one-and-a-half million innocent victims of the Armenian Genocide in 1915 and bow in gratitude to those martyred and surviving heroes who struggled for their lives and human dignity," it says.

"We express the hope that recognition and condemnation of the Armenian Genocide by Turkey will serve as a starting point for the historical reconciliation of the Armenian and Turkish peoples," adds the document.

The EPP, which unites 78 parties from virtually all EU member states as well as Armenia, Georgia and Ukraine, said that Turkey should not only stop denying the genocide but also "seek redemption and make restitution appropriate for a European country." That, it said, means "ensuring a right of return of the Armenian people to and a secure reconnection with their national hearth."

What is more, the resolution says, Ankara should restore ancient churches and other Armenian cultural and historic sites in "historic Western Armenia" and return them to Armenians.

Turkey's ruling Justice and Development Party had an observer status in the EPP from 2005-2013. No other Turkish party is currently affiliated with the pan-European coalition headquartered in Brussels.

By contrast, the EPP comprises three Armenian parties.

The EPP's largest members are Germany's ruling Christian Democratic Union (CDU) and France's main opposition Union for the Popular Movement (UMP).

ACA Endorsed Candidates Victorious in LA City Elections

LOS ANGELES – The Armenian Council of America (ACA) is pleased to announce the victory of ACA-endorsed candidates for the March 3rd elections.

"We had faith in the candidates we endorsed and are elated that they will be serving the community in their respective seats," said ACA Chairman Sevak Khatchadorian. "Having the opportunity to work with these well-deserving elected officials will allow us to help meet the issues and concerns of the Armenian-American community and we are looking forward to having a very productive working relationship with them."

In a landslide victory, incumbent Councilmembers Nury Martinez, Jose Huizar and Herb Wesson expressed their gratitude to the Armenian American community and thanked the ACA for their longstanding support and trust. Councilmember Martinez emphasized that she is looking forward to working with her growing Armenian-American constituency in Council District 6, which includes the areas of Sun Valley and Panorama City. Running unopposed, Councilmember Mitch Englander held on to his seat in Council District 12, which includes the heavily Armenian populated areas of the Northwest San Fernando Valley.

For the Los Angeles Community College District Board Seat 5, longtime ACA friend, Scott Svonkin collected the highest number of votes. He reiterated his support for the Armenian-American community and conveyed his appreciation for the overwhelming support he has received. Another ACA-endorsed candidate, Andra Hoffman also proved victorious

Continued on page 2

Armenia Slams Israeli FM Over Presence at Khojaly Event

YEREVAN (Armenianow) — Official Yerevan finds it inappropriate that Israeli Foreign Minister Avigdor Lieberman has attended an event organized by Azerbaijan as part of its campaign on the so-called "Khojaly genocide".

Lieberman, a Soviet-born Israeli politician who also serves as Israel's deputy prime minister today, was on a delegation that also included a Knesset member that reportedly attended on February 26 an event marking the 23rd anniversary of what Azerbaijan presents as a massacre of civilians by Armenian forces in the town of Khajaly in Karabakh.

The Armenian side blames civilian deaths among Azeris during the Khojaly operation on the Azerbaijani military, saying that they did not allow the civilian population to be evacuated despite the presence of a humanitarian corridor.

Asked by the Armenpress news agency about how Yerevan assesses the presence of the top Israeli diplomat, as part of the electoral campaign, at the kind of event organized by the Azerbaijani propaganda, Armenian Foreign Ministry spokesman Tigran Balayan said: "It is inappropriate that any politician could allow himself to be dragged in the Azerbaijani cheap manipulations."

Russia Refuses to Extradite Gyumri Massacre Suspect to Armenia

YEREVAN (RFE/RL) — Russia has officially reaffirmed its refusal to extradite to Armenia a Russian soldier accused of murdering the seven members of an Armenian family in Gyumri earlier this year.

In a letter publicized on Tuesday by the opposition Heritage (Zharangutyun) party, a senior official from the Russian Prosecutor-General's Office said that the conscript, Valery Permyakov is "not subject to handover" to Armenian law-enforcement authorities. He cited Article 61 of Russia's constitution which prohibits the extradition to foreign states of Russian citizens charged with crimes.

The official also argued that Russian and Armenian investigators are "closely cooperating" in their ongoing separate inquiries into the January 12 massacre that caused shock and outrage in Armenia.

The letter was an official response to a written petition which Zaruhi Postanjian, a Zharangutyun parliamentarian, sent to Russian President Vladimir Putin shortly after six members of the Avetisian family were shot dead in their Gyumri home. The seventh family member, a 6-month-old baby boy, died of his stab injuries a week later.

Echoing the demands of many Armenians and Gyumri residents in particular, Postanjian petitioned Putin to ensure that Permyakov is transferred to Armenian jurisdiction. Pros-

Continued on page 4

Armenia and Artsakh Have Good Friends in California

GLENDALE, CA — The Republic of Armenia Consul General Sergey Sarkisov, on Saturday, February 28, presented Assemblymember Mike Gatto the "Mkhitar Gosh" medal bestowed to the Assemblymember by the President of Armenia in recognition of his contributions to strengthening U.S.-Armenia relations and many years of dedicated service on behalf of the Armenian-American community.

Consul General Sarkisov conveyed his appreciation to the Assemblymember's work towards issues important to Armenia, Artsakh and Southern California's Armenian American community. Highlighting the various legislative accomplishments of the Assemblymember, the Consul General emphasized AJR 32, which passed both houses of the State legislature making California the most populous governmental entity to recognize Nagorno-Karabakh's independence.

"I will continue my efforts in California State Assembly, so that the Armenians of Armenia and Artsakh could know they have good friends in California", said California State Assemblymenber Gatto upon receiving the medal.

Five Armenians on Forbes Magazine's List of Billionaires

NEW YORK — According to tradition, Forbes magazine has released the list of the world's richest people for the year 2015. As in the previous years, former head of Microsoft Bill Gates is still on top of the list with $79.2 billion dollars.

The list published by Forbes on March 2 includes five Armenians. Sergei Galitsky (Harutyunyan) (162nd) is the world's richest Armenian with an estimated net worth of $8.3 billion. Other Armenians on the list include American-Armenian Kirk Kerkorian (393rd) $4.2 billion , Samvel Karapetyan (418th) $4 billion , Argentin-Armenian Eduardo Eurnekian (1006th) $1.9, and Danil Khachaturov (1190th) $1.6. Sergei Sarkisov and Nikolai Sarkisov (both ranked1465th last year) have dropped out of the ranks.

Despite plunging oil prices and a weakened euro, the ranks of the world's wealthiest defied global economic turmoil and expanded yet again. For the 29th annual guide to the globe's richest, the Forbes has found a record 1,826 billionaires with an aggregate net worth of $7.05 trillion, up from $6.4 trillion a year ago. The total includes 290 newcomers, 71 of whom hail from China.

Gates is followed on the list by Mexican telecommunication magnate Carlos Alim Helu with 77.1 billion dollars and investor Warren Buffet with 72.7 billion dollars.

Facebook's Mark Zuckerberg moves up 5 spots to number 16, his first time ranked among the world's 20 richest. Zuckerberg is also the leader in a youth revolution that has minted 46 billionaires under the age of 40. The youngest billionaire on the planet is Evan Spiegel, 24, co-founder of photo-messaging app Snapchat.

Rep. Schiff Submits Statement to Congressional Record Honoring Victims of Sumgait Pogrom

WASHINGTON, DC – Today, Rep. Adam Schiff (D-CA), a lead sponsor of the Armenian Genocide Truth and Justice Resolution, submitted a statement to the Congressional Record honoring the lives of those lost in the pogrom twenty-six years ago.

Schiff's full statement is below:

"Mr. Speaker, I rise today to commemorate the 27th anniversary of the pogrom against the Armenian residents of the town of Sumgait, Azerbaijan. On this day in 1988, and for three days following, Azerbaijani mobs assaulted and killed Armenians. When the violence finally subsided, hundreds of Armenian civilians had been brutally murdered and injured, women and young girls were raped, and some victims were tortured and burned to death. Those that survived the carnage fled their homes and businesses, leaving behind all but the clothes on their backs. The Sumgait Pogroms came in wake of a pattern of anti-Armenian rallies throughout Azerbaijan, aided and encouraged by high ranking officials in the Azeri government, and touched off a wave of violence culminating in the 1990 Pogroms in Baku.

"In a pattern all too familiar to the Armenian people, the Azerbaijani authorities made little effort to punish those responsible, instead attempting to cover up the atrocities in Sumgait to this day, as well as denying the role of senior government officials in instigating the violence.

"The Sumgait massacres led to wider reprisals against Azerbaijan's Armenian ethnic minority, resulting in the virtual disappearance of a once thriving population of 450,000 Armenians living in Azerbaijan, and culminating in the war launched against the people of Nagorno Karabakh. That war resulted in thousands dead on both sides and created over one million refugees in both Armenia and Azerbaijan.

"Time has not healed the wounds of those killed and hurt in the pogroms in Sumgait, Kirovabad, and Baku. To the contrary, hatred of Armenians is celebrated in Azeri society, a situation most vividly exemplified by the case of Ramil Safarov, an Azerbaijani army captain who savagely murdered an Armenian army lieutenant, Gurgen Margaryan with an axe while he slept. The two were participating in a NATO Partnership for Peace exercise at the time in Hungary. In 2012, Safarov was sent home to Azerbaijan, purportedly to serve out the remainder of his sentence. Instead, he was pardoned, promoted, and paraded through the streets of Baku in a sickening welcome home. And as we speak, Azerbaijan continues its dangerous and provocative behavior along its border with Armenia and in Karabakh.

"Mr. Speaker, this April we will mark the 100th Anniversary of the Armenian Genocide, an event the Turkish government, Azerbaijan's closest ally, goes to great lengths to deny. We must not let such crimes against humanity go unrecognized, whether they occurred yesterday or 27 years ago or 100 years ago. Today, let us pause to remember the victims of the atrocities of the Sumgait pogroms. Mr. Speaker, it is our moral obligation to condemn crimes of hatred and to remember the victims, in hope that history will not be repeated."

ACA Endorsed Candidates Victorious

Continued from page 1

for the LACCD Board Seat 1 and thanked ACA publicly via twitter. For the Los Angeles Unified School District Board 5, Bennett Kayser will face his opponent in the May 19 runoff.

"These wins are especially important as the LACCD has a large Armenian-American student body and the Board is responsible for many decisions that affect the nine campuses throughout Los Angeles," said Khatchadorian. "These candidates proved that they are advocates of quality education and their dedication to the community is why they garnered the most votes."

Incumbent Councilmember Paul Krekorian held onto his Council District 2 seat which he first ran for back in 2009. Armenian-American candidates who lost in this election cycle included Rostom Sarkissian who ran for the widely contested LA City Council District 4 seat consisting of eleven candidates, ACA-endorsed candidates Sam Kbushyan for Los Angeles Community College Board Seat 3 and Sam Kartounian for Redondo Beach City Council.

"It's wonderful to see so many young Armenian-Americans involved in the political process," added Khatchadorian. "Although these candidates did not achieve the results they were looking for, the fact that they reached out to the community and inspired younger generations of Armenian-Americans to run for office in the future speaks volumes, and I am certain that this will create more civic participation our community, and these candidates will continue to represent the values which Armenian Americans hold so dear."

Forum in France Commemorates Sumgait Pogrom

ALFORTVILLE, FRANCE – The Social Democrat Hunchakian Party's Nazarpek Youth Movement hosted a forum on Feb. 27 at the Hunchakian Armenian Youth Center in Alfortville, France, to commemorate the Sumgait pogrom, which took place on Feb 27 – 29 prior to the Artsakh war of independence in 1988.

The forum began with a moment of silence, initiated by Nazarpek Youth Movement member and moderator of the evening, Mr. Sevag Sarikaya. In his opening remarks, Mr. Sarikaya, expressed that the Sumgait pogrom awoke the dark memory of the Armenian genocide amongst Armenians throughout the world.

The program began with the screening of the documentary "Soumgait, un crime impuni," a documentary on the Sumgait pogrom perpetrated by the authorities of Azerbaijan against the Armenian minority of the country, in the context of the fall of the Soviet Union. The documentary showed the horrors of the pogrom, and the entailing start of a war for the independence of the Republic of Nagorno-Karabakh.

Following the documentary, the keynote speaker Mr. Hovannes Guevorkian, Representative of the Republic of Nagorno-Karabagh to France, presented the day to day social situation in the former Soviet Republic of Azerbaijan before and after the massacres. Mr. Guevorkian also read excerpt testimonials from former French Minister of Foreign and European Affairs Bernard Kouchner's "La Tragédie de Soumgait," confirming the fact the massacres were intentional and methodical.

During the question and answer session of the forum, Mr. Guevorkian addressed the stagnation and slow progress of the peace process which is in the best interest of the Aliyev authoritarian government and his family; the dangers of conflict along the border; the number of victims due to the recent escalation of the conflict by the Azeri side; and the economic growth in spite of the conflict within the Nagorno-Karabakh Republic.

At the end of event, SDHP France Executive Committee Chairman Mr. Kevork Satchlian reminded the audience of the OSCE Minsk Group's mission and the importance of reinstating the Nagorno-Karabakh Republic to the negotiating table as a full participant.

Armenian Members of Lebanese Parliament Meet With Prime Minister

BEIRUT, LEBANON – Social Democratic Hunchakian Party Central Committee Vice Chairman, and Member of the Lebanese Parliament Sebouh Kalpakian, along with Member of Parliament Jean Ogassapian, visited Prime Minister Tammam Salam to discuss the country's overall development, political and security issues, as well as issues of concern to Armenians in a Feb. 28 meeting.

Referring to the internal Lebanese situation, Kalpakian and Ogassapian, stressed the government continue convening sessions necessary for the discussion of urgent issues and finding solutions of concern for citizens. Among the issues of concern to the Armenian community of Lebanon, the Parliamentarians presented the Prime Minister with the upcoming Armenian Genocide Centennial commemorative ceremonies to be held in Lebanon in addition to the official Republic of Armenia Armenian Genocide Centennial commemorative events.

Armenian History Events at University of South Florida in Tampa

TAMPA, FL — Despite the success, fame, and occasional notoriety of Armenians worldwide, not a lot is understood about Armenian history. An upcoming talk at the USF Libraries Holocaust & Genocide Studies Center aims to change that.

Scholar Dr. Garabet Moumdjian will speak in the USF Tampa Library's Grace Allen Room Thursday, April 23rd at 2:00 PM (4th floor). Entitled "Rising From the Ashes of Tragedy: Armenia's Triumph Over It's Genocide," his talk will present an overview of Armenian civilization, their advanced feudal system that predated Europe's, and the many waves of foreign invasion that followed.

Garo-MThe story of how the Armenian people and their 5,000 year-old culture survived a genocide and went on to form communities of highly successful professionals worldwide will be presented. Both experts and novices will learn something new in this talk by authoritative Armenian and Middle East studies scholar Moumdjian. Following the talk, hear from a panel of Armenian students on their personal and family experiences with this period in history.

The event at the USF Tampa Library is one of a series in April which memorialize the Armenian genocide and spread awareness of Armenian contributions:

A special screening of "Orphans of the Genocide" and director Q&A takes place on Thursday, April 9th, at 7:00 PM, at St. Petersburg's Florida Holocaust Museum (FHM). The Museum presents director Bared Maronian's acclaimed film, followed by a question and answer session. The program is part of the FHM's Genocide and Human Rights Awareness Movement, and is presented in partnership with the USF Libraries Holocaust & Genocide Studies Center and St. Hagop Armenian Church.

Local WEDU (PBS) channel will air "Orphans of the Genocide" and "The Armenian Genocide" on April 21st at 8PM

A complete list of the 'Armenian 100' events take place throughout April at:bit.ly/armenian100

Ex-Police Intel Chief Detained In Turkey Over Hrant Dink Murder

ANKARA -- A former high-ranking Turkish police intelligence chief has been detained as part of an investigation into negligence by officials in the 2007 murder of Turkish-Armenian journalist Hrant, the Hurriyet Daily News reports.

Ramazan Akyürek, who was detained in Ankara on Feb. 26, had served as the head of the police in the Black Seaprovince of Trabzon between December 2003 and May 2006. He then served as the head of Police Intelligence between May 2006 and October 2009.

Akyurek was among hundreds of police removed from their posts amid a purge of officers believed to be linked to U.S.-based Islamic scholar Fethullah Gülen, the government's ally-turned-nemesis. An Ankara court had rejected Akyürek's dismissal in January 2014.

The Istanbul Prosecutor's Office initially aborted an ongoing probe into the alleged negligence of nine public servants, but the 8th Heavy Penal Court in Istanbul's Bakirköy district

cancelled the decision, reopening the probe on June 6, 2014.

Akyürek was detained after all the criminal files regarding the Dink murder were combined into a single probe in Istanbul, as instructed by Istanbul Prosecutor Gökalp Kökçü.

In his testimony in October 2014, Akyürek had placed the blame of the murder on the Istanbul Police Director, while using the phrases "I don't remember" and "I don't know" a total of 27 times in response to the prosecutor's questions.

In January, two Turkish police officers were arrested on suspicion of failure to prevent Dink's murder.

"The State of Armenian Genocide Studies: Problems and Challenges"

ANN ARBOR, MI — Armenian Studies Program (ASP) at University of Michigan will present a lecture by Prof. Taner Akcam titled "The State of Armenian Genocide Studies: Problems and Challenges" on March 13, 2015 as part of Dr. Berj H. Haidostian Annual Distinguished Lecture series.

When Michael J. Hagopian made his first classic acclaimed documentary on the Armenian genocide in 1975, which won him two Emmys, he called it, "the forgotten Genocide." Decades have passed since then and hundreds of publications in a variety of languages have been printed on the subject. Far from a "forgotten Genocide," today the Armenian genocide holds an important place within the field of Genocide studies.

This talk will address the problems that are endemic to the field of Armenian genocide studies. What challenges do we face? How can we continue to develop an academically rigorous field amidst a toxic and politicized environment resulting from a policy of denial by the Turkish state? Akcam will delineate the different stages that Armenian genocide studies has traversed as he evaluates the state of field today.

The Dr. Berj Haidostian Annual Distinguished lectureship was established by the family of the late Dr. Berj Haidostian, a prominent and devoted physician in Michigan; the annual lecturer is selected jointly by the Armenian studies faculty and the Haidostian family from among internationally recognized experts on Armenia and Armenians. The Haidostian family has a long and continuing relationship with the University and the Armenian Studies Program.

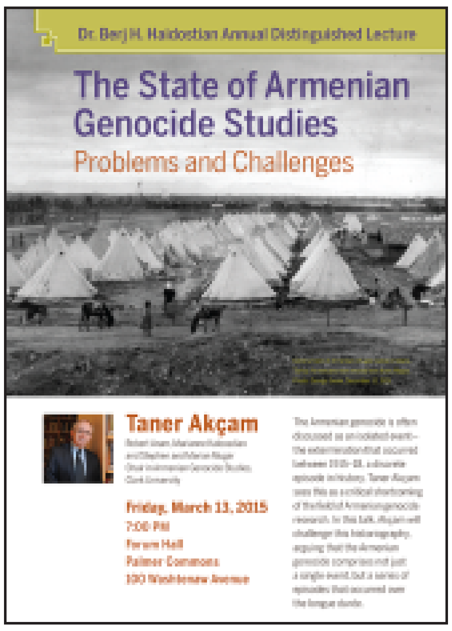

Taner Akçam is a historian and sociologist who holds the Marianne Kaloosdian and Stephen and Marian Mugar Chair of Armenian Genocide Studies at Clark University. He has written extensively on the Ottoman-Turkish Genocide of the Armenians in the early 20th century. His most well-known works are A Shameful Act: The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility (Metropolitan Books, 2006), and Young Turks' Crime against humanity: The Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire (Princeton University Press, 2012).

Town Hall Series in Fresno to Discuss Armenian Genocide

FRESNO — On Tuesday March 18, the San Joaquin Valley Town Hall Lecture will hold a panel discussion "Man's Inhumanity to Man—the Last Hundred Years", including Taner Akçam, Archbishop Vicken Aykazian, Constantine Orbelian, and Rabbi Kenneth Segel. The discussion will focus on the Armenian Genocide and issues ranging from reconciliation to Armenian contributions to American culture, arts and sciences. The lecture will take place at the Saroyan Theater and begin at 10:30am. Admission is $30. For tickets call, 559-444-2180 or go to www.valleytownhall.com.

Taner Akçam is a Turkish-born historian whose courageous scholarly work on the Armenian Genocide has been readily welcomed and honored by Armenians throughout the world. Published in 2006, his history "A Shameful Act: The Armenian Genocide and The Question of Turkish Responsibility" validated his status as one of the leading authorities on the subject. Because of his outspoken dissent toward the official denialist policy of the Republic of Turkey, he continually receives death threats from Turkish ultra-nationalist as well as persecution from Turkish authorities. In the mid-1970s he was arrested for his protest over Turkey's treatment of its Kurdish minority and afterwards named as a prisoner of conscience by Amnesty International. His escape from prison led him to Germany where he eventually became student of genocide scholar Vahakn Dadrian, receiving his PhD from the University of Hanover in 1995. He joined the faculty at Clark University in 2008 and has served as visiting professor at the Center for Holocaust and Genocide Studies at University of Minnesota.

Archbishop Vicken Aykazian is the Diocesan Legate and Director of the Ecumenical Office in Washington D.C. for the Armenian Church in America. He is a member of the board of the World Council of Churches. Born in Turkey, he was ordained a bishop in 1992 by His Holiness Vasken I, the late Supreme Patriarch and Catholicos of all Armenians. Archbishop Aykazian holds a Ph.D. in history and is working on a second Ph.D. in theology at Catholic University in Washington.

Constantine Orbelian is the first American to become artistic and musical director of an ensemble in Russia, the Moscow Chamber Orchestra, and guest conductor of the Moscow Philharmonic. In 2001, he was awarded the Ellis Island Medal of Honor, an award given to immigrants, or children of immigrants, who have made outstanding contributions to the United States. Three years later, President Putin awarded Orbelian the coveted title "Honored Artist of Russia," a title never before bestowed on a non-Russian citizen.

Rabbi Kenneth Segel is a leader in the Jewish community. For five years he was the spiritual leader of Temple Beth Israel, Fresno. Rabbi Segel is an active humanitarian and the author of several children's books.

The valley Town Hall lecture is part of a series of activities promoted by the Armenian Genocide Centennial—Fresno Committee, which includes representatives from the religious, educational, social, and political organizations of the Central Valley. The group's goals are to commemorate the 1.5 million martyrs who perished at the hands of the Ottoman Turkish Government; to educate others about the Armenian Genocide and historical injustice; and to inspire people to overcome adversity through the story of the survivors' of the Armenian Genocide. For more information, visit the AGC—Fresno Committee's website at www.agcfresno.org and on Facebook at www.facebook.com/agcfresno.

"Evening of Learning" with Dr. Richard Hovannisian

GLENDALE -- In advance of the 100th anniversary of the Armenian Genocide, Facing History and Ourselves presents an evening for educators and community members to learn together with Dr. Richard G. Hovannisian: What do we need to know about this history? Why is it important for Armenians and non-Armenians alike to remember? What are new areas of understanding in relation to the legacies of the genocide for women, families and community?

One hundred years after the Armenian Genocide, the world has more legislation for responding to such atrocities, but there is still too little emphasis on prevention. Education can make a difference, and Facing History and Ourselves addresses this critical need. Our published resource, Crimes Against Humanity and Civilization: The Genocide of the Armenians, provides primary sources and lessons for educators to use in their classrooms. For the past several years, Facing History in Los Angeles has hosted an annual event to train educators on the history of the Armenian Genocide and its legacies.

Community members; Middle and high school educators are encouraged to attend.

Dr. Richard G. Hovannisian is Professor of Armenian and Near Eastern History at the University of California, Los Angeles and an adjunct professor at the University of Southern California to work with the Shoah

Foundation. He is a Guggenheim Fellow and has received numerous honors for his scholarship, civic activities, and advancement of Armenian Studies. Dr. Hovannisian serves on the Board of Scholars for Facing History, and has been our closest advisor on the Armenian Genocide for close to 40 years.

Monday, March 16, 2015

4:30-6:00 PM Educator workshop

6:00-8:00 PM Dinner and Program

Galleria Ballroom Glendale , 401 N. Colorado Street , Glendale, CA 91204

Registration is required. Sign up today.

Cost is $50 per community member. No charge to educators.

Russia Refuses to Extradite

Continued from page 3

ecutor-General Gevorg Kostanian sent a similar letter to his Russian counterpart, Yury Chayka, in early February.

Chayka's office said on February 20 that Kostanian's appeal is being "considered." Its written reply to Postanjian dated February 16 suggests that the Russian authorities remain unwilling to hand over Permyakov.

The 18-year-old suspect has been kept at the Gyumri headquarters of the Russian military base in Armenia ever since the gruesome killings. Scores of Gyumri citizens took to the streets of Armenia's second largest city on January 14-15 to demand his handover. Some of them clashed with riot police near the local Russian consulate.

Non-partisan organizers of those demonstrations have pledged to stage more street protests if Moscow remains adamant about keeping custody of Permyakov and prosecuting him under Russian law. "The issue is an extraordinary one and the solution to it must be just as extraordinary," one of them, Armen Nersisian, said on Tuesday. "I believe that the issue is on the political, rather than legal, plane."

Speaking to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am), Nersisian dismissed the references to the Russian constitution. He pointed to a 1997 Russian-Armenian treaty regulating Russian military presence in Armenia.

The treaty stipulates that Russian military personnel charged with crimes committed outside their installations shall be prosecuted by Armenian authorities. It requires Russian investigators to deal with offenses happening within the military base.

«ԼԱՐՔ»Ի ՇԱՀԵԿԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
«ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ ԸՍՏ ՓՈՒԼԵՐԻ»

Լոս Անճելոսահայ գաղութի կրթա-մշակութային եւ յատկապէս երաժշտական բնագաւառին մէջ խիստ օգտաշատ եւ աշխոյժ գործունէութեան մը լծուած է Լարքը, յատկապէս ընթացիկ տարեշրջանին: Արդարեւ թէ՛ ներքին եւ թէ՛ հրապարակային միջոցառումները՝ հանրութեան թէ՛ ուշադրութեան եւ թէ՛ գնահատանքին արժանացած են իրենց շահեկանութեան եւ բարձրորակ կատարումներու համար: Այս բոլորը արգասիքն են Լարք երաժշտական ընկերակցութեան խնամակալ մարմնի, մանկավարժական փորձառու բանիմաց ու նուիրեալ անձնակազմի անխոնջ ճիգերուն:

Լարքի կողմէ այս տարի ինքնատիպ ու ճոխ յայտագիր մը նախատեսուած է երաժշտասէր հասարակութեան համար: Միայն Փետրուար ամսուան ընթացքին տեղի ունեցածներէն յիշենք վերջինը՝ որ ժողովրդային լսարան մըն էր, որուն գլխաւոր դասախօսն էր տաղանդաւոր երգահան՝ Տիգրան Մանսուրեան: Ան յաջորդական երեք օրերու ընթացքին (Փետրուար 23, 24 եւ 25, 2015) Լարքի Դրբանճեան սրահին մէջ հանդէս եկաւ շահեկան երեք դասախօսութիւններով, որոնց ընդհանուր նիւթն էր «Հայ Երաժշտութեան զարգացումը ըստ փուլերի» հետեւեալ ենթախորագիրներով.

1. Մինչ-Կոմպոզիտորական արուեստ

2. Երգի տիրոյթ

3. Երաժշտակառուցողական միտք:

Յարգելի երգահանը իւրայատուկ ոճով եւ մեծ հմտութեամբ ներկայացուց հայ երաժշտութեան պատմութիւնը խտացեալ ձեւով: Ան մէկ առ մէկ, հանգրուան առ հանգրուան բնութագրեց հայ երգեր, երաժշտութեան, միաձայն ու բազմաձայն հանգրուաններն ու նուագարանային մեթոտներու կիրառումը:

Տիգրան Մանսուրեան իր ելոյթը առաւել հետաքրքրական եւ գործնական դարձնելու համար օգտագործեց տեսա-լսողական դրութիւնը, որպէս լրացուցիչ յաւելուած մը իր ներկայացուցած նիւթին: Ան մեծ գնահատանքով անդրադարձաւ հանճարեղ Կոմիտասի ստեղծագործական միջազգային չափանիշով ներկայացուցած արժէքին մասին:

Հայ Երաժշտութեան նոր փուլի զարգացման մէջ իրենց ուրոյն տեղն ունին նաեւ Ալեքսանդր Սպենդիարեանն ու Արամ Խաչատուրեանը: Այս վերջինը որպէս համանուագային երաժշտութեան զարկ տուող անձը Հայաստանի մէջ:

Հանճարեղ երաժիշտներու արժանաւոր հետեւորդ մը եղաւ Առնօ Բաբաջանեանը: Արուեստագէտ մը, որուն յօրինումները լայն տարածում ստացան թէ՛ Մայր Հայրենիքի եւ թէ՛ անոր սահմաններէն դուրս: Բաբաջանեանի գործերը կը կրեն նաեւ ժամանակակից կոմպոզիտորներէն Տիմիթրի Շոստաքովիչի ազդեցութիւնը: Իր հերթին Շոստաքովիչ մեծ համակրող մը եղած է թէ՛ Բաբաջանեանին եւ թէ՛ յատկապէս հայ ժողովուրդին եւ հայ երաժշտութեան հանդէպ: Հաւանաբար միակ ռուս կոմպոզիտորն է, որ չորս անգամ այցելած Դիլիջան:

Եզրակացնելով՝ Տիգրան Մանսուրեանի դասախօսութիւնները բացառիկ պատեհութիւն մըն էին ըմբոշխնելու հայ երաժշտութեան անցեալի հարուստ ժառանգութիւնն ու քսաներորդ դարու երկրորդ կէսէն ետք համաշխարհային երաժշտութեան գանձարանին մէջ իր ունեցած մնայուն ներդրումը:

Սոյն միջոցառումը ձեռնհասօրէն վարեց Լարք երաժշտանոցի վաստակաշատ տնօրէնուհի Թագուհի Արզումանեանը:

Ներկաները մեծ բաւարարութեամբ բաժնուեցան սրահէն իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնելով սոյն գովելի ձեռնարկի նախաձեռնութիւնը յղացողներուն եւ Տիգրան Մանսուրեանին, իր հանրամատչելի եւ շահեկան դասախօսութեան համար:

Գ.Մ.

ԴՈՒԴՈՒԿԸ ՀԱՅԻ ՀՈԳՈՒ ԳԱՆՁԱՐԱՆՆ Է...

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

- Այսպէս է կարծում, աւելի ճիշդ համոզուած է տաղանդաւոր դուդուկահար Արտաւազդ Թադեւոսեանը: Չես առարկի: Իսկ իմ կողմից՝ Դուդուկը կատարողերաժտի վարպետութեան եւ իմացութեան չափանիշն է, մեր ժողովրդի ցաւի, վշտի, ինչո՞ւ չէ, նաեւ՝ ուրախութեան ամենաճշգրիտ թարգմանը:

- Ինչո՞ւ այս օրերին յիշեցինք տաղանդաւոր դուդուկահար Արտաւազդին, որին քաջ ծանօթ է մեր համայնքի երաժշտասէր հասարակայնութիւնը:

- Հայ մամուլից եւ հեռուստատեսային ազդագրերից համայնքը տեղեակ է, որ Մարտ 13-ին Կլենտէյլի ԱԼԷՔՍ թատրոնում ելոյթ է ունենալու Արցախի Հանրապետութեան ԱՐՑԱԽ կամերային նուագախումբը՝ Գէորգ Մուրադեանի ղեկավարութեամբ: Յայտարարուած էր, որ որպէս մենակատարներ հանդէս են գալու լաւագոյնս ճանաչուած օպերային եգչուհի Իրինա Զաքեանը, ԱՐՑԱԽ նուագախմբի մեներգչուհի Լիլիթ Պետրոսեանը եւ երեւանցի դուդուկահար Արսէն Պետրոսեանը:

- Հանգամանքների բերումով, Արսէն Պետրոսեանը չի մասնակցելու համերգին: Նրան է փոխարինելու մեր համայնքին քաջածանօթ, տաղանդաւոր դուդուկահար Արտաւազդ Թադեւոսեանը:

- Արտաւազդ Թադեւոսեանը 14 տարեկան հասակից դուդուկ է նուագում: Սովորել է նշանաւոր դուդուկահարներ Գէորգի Մինասեանի, Ջիվան Գասպարեանի, Գէորգ Դաբաղեանի մօտ:

- Արտաւազդ Թադեւոսեանը գերազանցիկի վկայականով աւարտել է Երեւանի պետական երաժշտանոցը եւ 3 ամսուայ ընթացքում նաեւ՝ ասպիրանտուրան:

- Ներկայումս Արտաւազդ Թադեւոսեանը սովորում է Պոսթոնի աշխարհահռչակ երաժշտանոցի՝ յատկապէս իր համար բացուած տաղանդաւոր, վիրտուոզ կատարողերաժիշտների բաժնում, բաժին, որի հեռանկարային նպատակն է մեկտեղել աշխարհի բոլոր ազգային նուագարաններ նուագող բոլոր երաժշտներին՝ ուսանելու երաժշտութեան գործիքաւորման եւ մշակման ժամանակակից ձեւերն ու եղանակները:

- Արտաւազդ Թադեւոսեանը յատկապէս ժամանելու է Լոս Անջելէս՝ փոխարինելու համար երեւանցի դուդուկահար Արսէն Պետրոսեանին:

- Ջանանք ներկայ լինել Մարտի 13-ին Գլենդէյլի ԱԼԷՔՍ Թատրոնում կայանալիք համերգին՝ վայելելու համար ինչպէս հայկա-կան, այնպէս էլ դասական երաժշտութեան անմահ ստեղծագործութիւններ:

- Այդ օրն առաջին անգամ Լոս Անջելէսում տաղանդաւոր դուդուկահար Արտաւազդ Թադեւոսեանը կը կատարի իր տեսակի մէջ միակը եղող Հենրիկ Անասեանի դուդուկի համար գրուած կոնցերտը՝ սիմֆոնիկ նուագախմբի հետ:

VA Print Media
Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles
Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար
Հեռաձայնել՝ ՎԱՀԷ ԱՃԱՊԱՀԵԱՆին

Vahe Atchabahian
1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

Փարամազ Մասնաճիւղի
Հիմնադրութեան 30 Ամեակի
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ
ԽՐԱԽՃԱՆՔ
եւ Ազգային Երգերու Երեկոյ

Կազմակերպութեամբ՝
Փարամազ եւ Արսէն Կիտուր Մասնաճիւղերու
Երեկոն կը խանդավառէ՝
Առնօ եւ իր նուագախումբը
Շաբաթ, 28 Մարտ 2015
երեկոյեան ժամը 8:30-էն սկսեալ
Հ.Կ.Բ.Մ.-ի Կարօ Սողանալեան Սրահէն ներս
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104
Մուտքի Նուէր $40

ՀԱՅՈՒՆ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ

ԴՈԿՏ. ՀՐԱՅՐ ՃԷՊԷՃԵԱՆ

Բժշկութիւնը եւ գիտական մասնագիտութիւնը մեր ընտանիքին մէջ եղած են պատմական ժառանգութիւն-յաջորդականութիւն, որուն սակայն ես չհետեւեցայ: Ջեմ գիտեր ընտրութեա՞ն, թէ՞ նախասիրութեան հարց էր, բայց կեանքիս ուղին այլ մասնագիտութեամբ ընթացաւ: Բայց պատանի տարիքէս միշտ ալ մօտիկ եղած եմ գիտա-բժշկական մթնոլորտներուն: Մէկ կողմէ հօրս դեղագործական մասնագիտութիւնը, իսկ միւս կողմէ կար հօրեղբօրս ասպարէզը: Նկատի ունենալով, որ հօրեղբայրս Հալէպի մէջ ունէր իր ակնաբուժարան-հիւանդանոցը, որ մինչեւ այսօր կը գործէ, պատանեկան տարիներուս հետաքրքրութիւն ունեցած էի «հանդիսատես» ըլլալու անոր տարբեր գործունէութիւններուն: Եւ հօրեղբայրս չէր գլանար գիս մասնակից դարձնելու իր բժշկական տեսութիւններուն՝ համբերութեամբ նաեւ բացատրելով իր ըրածները եւ ախտաճանաչումները: Եւ քանի մը անգամ ալ փորձեց քաջալերել գիս.« Ջե՞ս ուզեր հետեւիլ բժշկական համալսարանական մասնագիտութեան»:

Կը սիրէի դիտել հիւանդանոցի դարմանատան բաժնի հիւանդներուն հետ հօրեղբօրս յարաբերութիւնը: Իրեն համար բժշկութիւնը գիտական մասնագիտութիւն էր, բայց զայն ներառած էր իր ազգային-դաստիարակչական կեանքին ու համոզմունքներուն մեծ «խճանկարին» մէջ: Եթէ հիւանդ այցելուն հայ ու ազգային կեանքին մէջ իր հետաքրքրութիւնն ու մասնակցութիւնը ունեցող անհատ էր, այդ պարագային կ՛ըլլային անպայմանօրէն հայկական ինքնութեան եւ հիմնահարցերու վերլուծումները՝ բժշկական մտահոգութիւններուն առընթեր... Պիտի խօսէր հայրենիքի ու սփիւռքեան մարտահրաւէրներուն մասին, բայց նաեւ անպայման պիտի անդրադառնար Հալէպին մայր գաղութ ըլլալու իրականութեան: Բժշկութիւնը անկասկած իրեն համար նաեւ դաստիարակութիւն էր, որ պէտք էր սորվեցնել, բայց նաեւ՝ յարգել:

Օր մըն ալ երիտասարդ հայ արհեստաւոր մը ներկայացաւ դարմանատուն վերստուգումի համար: Ան ներկայացուց իր դեղատոմսը՝ հօրեղբօրս յիշողութիւնը թարմացնելու համար: Նկատի ունենալով հայ երիտասարդին ինքնաշարժներու նորոգութեան արհեստը եւ այդ արհեստին պարտադրող սեւ ու սեւցնող աշխատանքը, դեղատոմսը գրեթէ անճանաչելի դարձած էր: Եւ չուշացաւ հօրեղբօրս գզաստութիւնը. «Այս մէկը ցոյց կու տայ հայ բժիշկին նկատմամբ ձեր յարգանքը...»:

Հայ երիտասարդին հետ ես եւս խպնած էի, աւելի ճիշդ՝ ուզած էի մտնել իր նուաստացած, բայց նոյնքան նաեւ «յանցագործի» ներաշխարհին մէջ՝ փորձելով երեւի պզտիկ թափ մը տալ իր ընկճուածութեան: Կամաց-կամաց գլուխը բարձրացուց եւ մեղմ ձայնով մը, որուն մէջ նշմարելի էր ներումի խնդրանքը, ըսաւ. «Բայց, տոքթոր, գիտէք մեր աշխատանքին բնոյթը, դիտումնաւոր չէր»:

Իւրաքանչիւր գործողութենէ առաջ հօրեղբայրս կը դիմէր իր բժշկական հանրագիտարաններու մեծ հաւաքածոներուն՝ յաւելեալ ուսումնասիրութիւններու համար: Այդ տարիներուն չկային համակարգչային ներկայ օրերու բոլոր դիւրութիւնները: Մէկ-մէկ հաստափոր գիրքերը պէտք էր դուրս հանուէին, էջերը թերթատուէին, ապա ընթերցուէր որոնուածը: Պատանեկան տարիքիս ու այդ տրամաբանութեանս մէջ քիչ մը տարօրինակ էր այս երեւոյթը: Բայց չէ՞ որ հօրեղբայրս ուսանած եւ փորձառու բժիշկ էր, ուրեմն պիտի կրկնէր. «Միշտ նոր բան մը կայ սորվելիք»: Հաւանաբար կամաց-կամաց պիտի ընկալէի, որ կեանքի եւ անոր յառաջխաղացքին հիմնական գրաւականն է սորվիլը:

Շատ էր թիւը այն հիւանդ այցելուներուն, որոնք հիւանդանոց կու գային Սուրիոյ տարբեր գիւղերէն, իսկ գիւղացին մեծ յարգանք ունէր բժիշկին նկատմամբ: Անոնք իրենց հետ կը բերէին զամբիւղ մը հաւկիթ կամ տակառով մածուն եւ տակաւին՝ թարմ միս: Մշակոյթ էր, որ պահուած էր որպէս աւանդութիւն եւ մարդկային փոխյարաբերութիւններուն մէջ արժէքի գիտակցութիւն:

Այդ օրերէն օր մը գիւղացի մը ներկայացաւ հիւանդանոց իր մէկ աչքին բարդութեան համար:

Իր շարք մը հարցումներուն կարգին հօրեղբայրս հարցուց.

«Ո՞ր շրջանէն կու գաս»:

«Սելիմիէ», պատասխանեց գիւղացին:

Հօրեղբայրս վայրկեան մը կանգ առաւ ու աչքերը սեւեռած հիւանդին՝ երկար նայեցաւ անոր, առանց արտայայտուելու: Խեղճ մարդը, որ եկած էր իր աչքին վերաբերող հարցի մը համար, կարծեմ նոյնքան սկսաւ մտահոգուիլ հօրեղբօրս քարացած նայուածքէն: Հաւանաբար մտածեց, թէ այլ հիւանդութի՞ւն ալ ունէր:

Ես ալ շուարած էի եւ չէի կրնար հասկնալ, թէ ի՞նչ է պատահածը:

Հօրեղբայրս պահ մը ետք լռութիւնը խզեց եւ գիւղացիին աչքի քննութիւնները մանրամասնօ-

Շար.ը էջ 18

ՍՐՏԱԳԻՆ ԿՈՉ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՌԱՋ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՍԵՒԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Քանի մը օր առաջ աշխարհը ապշահար եղաւ ի տես համացանցին մէջ յայտնուած տեսագրութեններու, ուր իսլամական ծայրայեղականներ ջարդուփշուր կ՛ընէին Մուսուլի թանգարանի պատմական արժէքաւոր արձանները:

Քանդուածները՝ ըլլան անոնք ցուցանմուշ, թէ իսկական, մարդկային քաղաքակրթութեան առաջին իսկ օրերէն մնացած՝ մեզի այլ՝ համայն աշխարհին ու մարդկութեան, մինչ դէպքը կը յիշեցնէ մեզի 100 ամեակ մը առաջ մարդկութեան դէմ գործուած այլ ոճիր մը՝ հայոց ֆիզիքական, նիւթական եւ մշակութային արժէքներու ոչնչացումը, այն ալ միեւնոյն աշխարհագրական շրջանին մէջ:

ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի մշակութային արժէք համարուող Ասորական եւ Աքադական Կայսրութիւններու արձաններու քանդումին ի տես, ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի գլխաւոր տնօրէն

Իրինա Պոքովա դատապարտեց Իսլամական Պետութիւն (ՏԱԷՇ) ահաբեկչական խմբաւորման գործողութիւնները թանգարանին մէջ՝ «շոքի մէջ եմ տեսագրութիւնը դիտելէն ետք» -ըսելով, մինչ ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ն հովանաւորող միջազգային ամենամեծ կազմակերպութիւնը ՄԱԿ-ն ու անոր Ապահովութեան Խորհուրդը, տակաւին զարմանալիօրէն անճար եւ ձեռնածալ կը մնան երբ համացանցին մէջ յայտնուած տեսագրութենէն կ՛երեւի, թէ եղածը միտումնաւոր գրոհ է Իրաքի հազարամեայ պատմութեան ու մշակոյթի նկատմամբ,

հասած իրեր էին, մինչ բարբարոսութեան վայրն ալ մեզի ծանօթ մարդկային քաղաքակրթութեան ծննդավայրը համարուող աշխարհագրական շրջանը:

Հինգ վայրկեան տեւողութիւն ունեցող տեսաերիզը, որ ըստ նշուածին արտադրութիւնն է Տաէշի Նինուէյի շրջանի տեղեկատուական գրասենեակին, կը սկսի Քուրանի համարով մը, որ կռապաշտութիւնը կը դատապարտէ: Խաւարամիտ ծայրայեղականները մարդկային անցեալի քաղաքակրթութիւնը յատկանշող արձաններու թանգարանի մը մէջ պահպանումը կռապաշտութեան հետ շփոթած՝ մուրճերով եւ քանդիչ գործիքներով, հետեւելով Թալիպանի իրենց գաղափարակիցներուն օրինակին, որոնք իրենց կարգին ատենին Աֆղանիստանի մէջ քանդեցին Պուտայի անգուգական մեծադիր արձանները, տեսաերիզին մէջ ջարդուփշուր կ՛ընէին անգին արձաններ ու առարկաներ, որոնց կարգին Ասորեստանը խորհրդանշող Քրիստոսէ առաջ 7-րդ դարէն ի վեր պահպանուած՝ մարդկային դարաւոր պատմութեան ականատես՝ «Թեւաւոր Եզը»:

Ի տես այս անհաւատալի բայց իրաւ, դարեր առաջ Հուլաղու Խանի Մոնկոլներներուն Պաղտատի գրադարանի հրկիզումը յիշեցնող տխուր երեւոյթին, (որ ճակատագրի մէկ հեգնանքով պատմութեան մէջ պատահած է գրեթէ միեւնոյն օրերուն՝ 29 Յունուարէն 10 Փետրուար, 1258-ին), տեսաերիզը տեսնողին սիրտը կը ճմլուի ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս կը զգանք ի տես մարդկային էակի մը վնասուելուն: Մուսուլի ամբողջ պատմութիւնն է, որ քանի մը վայրկեանի մէջ փոշիի կը վերածուի ձեռամբ անմարդկային էակներու՝ այնպէս ինչպէս են ինքզինքնին «հաւատացեալ» կոչող Տաէշականներ, որոնք մինչ Ասորեստանի մշակութային արժէքները կ՛ոչնչացնեն, միեւնոյն ժամանակ ջարդի ու գաղթի կ՛ենթարկեն հազարաւոր բնիկ ասորիներ եւ շրջանի բնակիչ այլ փոքրամասնութիւններ: Կորուստը միայն Մուսուլինը չէ անշուշտ,

իսկ այսպէս կոչուած Իսլամական Պետութեան բարբարոսական գործողութիւնները կը խախտեն ՄԱԿ-ի հռչակագիրները, որ գերագոյն ոճիրի համազօր կը նկատեն մշակութային արժէքներու նկատմամբ բռնութիւնները ինչպէս նաեւ մարդկային արժանապատուութեան պղծումը: Ի՞նչ կը սպասէ ՄԱԿ-ի Ապահովական Խորհուրդը համաշխարհային զինակոչով մը դէմ դնելով ջախջախելու համայն մարդկութեան ու մարդկային քաղաքակրթութեան սպառնացող այս երեւոյթը:

Վերոյիշեալը մեզ մտածել կու տայ, թէ ո՞րքանով ապահով է

Շար.ը էջ 19

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ
ԱՄՆ-Ի ՆԱԽԱԳԱՀ ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՄԱՅԻՆ
ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՏԷՅՎԻՏ ՔԱՄԵՐՈՆԻՆ
ՀՐԵԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՄԵՆՅԱՄԻՆ ՆԱԹԱՆՅԱՀՈՒԻՆ

ԱՍԱՏՈՒՐ ԿԻՒԶԵԼԵԱՆ

Յարգելի Տիարք,

24 Ապրիլ 2015 Թ.ին հայ ժողովուրդը ի սփիւռս աշխարհի պիտի նշէ Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակը: Բազմաթիւ կառավարութիւններ, հաստատութիւններ, կազմակերպութիւններ եւ անհատներ պիտի միանան հայերուն, յարգելու համար յիշատակը 1,500,000 մարդոց, կանանց եւ երախաներուն, որոնք բնաջինջ եղան Ա. Աշխարհամարտի ընթացքին, իբրեւ հետեւանք քսաներորդ դարուն մարդկութեան դէմ գործուած առաջին սարսափելի ոճիրին, Հայոց Ցեղասպանութեան, զոր ծրագրեց եւ գործադրեց երիտթրքական կառավարութիւնը :

Օսմանեան Կայսրութեան մէջ ապրող տարբեր ազգութիւններու եւ կրօնքներու պատկանող բազմաթիւ անձեր, տեղեկագրեր ղրկեցին իրենց կառավարութիւններուն, կազմակերպութիւններուն եւ բարեկամներուն: Այդ վաւերագրերուն մէջ արձանագրուած են հեղինակներու ականատեսի ցնցիչ վկայութիւնները Հայոց Ցեղասպանութեան մասին: Վերոյիշեալ վկայութիւններուն մէկ մասը համադրուեցաւ Լորտ Ճէյմս Պրայսի եւ մեծանուն պատմաբան Արնոլտ Թոյնպիի կողմէ եւ որպէս Բրիտանական կառավարութեան պաշտօնական հրատարակութիւն՝ լոյս տեսաւ 1916-ին, Լոնտոնի մէջ, "The Treatment of the Armenians Under the Ottoman Empire» («Հայերու հանդէպ Օսմանեան Կայսրութեան [ցուցաբերած] վերաբերմունքը«) խորագրով, որ քաղաքական շրջանակներուն ծանօթ է նաեւ «The Blue Book» («Կապոյտ Գիրք») անունով:

Հակառակ այն իրողութեան որ այդ անհերքելի վաւերաթուղթերուն զգալի մէկ մասը հաւաքուած ու համադրուած է անգլիացի, եւրոպացի, ամերիկացի եւ հրեայ հեղինակաւոր մտաւորականներու, պատմաբաններու եւ քաղաքական գործիչներու կողմէ, դուք կը մերժէք ճանչնալ Հայոց Ցեղասպանութիւնը եւ անով իսկ կ'աջակցիք հայկական ցեղասպանութիւնը թաղելու Թուրքիոյ նախաձեռնած աշխատանքներուն: Յիշեցնենք ձեզի որ հայկական կոտորածները պատերազմի ընթացքին դաշնակից պետութիւններու՝ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ կողմէ բնութագրուեցան որպէս «մարդկութեան դէմ ոճիր», որ այսօր համապատասխան է «ցեղասպանութիւն» հասկացողութեան:

Հազարաւոր ականատեսի վկայութիւններէն եւ վաւերաթուղթերէն միայն մի քանի հատը կ'ուզեմ յանձնել ձեր ուշադրութեան, մատնանշելով միաժամանակ որ անոնց հեղինակները եղած են բարձր սկզբունքի եւ արժանապատուութեան տէր մարդիկ:

«Բրիտանական Կառավարութիւնն այսօր կը մերժէ ճանչնալ հայերու ցեղասպանութիւնը:... Բայց չ՞է որ Մեծն Բրիտանիոյ արտաքին գործոց Նախարարութիւնը հայոց ցեղասպանութիւնը հաստատող մեծ քանակութեամբ փաստաթուղթեր հրատարակեց 1916- ին: Հայոց ցեղասպանութիւնը չճանչնալ՝ կը նշանակէ մեղանչել այն քաջ անհատներու դէմ, որոնց ականատեսի վկայութիւնները խնամքով արձանագրուած են հեղինակաւոր մասնագէտներու կողմէ. անոնց վերլուծումներն ու եզրակացութիւնները այսօր ալ կը մնան ի զօրու:»

ERIC EVEBURY

Քաղուած Նոյեմբեր 2000 Թուականին Լորտերու Պալատի մէջ «Կապոյտ Գիրք»ի 3-րդ հրատարակութեան առթիւ ունեցած ելոյթէն:

«Ապտուլ Համիտ եւ Երիտասարդ Թուրքերը հայկական նահանգներու մէջ առաջացած դժուարութիւնները հարթելու համար կանխամտածուած ծրագրով որոշեցին աքսորելով բնաջնջել իրենց կողմէ անհաւատ ու դաւաճան նկատուած ամբողջ ազգ մը»:

DAVID LLOYD GEORGE

Մեծն Բրիտանիայի Վարչապետ

Քաղուած «Յուշեր Խաղաղութեան Վեհաժողովէն» գիրքէն, որ լոյս տեսաւ 1939-ին:

*****

«Թրքական Կառավարութիւնը 1915-ին սկսաւ անգթօրէն իրագործել հայոց չարահամբաւ ընդհանուր տեղահանութիւնն ու կոտորածը Փոքր Ասիոյ մէջ: Երեքէն չորս հարիւր հազար մարդիկ, կանայք եւ երեխաներ կարողացան փախչիլ Ռուսիոյ ենթակայ շրջաններ, ուրիշներ՝ Պարսկաստան եւ Միջագետք. սակայն ցեղի մաքրագործումը Փոքր Ասիայէն եղաւ ամբողջական, ինչքան որ կարելի էր, իր տարողութեամբ նման հսկայ արարք մը ամբողջացնել: ... Պատճառ չկայ կասկածելու որ այս ծրագրուած ոճիրը գործադրուեցաւ քաղաքական նպատակներով: Առիթը ներկայացած էր Թրքական հողը մաքրելու քրիստոնեայ ազգէ մը» (ընդգծումը Ա. Կ.):

WINSTON CHURCHIL

Քաղուած է «Աշխարհի Տագնապը», հատոր 5, «The Aftermath» գիրքէն, որ հրատարակուած է 1929-ին:

*****

Իմ հարցումս պրն. Քամերոնին հետեւեալն է.

-Չըրչիլի հաստատումը կ'ընդունի՞ք որպէս ճշմարտութիւն:

Եթէ ձեր պատասխանը դրական է, ուրեմն, որպէս անոր հետեւորդներէն մէկը, դուք ալ քաջութիւնը պէտք է ունենաք ընելու նոյնը:

«Պիթլիսի նահանգին մէջ գործուած Թրքական վայրագութիւններն անկարելի է նկարագրել: Նահանգի բոլոր հայ մարդիկը ջարդելէ յետոյ՝ Թուրքերը շրջակայ գիւղերէն հաւաքեցին 9000 կանայք եւ երեխաներ եւ երկու օր յետոյ զանոնք քշեցին Տիգրիսի ափը եւ բոլորը գնդակահարելէ ետք՝ ինը հազար դիակ նետեցին գետը»:

ARNOLD J. TOYNBEE

Անգլիացի համբաւաւոր պատմաբան

Քաղուած է « Հայոց Դէմ Գործուած Վայրագութիւնները» գիրքէն, որ լոյս տեսաւ Լոնտոն, 1915-ին:

*****

Մարդկային իրաւունքներու մասնագէտ, հեղինակաւոր իրաւաբան Ջեֆրի Ռոպըրթսըն, 2014ին հրատարակեց «Անմեղ Ցեղասպանութիւն մը. ո՞վ հիմա կը յիշէ հայերը » խորագրով գիրքը: Վստահ եմ ծանօթ էք մարդկային իրաւանց նուիրուած անոր գիրքերուն: Ռոպերթսըն հայոց ցեղասպանութեան հետ առնչուած փաստաթուղթերը մանրակրկիտ քննութեան ենթարկելէ յետոյ, առանց դոյզն կասկածի կու գայ այն եզրակացութեան, որ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ Ա. Աշխարհամարտի ընթացքին տեղի ունեցած ահաւոր դէպքերը, հայերը ոչնչացնելու նպատակով պետութեան կողմէ կազմակերպուած բռնագաղթն ու ջարդերը, կարելի է միայն ցեղասպանութիւն որակել: Ռոպերթսըն քննադատելով Մեծն Բրիտանիոյ եւ ԱՄՆի կառավարութիւններու կեղծաւորութիւնը, կ'ընէ հետեւեալ հաստատումը.

«...Դեմոկրատ երկիրներու քան ազգային պետութիւններու խորհրդարանները քուէարկութեամբ ճանչցած են Հայոց Ցեղասպանութիւնը, բայց Բրիտանիան եւ ԱՄՆ կը խուսափին [ընել նոյնը] ՆԱԹՕ-ի իրեց դաշնակիցը չվշտացնելու համար»:

GEOFFREY ROBERTSON

«Անմեղ Ցեղասպանութիւն մը. ո՞վ հիմա հայերը կը յիշէ»:

*****

«... Հայերու դէմ գործադրուած վերջին եւ ամենադաժան միջոցառումները եղան անոնց ընդհանուր եւ ամբողջական բռնագաղթը դէպի անապատ եւ այդ աքսորին ընկերակցող ճամբու սարսափները : ... Դատելով գործածուած մեթոտներէն եւ ջարդուածներու քանակէն, այս կոտորածը մարդկային պատմութեան եզակիօրէն ամենասարսափելին է»:

HENRY MORGENTHAU

Օսմանեան Կայսրութեան մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան (1913-1916).

Քաղուած՝ «Դեսպան Մորկենթաույի Պատմութիւնը» գիրքէն, որ լոյս տեսաւ 1919-ին:

*****

Բացի Հէնրի Մորկենթաուէն, շատ ուրիշ ամերիկացի դիւանագէտներ եւ ականատես վկաներ տեղեկագրեր ներկայացուցած են Ամերիկեան Կառավարութեան Հայոց Ցեղասպանութեան մասին: Տես Արա Սարաֆեանի «Միացեալ Նահանգներու Պաշտօնական Վաւերաթղթերը Հայոց Ցեղասպանութեան Մասին «գրքի Ա. Հատոր», Ուոթըրթաուն, 1993: ("United States Official Documents on Armenian Genocide», volume one, published in Watertown 1993):

*****

«Հայկական Ջարդը պատերազմի մեծագոյն ոճիրն էր եւ Թուրքիոյ դէմ քայլ չառնելը [կը նշանակէ] համաձայն ըլլալ անոր հետ»:

THEODORE ROOSEVELT (1918)

*****

Տեղին կը նկատեմ այս առթիւ յիշեցնել ձեզի, պր. Նախագահ, ձեր ըրած յայտարարութիւնը 19/01/2008-ին, Նախագահական ընտրարշաւի ժամանակ.

«Իմ հաստատ համոզումն է որ հայոց ցեղասպանութիւնը զրպարտութիւն մը՝ անձնական կարծիք մը կամ տեսակէտ մը չէ, այլ ընդարձակօրէն վաւերագրուած իրողութիւն՝ մեծաքանակ պատմական ապացոյցներով հաստատուած: Իրողութիւններն անուրանալի են: Որպէս Նախագահ՝ պիտի ճանչնամ հայոց ցեղասպանութիւնը»:

BARAK OBAMA

*****

Գտնուեցան բազմաթիւ ազնիւ Թուրքեր, ոմանք՝ Օսմանեան կառավարութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, ինչպէս՝ Ճելալ Պէյ, Ֆաիք Ալի Օզանսոյ, Ռէշիտ Փաշա, Թահսին Պէյ, Ֆերիթ Պէյ, Մեհմէթ Ճեմալ Պէյ, Սապիթ Պէյ, Մասըր Պէյ, Հիւսէյն Նասիմի Պէյ, անուններու յաջորդականութեամբ՝ կառավարիչներ Քոնիայի, Քոթահիայի, Քասթամոնուի, Էրզրումի, Պասրայի, Եոզկաթի, Պաթմանի եւ Ակորայի, որոնք մերժեցին գործադրել կենդրոնական կառավարութիւնէն ստացուած հրահանգները եւ որպէս հետեւանք՝ հեռացուեցան իրենց պաշտօններէն եւ փոխարինուեցան «աւելի հնազանդ պետական պաշտօնեաներով», որոնք լիուլի կատարելով իրեց յղուած հրամանները, ամբողջութեամբ բնաջնջեցին վերոյիշեալ նահանգներու հայութիւնը:

«Երբ կը փորձես նկարագրել ոճրագործներու կատարած վայրագութիւնը, գրիչը ձեռքիդ մէջ կը դողայ: Աշխարհի դժուարութիւններուն անգիտակ հրեշտակային ժպիտով անմեղ մանուկներ, որոնք կարօտ են սիրոյ եւ քնքուշ քունի իրենց մօր գրկին մէջ, անգթօրէն կը խլուին իրենց մայրերէն եւ կացինի ուժգին հարուածի հետեւանքով արիւն կը հոսի անոնց աչքերէն արցունքի փոխան եւ Թուրք մսագործներն անընդհատ կը ծիծաղին խնդագին իրենց իսկ արարքներուն վրայ եւ միաժամանակ կը ստիպեն որ միւս մահուան սպասողներն ալ խնդան իրենց հետ: Ինչպէ՞ս կարելի է նկարագրել նման խենդենալիք վայրագութիւն, առանց ամբողջ մարմնով ու հոգիով սարսռալու:

MEVLAN ZADE

Երիտասարդ Թուրք Կուսակցութեան ղեկավար անդամներէն մէկը, որուն յուշերը՝ "Turkeye Intikabini Ic Yuzi» խորագրով գիրքով լոյս տեսաւ 1929-ին, Հալէպի մէջ:

*****

Ստորեւ կու տանք պաշտօնական վճիռը, զոր Թուրքիոյ Օսմանեան կառավարութեան զինուորական ատեանն արձակեց 5 Յուլիս, 1919-ին, Հայկական Ցեղասպանութիւնն իրագործողներու դէմ.

«Նախարար Թալաթ Փաշա եւ պատերազմական նախարար Էնվեր Էֆէնտի, այժմ վտարուած զինուորական ասպարէզէն, նաւատորմի նախարար Ճեմալ Էֆենտի, նոյնպէս վտարուած իր պաշտօնէն, կրթական նախարար Տոքթ. Նազիմ, ասոնք էին գլխաւոր ոճրագործները (fayili asli), որոնց յանցանքը քուէներու միաձայնութեամբ հաստատուած է:

Հետեւաբար, օրէնսգրքի վերոգրեալ պարբերութեան համաձայն, Թալաթ, Էնվեր, Ճեմալ եւ Տոքթ. Նազիմ այսու կը դատապարտուին մահուան»:

Այս վճիռն առաջին անգամ հրատարակուեցաւ պաշտօնական Gazette-ի մէջ, (Takvim-I-Vekayi)

Շար.ը էջ 20

ՏԻՐ
Հայոց Հին Հաւատքի աստուած

ՊՕՂՈՍ ԱՐՄԵՆԱԿ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Հայոց աստուածները իրենց մէջ կրում են բնութեան որեւէ իմաստութեան՝ սիրոյ, զօրութեան, գեղեցկութեան, մայրութեան, հիւրընկալութեան, ողջախոհութեան, արդարութեան գերագոյն խորհուրդ:

Ուխտագիրք Արորդաց

ՏԻՐԸ՝ Հայոց Նախնիների դպրութեան ու ուսման, գրի, պերճախօսութեան, գիտութիւնների, արուեստների, բանաստեղծութեան հովանաւորող աստուածն էր: Նա հանդիսանում էր Հայր Արամազդ գերագոյն աստուծոյ գրիչը կամ քարտուղարը ու նաեւ ատենադպիրը: Նրա պատուին կառուցուած մեհեանը գտնւում էր Արտաշատ ոստանի նախկինում զբաղեցրած տարածքին մօտիկ վայրում: Այն կոչւում էր «Արամազդի Գրչի Դիւան կամ Գիտութիւնների ուսուցման մեհեան եւ երազամոյն տաճար»: Արամազդ աստուծոյ քարտուղար՝ Տիր աստուծոյ գրասենեակն էր այն եւ միաժամանակ գիտութիւնների ուսուցման վայր: Այնտեղ էին հեթանոսական կրօնի պաշտօնակատար քուրմերին գիտութիւն ու դպրութեան իմաստութիւնն էին ուսուցանում: Տիրը, նաեւ մարդկանց ճակատագրերի գուշակն էր, նրանց երազների մեկնաբանը, չար ու բարի գործերի գրանցողը, ննջեցեալներին «Անդրշիրիմեան Աշխարհ» ուղեկցողը: Տօնահանդէսներ էին կատարում Տիր աստուծոյ պատուին, որոնք կոչուել էին Տիրական:

Արմին-հայերի Տիր աստուածը ննջեցեալներին ուղեկցել է դէպի անդրշիրիմեան աշխարհ, մարդկանց հոգիների անմահութիւնն է այն: Զրադաշտը իր ուսմունքի հոգու անմահութեան գաղափարը արդեօք չի՞ քաղել Տիր աստուծոյ իմաստնութիւնից եւ ինչո՞ւ ոչ: Իսլամի ու այլ կրօնների ուսմունքներում էլ կրկնուել են բազում նոյնանման հաւատալիքներ: Տիր աստուծոյ ու Միհրականութեան բազում իմաստութիւններ վերագրուած են որպէս «Աստուծոյ Որդիի» հաւատքի ճշմարտութիւններ:

Տիր աստուծոյ անունով՝ «Տրէ» են կոչել հայոց հին տօնացոյցի չորրորդ ամիսը: Միհրը, Նար Ծովինարի հետ արեւից պայթած հազար գոյներից գօտի հիւսել, այն որպէս Նարօտ կապել երկրի մոլորակի մէջքին եւ ի պատիւ Տիր աստուծոյ այն Տիրական կոչել: Նրա անունով են կոչուել Տիրինկատար լեռը, Տիրակատար քաղաքը, Տրէ ու Տիրառիճ գիւղերը: Արմէն-հայերը իրենց հետ տարան Տիր աստուծոյ իմաստութիւնը, մինչեւ հիմա էլ Տիր աստուծոյ անուան բառարմատից կազմուած իրենց որդեաց անձնանունները կոչում՝ Տիրան, Տիրատուր, Տիրայր, Տրդատ, Տիրոց, Տիրիբաղ, Տիրամայր, Տիրացու եւ Տիրինկատար լեռը, Տիրակատար քաղաքը, Տրէ ու Տիրառիջ գիւղերը: Եւ Աստուծոյ Որդիի Եբրայեցի մայր, սրբագոյն անմեղ կոյս Մարիամին կոչել են Տիրածին, Տիրամայր: Տիր-ի մայր եւ Տիր-ին ծնող մանչը՝ Յիսուսը, Արմին-հայերի Տի՞ր աստուծոյ որդին էր...: Կարող Պարթեւ Անակի որդի Սուրէն-Գրիգորի «Վարք»-ի ու հայոց աշխարհում Նոր հաւատքի ընդունման ու տարածման պատումն է գրել հայոց պատմագիր Ագաթանգեղոսը: Իր մատեանում, անաչառ պատմագիրի վարքին անյարիր գովքի խօսքով՝ փառաբանել նրան: Յիշատակել բազում ոչ ճշմարիտ դէպքեր, Սուրբ-Գրիգորի, արեւմուտքում երեւելի կրթութիւն ստացած հայոց Տրդատ Գ. արքայի մասին:Ագաթանգեղոսը, այլ «քանդումների» հետ իր մատեանում յիշատակել նաեւ Տիր աստուծոյ տաճարը փլելու մասին հետեւեալ տեղեկութիւնը: «Ապա ինքն իսկ թագաւորը, ամբողջ զօրքով հանդերձ, Վաղարշապատ քաղաքից շարժուեց գնաց Արտաշատ քաղաքը, աւերելու այնտեղ Անահիտ դիցուհու բագինը եւ նաեւ այն տաճարը, որ Երազամոյն կոչուած տեղում էր գտնւում: Նախ, ճանապարհին հանդիպեցին քրմական գիտութեան դպիր, Արամազդ-Որմիզդ գրչի Դիւան կոչուած, Երազացոյց, երազահան պաշտամունքի «Տիր աստուծոյ իմաստութեան ուսման մեհեան» եւ ամէնից առաջ սկսեցին այն քանդել, այրել, աւերել»:

Տիր աստուծոյ նուիրուած հրաշակերտ տաճար է եղել նաեւ Վաղարշապատի մօտ: Փլել են նաեւ այն, սպաննել Տիր աստուծոյն նուիրուած արարումը, վար բերել նրա կամարների ու որմերի խաղողի քարացած ողկոյզները, պոկել բոսոր արիւն հոսող պայթած նռները, քաղել Աստղիկի արիւնով շաղագունած վարդերը: Տաճարը հայոց նախնիների արարման իմաստութեան խոյանքն էր:

«Քրմական գիտութեան դպիր» ի՞նչ եղաւ այդ գիտութիւնը: Այրեցին նրա մատեանները, որ արեւորդիների աստուածների լոյսը չգնար աշխարհներ, որ այն չարունակէր լուսաւորել Հայկական լեռնաշխարհը: «Արամազդ՝ հայոց աշխարհում նոր հաւատքը դաւանելուց յետոյ, նրան կոչել են Որմիզդ``: Գրչի դիւանի աստուածը ինչպէ՞ս էր գրել, ո՞ւր է նրա գիրը: Հացեկաց չէնի քրմապետ Վարդանի իմաստուն զաւակ Մեսրոպը պիտի գնար Եդեսիա քաղաք, որտեղ գտնւում էր հին մատեանների խոշոր գրապահոց: Ո՞վ իմանայ, Մաշտոցի այնտեղ յօրինած նշանագրերը տեղի որեւէ մատեանում յիշատակուած չէի՞ն կարող լինել: Այնտեղ էր, որ իր մտատանջ խռով մտքի ու իր սրտի ծովակների արեան փոթորիկով մրրկած հոգու տեսիլքով պիտի երեւային իրեն «Նախնիների» նշանագրերը եւ արթուն մտքով մագաղաթին պիտի դրոշմէր նրանց: Հայոց նոր հաւատքի Աստուածը ինչո՞ւ Եդեսիայում նշանագրեր պիտի պարգեւէր Մեսրոպին եւ ոչ թէ «Որդի Քրիստոսի» լոյսով արարուած տաճարում:

Եօթերորդ դարում, Տիր աստուծոյ տաճարի փլած որմերի վիրաւոր վէմերից պատել են երկյարկանի, արեգակի լոյսին ժպտացող, քարէ սիւների վրայ բազմած հոյակերտ կամարներով, նրանց վրայ պայթած նռներով, որթատունկերի ոստերին ժպտացող, արեւի կրակով հրդեհուած կարմիր ողկոյզներով Նոր հաւատքի յիսուն մեթր բարձրութեան երեք յարկանի, կլոր շրջագծով փառահեղ տաճար եւ այն Զուարթնոց կոչել: Արդեօք այն նմանակը չէ՞ր եղել «Հեթանոս» նախնիների Տիր աստուծոյ բանաստեղծութեան հէքիաթի լոյսի հանճարից յառնած քանդուած տաճարին: Կարող էր, նրանք քանդել ու կրկնօրինակել էին Մուսասիրի Խալդի-Հայկ աստուծոյ եւ այլ աստուածների պատուին պատած մեհեանների կառոյցները, որոնք գնացին աշխարհներ, դառնալու համաշխարհային ճարտարապետութեան խոյանքի հիմքը:

Իրեն Աստուծոյ մարգարէ հռչակած Արաբիայի Մոհամմէտը, պատգամել ցեղակիցներին դուրս գալ անապատներից, արշաւել աշխարհի չորս դին, պարտադրել իր ուսմունքը: Նաեւ հասան հայոց արարչական լեռնաշխարհ, մտան Տիր աստուծոյ Զուարթնոց տաճար, խարոյկներ վառեցին նրա խորանների առաջ, նրա կամարները կրող սիւները ջերմից չդիմացան, ընկաւ տաճարը: Ենթադրւում են նաեւ, որ կարող էր հայոց լեռնաշխարհի ցաւի ահագնացած դողից յառնած երկրի շարժումից ընկել էր տաճարը:

Երկրի արեւմտեան կողմի մի Արմին-Հայ տաղանդաշատ ճարտարապետ այր, հաւաքել վէմերը, չափագրել, թղթի վրայ պատկերել Տիր-Զուարթնոց տաճարը: Կամարների վրայ յենած յարկեր, որոնց վրայ դեռ խաղողն է ժպտում, նուռն է արիւն կաթում, վարդերն են բուրում: Հազար-աշխարհներից, հազար-հազար մարդիկ գալիս են սքանչանալու՝ Տիր-Զուարթնոց տաճարի սիւների վրայ տիրաբար բազմած կամարներով, նրանց վրայ ժպտացող խաղողի, նուռերից կաթող աստղերի կրակի լոյսով, վառուող վարդերի ծիածանով, նրա ճարտարապետական կառոյցը արարող մարդկանց հանճարի ճախրանքով: Ես, «Մուսաների Լեռան» լանջերի շէներից երկիր վերադարձած տարեց Արմին մի այր, բազում անգամներ կանգնել նրա առաջ, սքանչացել արեւորդի նախնիներիս հանճարի սխրանքի թռիչքով, խոնարհել Արմէն-հայերի Տիր աստուծոյ երկրի մարդկանց իմաստութեանը:

Հայկազուն Արտաշէսեանների գահատոհմի Արմին-Հայ հայկազուն թագաւորները, որպէս առաջաւոր արարում, յունական մշակոյթը տարածել, եւ ուսուցանել Արմինա-Հայաստանում: Արմէն-հայերի Տիր աստուծոյ իմաստութիւնը նոյնացրել յունական դիցաբանութեան լոյսի, արուեստների, տիեզերքի անհունների կրակի լոյսից քաղած բանաստեղծութեան աստուած՝ Շւինի-Զեւս աստուծոյ որդի՝ Ապոլոնի հետ:

Արմին-Հայ արեւորդի մարդ, քեզ պատմեմ, ինչպէս էր Տիր-Ապոլոնը իր ինն Մուսա քոյրերի հետ թռել էին հեռու տաք ծովի ափերի կանաչ լեռների վրայով, գնալու համար հանդիպակաց լեռան վրայ պատած Զեւս հայր աստուծոյ տաճար: Ի պատիւ Ապոլոնի ու իր ինն Մուսա քոյրերի, տեղաբնիկները այդ լեռները անուանել էին «Մուսաների պաշտամունքի լեռներ»: Արեւելքի արքաների-արքայ, Արմինա-Հայաստանի հայկազուն արորդի, արածին հայրենապաշտ Մեծն Տիգրանի աթոռանիստ Անտիոք քաղաքի արքունի մատեանում, Մուսաների պաշտամունքին նուիրուած այդ լեռների լանջերին Հայկ Նահապետի արեւորդիների պատած շէները անուանուել էին՝ «Մուսաների Լեռ», շէները՝ «Մուսաների Լեռան շէներ»: «Տիր աստուծոյ իմաստութեան ուսման մեհեան», այրեցին հայոց նախնիների իմաստութիւնը, այրեցին Արմէն-հայերի մտքի երեւակայութեան թռիչքի ճախրանքի մատեանները, սպաննեցին հայոց լեռնաշխարհի բնիկ աստուածներին, քանդողները օտար էին, ի՞նչ փոյթ նրանց համար, արմինների հազար-հազար տարիների իմաստութիւնը, ափսոս եղեւ:

Իմաստուն Պատմահայր հայրենանուէր, հայրենապաշտ Մովսէսը, հայոց Արմինա աշխարհի Արա-Արայեան, Երուանդունի ու Արտաշէսեան գահատոհմերի թագաւորներին է միայն «Հայկազուն» անուանել, հաւաստելով, որ նրանք «Բնիկ»-ներ էին: Այո, արշակունիների Նախավերջին Վռամշապուհ թագաւորը հայոց գրերի արարումը հովանաւորեց, սակայն այն ստեղծողը Տարօն աշխարհի Հացեկաց չէնի քրմապետ Վարդանի զաւակն էր, թարգմանչաց ժամանակի իմաստուն մարդիկ էլ Մեսրոպի ուսուցանած Արմէն-հայերն էին, Նարեկը եւ Արմինա աշխարհի բոլոր իմաստուններն ու իրենց Աստուծոյ սպասաւորները Արմին-հայեր էին. . . վերջ: Արմէն-Հայ, քու ցեղի «Ասք»-ի մատեանի տխուր էջերից է այս, կարդա՛ այն, քու սերունդին է վերապահուած պահելու քեզ ժառանգ մնացած հայրենի հողի այս փշուրը, պահպանի՛ր զարմիդ գոյատեւելու կամքի ոգին:

ՆՈՐ ԳԻՐՔ
«ԿԵԱՆՔԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՈՂ ՇԱՌԱՒԻՂՆԵՐ»

Շնորհակալութեամբ ստացանք ծանօթ բանասէր-բանահաւաք, կրթական գործիչ՝ Յովսէփ Նալպանտեանի նոր հատորը «Կեանքի շարունակուող շառաւիղներ» անուանումով, 252 մեծադիր էջերէ բաղկացած, խնամուած տպագրութեամբ: Հատորին մէջ մէկտեղուած են հեղինակին վերջին տարիներու գրի առնուած զանազան նիւթերու առնչուող յօդուածներ, ակնարկներ, որոնք տարբեր տարիներու ընթացքին լոյս տեսած են Պէյրութի «Արարատ», Գահիրէի «Ջահակիր», Լոս Անճելոսի «Մասիս» թերթերուն մէջ: Յովսէփ Նալպանտեան ցարդ հրատարակած է 20 գիրքեր, զանազան թեմաներով: Սակայն անոր «Լոյս» հանրագիտարանները բացառիկ հատորներ են, որոնց մէջ ամփոփուած են բազմաթիւ տեղեկութիւններ վերջին 20 տարիներու ընթացքին լոյս տեսած կրթական հաստատութիւններու եւ տպագրական կազմակերպութիւններու եւ ազգը յուզող հարցերու շուրջ:

ՆՈՒՌԻ 7 ՕԳՏԱԿԱՐ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նուռի օգտակար յատկութիւններուն մասին առասպելներ կը պատմուին: Կ'ըսուի, որ եթէ պարբերաբար նուռ ուտէք, ձեր սիրտը կ'աշխատի ժամացոյցի նման, իսկ ծերութիւնը ձեզի կը հասնի շատ աւելի ուշ, քան դուք կը սպասէիք:

Նուռը կը պարունակէ 12 ամինաթթուներ, որոնց 5-ը անփոխարինելի են: Այսինքն դուք զանոնք չէք գտներ այլ պտուղներու մէջ: Նուռը նաեւ հարուստ է K, C, B9 եւ B6 կենսանիւթերով, ինչպէս նաեւ հանքանիւթերով՝ ֆոսֆորով եւ կալիումով: Ասոնց հետ մէկտեղ նուռը ցած ջերմուժ ունեցող պտուղ է:

Նուռի 7 օգտակար յատկութիւնները.

1.Նուռը կ'ամրապնդէ սիրտը: Նուռը կը պարունակէ պունիկալագին ու մեծ քանակով հակաթթուներ, որոնք մտնելով մարմնի մէջ կ'ամրապնդեն սիրտը: Մասնագէտներու խօսքով, պունիկալագինը եւ հակաթթուները կ'ամրացնեն երակներուն պատերը եւ կ'իջեցնեն վատ քոլեսթերոլի մակարդակը:

2.Նուռը կը պաշտպանէ քաղցկեղէն: Նուռը կը պարունակէ այնպիսի նիւթեր, որոնք կը խոչընդոտեն չարորակ գոյացութիւններու ձեւաւորումը: Նուռին մէջ գտնուող հակաթթուները եւ հակաբորբոքային նիւթերը թոյլ չեն տար զարգացումը չարորակ գոյացութիւններու բջիջներուն: Հետեւաբար քաղցկեղի յառաջացման հաւանականութիւնը կը նուազի:

3.Նուռը կը բարձրացնէ մարմնի դիմադրողականութիւնը: 100 կրամ նուռը կը պարունակէ 21 տոկոս C կենսանիւթ, որ մարմնին անհրաժեշտ է մէկ օրուան ընթացքին: Նուռը կ'աշխուժացնէ դիմադրողական համակարգը՝ պաշտպանելով մարմինը տարատեսակ վարակներէ: Մասնագէտները կը նշեն, որ օրը մէկ նուռի 6-րդ մասը ուտելու պարագային՝ դիմադրողականութիւնը կը բարձրանայ 3 անգամ:

4.Նուռը կը բարելաւէ մարսողութիւնը: Սննդային հիւսուածքները (fiber), որոնք կը պարունակէ նուռը, այնպիսի տարրեր են, որոնք մարմինը չի մարսեր: Փոխարէնը այդ հիւսուածքները կ'օգնեն չէզոքացնելու ճաշի »անպէտք մնացորդները«: 100 կրամ նուռը կը պարունակէ 16 կրամ սննդային հիւսուածք, որ մարմնին անհրաժեշտ չափաբաժնի ծիրին մէջ է: »Աւելորդութիւններ«-էն ազատիլը կը նպաստէ մարսողութեան համակարգին:

5.Նուռը կը բարձրացնէ հեմոկլոպինի մակարդակը: Հեմոկլոպինը երկաթ պարունակող սպիտակուց է, որ կ'օգնէ մարմնին թթուածինը հասցնելու հիւսկէններուն: Եթէ հեմոկլոպինի մակարդակը ցած է մարդու մօտ՝ սրտխառնուք, գլխապտոյտ եւ թուլութիւն կը նկատուի: Նուռը կը բարձրացնէ հեմոկլոպինի մակարդակը: Անիկա յաճախ խորհուրդ կու տան օգտագործել անեմիայի պարագային: Օրը երեք գաւաթ նուռի հիւթը բաւարար է հեմոկլոպինը կարգաւորելու համար:

6.Նուռը կը կանխարգիլէ մազաթափութիւնը: Մազաթափութեան պատճառներէն մէկն ալ երկաթի պակասի հետեւանքով յառաջացող անեմիան է: Հեմոկլոպինի պակասի հետեւանքով մարմնի հիւսկէնները բաւարար քանակով թթուածին չեն ստանար: Պարբերաբար նուռ օգտագործելու պարագային կ'ամրապնդուին մազի արմատները, կը կարգաւորուի սնուցումը եւ հետզհետէ կը վերանայ մազաթափութիւնը:

7.Նուռը կը կանխարգիլէ արթրոզի յառաջացումը: Արթրոզը տարածուած յօդային հիւանդութիւն է, որու պատճառով կը տառապի աշխարհի բնակչութեան 10 տոկոսը: Արթրոզի հետեւանքով կը բորբոքին յենաշարժական հատուածները եւ կը յառաջանան շարժելու բարդութիւններ: Նուռը կը պարունակէ մեծ քանակով K կենսանիւթ, որ ունի հակաբորբոքային ներուժ:

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

ՇՈՒՏ ՅՈԳՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Միայն քունի պակասը չէ, որ կը վատնէ ձեր ուժը: Նոյնիսկ աննշան գործողութիւնները կրնան հիւծել ձեզ թէ՛ մարմնապէս, թէ՛ մտովի:

Գիտնականներու կարծիքով՝ կան շարք մը վատ սովորութիւններ, որոնք կը յոգնեցնեն ձեզ: Անոնք ներկայացուցած են ապրելակերպի քանի մը փոփոխութիւն, որոնք կրնան վերականգնել ձեր ուժերը:

Յոգնած ժամանակ մի՛ խուսափիք մարմնամարզութենէն: Ձեր ուժը խնայելու համար մարմնամարզութիւն ըրէք: Ուսումնասիրութիւնները ցոյց տուած են, որ նստակեաց կեանքով ապրող առողջ չափահասները, որոնք սկսած են շաբաթը երեք օր ընդամէնը 20 վայրկեան մարմնամարզութեամբ զբաղիլ, վեց շաբաթ ետք աւելի քիչ յոգնութիւն զգացած են:

Կանոնաւոր վարժութիւնները կը բարելաւեն սրտանօթային համակարգի աշխատանքը, թթուածին եւ սննդարար նիւթեր կը փոխանցեն ձեր հիւսկէններուն:

Բաւականաչափ ջուր չխմելը նոյնպէս կ'ազդէ ձեր ուժին վրայ: Ջրազրկումը կը տանի արեան քանակի նուազումին, որ կը խտացնէ արիւնը: Անիկա սրտին կը ստիպէ նուազ արդիւնաւէտօրէն աշխատիլ՝ դանդաղեցնելով արագութիւնը, որ անհրաժեշտ է գործարաններուն եւ մկաններուն թթուածին ու սննդարար նիւթեր մատակարարելու համար:

Մեծ է դերը նաեւ երկաթին: Երկաթի պակասը կը ստիպէ մարդուն ջղայնանալ, թոյլ զգալ եւ կորսնցնել կեդրոնանալու կարողութիւնը: Դուք կը յոգնիք, քանի որ ձեր մկաններն ու օրկանները բաւականաչափ թթուածին չեն ստանար: Ձեր ճաշացանկին աւելցուցէք երկաթով հարուստ ուտելիք, որպէսզի կանխարգիլէք անեմիան, սնունդի մէջ ընդգրկեցէք հորթի միս, լուբիա, հաւկիթ, գոց կանաչ բանջարեղէն, ընկուզեղէն, խնձոր, գետնանուշի կարագ եւ այլն: Նաեւ կերէք մեծ քանակութեամբ C կենսանիւթ պարունակող ուտելիքներ՝ քիուի, բնական հիւթեր եւ այլն:

Կատարեալ ըլլալու ցանկութիւնը նոյնպէս ձեզ կը ստիպէ աւելի տքնաջան եւ երկար աշխատիլ, քան անհրաժեշտ է: Գիտնականներու կարծիքով՝ պէտք է յատուկ ժամեր սահմանուին ձեր ծրագիրներուն համար: Հրաժարեցէք լուն փիղ դարձնելու սովորութենէն:

Լարուածութիւնը կրնայ ձեզ կաթուածահար ընել եւ ստիպել յոգնիլ մտովի: Այս ամէնէն ազատելու համար անհրաժեշտ է զբաղիլ մարմնամարզութեամբ, մտախոհութեամբ (meditation). ընկերոջ հետ բաժնեցէք ձեր անհանգստութիւնները եւ փորձեցէք աւելի իրատես ըլլալ: Անպայման նախաճաշեցէք: Մի աշխատիք արձակուրդի մէջ եղած ժամանակ, իսկ քնանալու ժամերուն մի ստուգէք ձեր ելեկտրոնային նամակները:

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ 35 ՏԱՐԵԿԱՆԸ ԱՆՑԱԾ ԿԻՆԵՐՈՒ

1. Որքան ալ երեկոյթը հետաքրքրական ըլլայ եւ երկարատեւ, ամէն ինչ ըրէք, որ արթննաք ձեր սեփական ննջարանին մէջ:

2. Խմորեղէնի եւ խնձորի միջեւ ընտրութիւնը կատարեցէք ջուրի օգտին:

3. Եթէ ժամացոյցին սլաքները ցոյց կու տան կէս գիշերը, իսկ դուք դեռ պէտք է ձեր գլուխը լուաք, ոտքերու մազահեռացումը կատարէք եւ եղունգներ ներկէք, միշտ ընտրեցէք քունը, որովհետեւ ամէն ինչ կարելի է ուղղել, սակայն ոչ ոք եւ ոչինչ կրնայ քօղարկել ձեր յոգնած, ճմռթկուած դէմքը եւ անտանելի տրամադրութիւնը:

4. Ճամբորդեցէք: Օգտագործեցէք ճամբորդելու իւրաքանչիւր հնարաւորութիւն: Նոր տպաւորութիւնները առանց ծերանալու նոր փորձ ձեռք բերելու հնարաւորութիւն են:

5. Իրավիճակը գնահատելէ առաջ դուք ձեզի հարց տուէք. «արդեօ՞ք այս գործը իմս է», ապա փակեցէք ձեր բերանը եւ գացէք աշխատելու:

6. Ձեր ժամանակն ու ջիղերը ոչ ճիշդ մարդու վրայ կարելի է վատնել միայն մէկ պարագայի, եթէ դուք բժիշկ էք, իսկ այդ մարդը՝ ձեզի բաւական լաւ վճարող հիւանդ:

7. Բուռն սիրավէպի եւ գումար շահելու հնարաւորութեան միջեւ ընտրեցէք երկրորդը:

8. Վէճի ընթացքին ոչ թէ կը ծնի ճշմարտութիւնը, այլ՝ միկրէնը: Ժամանակին արտասանուած՝ «ինչպէս դուն կ'ըսես» արտայայտութիւնը կը խնայէ ձեր ջիղերն ու ժամանակը:

9. Առանձնութեան մէջ անցուցած օրերը աւելի լուրջ արդիւնք կրնան տալ, քան մերսման սրահ յաճախելը:

10. Ոչ մէկ տղամարդ արժանի է, որ դուք տանջուիք անյարմար կօշիկներու մէջ:

ԴԷՄՔԸ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑՆՈՂ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Որպէսզի պահպանուի մորթին առաձգականութիւնը եւ կանխուի կնճիռներու յառաջացումը, բաւարար չէ օգտուիլ քսուկներէն, դիմակներ դնել եւ օգտագործել այլ միջոցներ:

Դէմքին համար նախատեսուած պարզ վարժութիւնները մորթի ձեր ամէնօրեայ խնամքը կը դարձնեն շատ աւելի արդիւնաւէտ:

Իսկ ժամանակ եւ ջանքեր այդ վարժութիւնները շատ չեն պահանջեր: Աւելին՝ անոնք կատարել կարելի է իւրաքանչիւր պահ. տնային աշխատանք կատարելու ժամանակ, հեռատեսիլի ծրագրեր դիտելու ընթացքին եւ նոյնիսկ՝ գործատեղիին մէջ:

Ինչպէ՞ս սկսիլ դէմքի համար վարժութիւնները: Դէմքի մարզանքը սկսելէն առաջ փափաքելի է մորթին քսել իւղոտ քսուք եւ թեթեւ մերսում կատարել. մատներու ծայրերով թեթեւ կը հարուածենք ճակատը, այտերն ու քիթը:

Իւրաքանչիւր վարժութիւն անհրաժեշտ է կրկնել 5-10 անգամ: Վարժութիւններու կատարման ժամանակ 5 երկվայրկեան լարեցէք դէմքի մկանները, իսկ այնուհետեւ թուլցուցէք:

Երբ աւարտէք դէմքի մարզանքը, պէտք է լուացուիլ գաղջ, նոր պատրաստուած թէյով: Նախընտրելի է կանաչ թէյը, սակայն կարելի է օգտագործել նաեւ սեւը, սակայն այդ պարագային անիկա շատ թունդ պէտք չէ ըլլայ: Լուացուելու համար կարելի է օգտագործել նաեւ բուժիչ խոտաբոյսերու թուրմ:

Օրական ընդամէնը 5-7 վայրկեան, եւ դուք որոշ ժամանակ անց պիտի տեսնէք, թէ դէպի լաւը որքան փոխուած է ձեր դէմքը:

Վարժութիւններ դէմքի համար

1. Արտաբերէք «Օ» հնչիւնը՝ կլորցնելով շրթունքը: Այս վարժութիւնը կատարելու ժամանակ աշխատեցէք շատ լարել շրթունքի մկանները:

2. Լայն բանալով բերանը, աշխատեցէք քանի մը անգամ յօրանջել:

3. Փակեցէք աչքերը եւ զանոնք ուղղեցէք դէպի աջ, այնուհետեւ՝ ձախ եւ կատարեցէք շրջանաձեւ շարժումներ:

4. Մատներով բռնելով բերանի անկիւնները քաշեցէք վարի շրթունքը եւ լարեցէք կզակը: Հետեւեցէք, որ այս վարժութիւնը կատարելու ժամանակ բերնի անկիւնները չկախուին:

5. Շրթունքներով խողովակ շինեցէք եւ ջանադրաբար արտաբերեցէք «ու» հնչիւնը: Այս վարժութեան ժամանակ շրթունքները պէտք է լարուած ըլլան:

6. Հերթականութեամբ կարելի եղածին չափ շատ լեցնելով այտերը փչեցէք եւ օդը հանեցէք:

7. Աշխատեցէք վարի շրթունքը քաշել դէպի քիթին ծայրը՝ փորձելով հասնիլ անոր:

8. Աշխատեցէք փակել աչքերը, բայց միաժամանակ բութով եւ ցուցամատով պահեցէք կոպերը՝ չձգելով, որ անոնք փակուին:

Քարոզչական նոր յարձակում

Շարունակուած էջ 2-էն

մարդասիրութեան մասին: Սակայն ի՞նչ մարդասիրութեան մասին կարելի է խօսել Ատրպէյճանի պարագայում: Ատրպէյճանում յայտնուած քանի՞ հայազգի քաղաքացիական անձինք են ատրպէյճանցիների կողմից ահաբեկիչների ոճով տեսախցիկների առջեւ նուաստացուել, ապա սպանուել: Կամ այդ ի՞նչ մարդասիրութեամբ էին առաջնորդւում Պաքւում, երբ մերժում էին միջազգային կառոյցների, ներառեալ՝ Կարմիր խաչի, ԵԱՀԿ-ի, եռանախագահների կոչերը՝ պայմաններ ստեղծել խոցուած ուղղաթիռի անձնակազմի աճիւնների տարհանման համար: Այս ամէնը ցոյց է տալիս, որ Ատրպէյճանում իւրովի են ընկալում մարդասիրութիւնը, իսկ դրա իրական դրսեւորումները ծառայեցնում են ատելութեան եւ այլատեացութեան խորացման համար»,- այսօր այս հարցի վերաբերեալ ասել է Հայաստանի արտգործնախարարը:

Ինչ-որ լուծում պէտք է գտնուի ատրպէյճանցի դիւերսանտների հարցը միջազգային հանրութեան օրակարգից հանելու համար: Ատրպէյճանական կեղծիքին ու քարոզչամեքենային պէտք է հակադարձել առաւել համակարգուած ձեւով:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիայի դիրքորոշմանը ԼՂ հարցում, ապա այստեղ, թերեւս, նորութիւն չկայ: Անքարան, բացայայտ ցոյց է տալիս, որ հանդէս է գալիս առաւելապէս որպես ԼՂ խնդրի կարգաւորման կողմնակից, այն նախապայման ներկայացնելով, քան Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնների կարգաւորման ջատագով: ԱԳ նախարարի տեղակալ Շաւարշ Քոչարեանը պատասխանելով Tert.am լրատուական կայքի հարցին, յիշեցրել է, որ Հայաստանի դիրքորոշումը արտայայտուած էր առանց նախապայմանների յարաբերութիւնների կարգաւորման յայտնի մօտեցմամբ եւ այդ սկզբունքի վրայ էր հիմնուած Թուրքիայի հետ բանակցային գործընթացի մեկնարկը: «Եւ հենց այս ընդհանուր փոխըմբռնմամբ մենք սկսեցինք, վարեցինք գործընթացը եւ եկանք պայմանաւորուածութիւնների: Միջազգային հանրութիւնը՝ շուեյցարացի միջնորդները, ՄԱԿ-ի Գլխաւոր քարտուղարը, ԵԱՀԿ-ն, ԵՄ-ն, ԱՄՆ-ն, Ռուսաստանը, Ֆրանսան եւ շատ այլ երկրներ, գործընթացի սկզբից մինչ օրս համամիտ են այս մօտեցման հետ: Դրանից յետոյ էլ վերոյիշեալ երկրները եւ կազմակերպութիւնները տարբեր առիթներով բազմիցս վերահաստատել են այդ իրողութիւնը: Առնուազն տարակուսանք է առաջացնում այն հանգամանքը, որ արձանագրութիւնների շուրջ բանակցող Թուրքական պատուիրակութիւնը տեղեակ չէր, ըստ Ջաւուշօղլուի, ամբողջ աշխարհին յայտնի Թուրքական նախապայմաններին: Նման կեղծ տեղեկութիւններ տարածելով՝ անկեղծութեան մասին խօսելը, մեղմ ասած, տարօրինակ է, բայց, միեւնոյն ժամանակ, բնորոշ Թուրքական իշխանութիւններին»:

«ՀԱՅԵԼԻ»

Ո՞Վ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ Է ԷՐՏՈՂԱՆԻ

Շարունակուած էջ 7-էն

գլուխ, անոնք (ԵՄ) ըսին, որ Թուրքիա շատ աղքատ, շատ տկար երկիր է եւ բեռ պիտի դառնայ Եւրոպայի համար: Շնորհակալութի՛ւն Ալլահին, Թուրքիա այսօր ուժեղ երկիր է... Մենք բեռ չենք Եւրոպայի համար: Թուրքիան դարման է Եւրոպայի համար... Թուրքիա դարման է անոնց ցեղապաշտ հիւանդութեան: Մենք դարման ենք անոնց տնտեսական անկման համար: Մենք դարման ենք անոնց ուժի կորուստին... Անտալուսիայէն (Սպանիա) մինչեւ Օսմանեան կայսրութիւն, եւ կէս դար առաջ սուրբ երթովը մեր ժողովուրդին, որ եկաւ այստեղ՝ Անատոլիոյ բոլոր կողմերէն, «ազան»ի ձայնը (իսլամական աղօթքի կանչ) այս հերոսները բերաւ դէպի Եւրոպա: Մզկիթներու «մինարէ»ները, զորս անոնք սփռած են այս աշխարհամասին մէջ, պաշտպանուած պիտի ըլլան. մենք պիտի շարունակենք պայքարիլ այն ձեռքերուն դէմ, որոնք կը ձգտին անոնց վնաս հասցնել: Ես կը համբուրեմ իմ եղբայրներուն ճակատները, որոնք «Թաքպիր»ը («Ալլահու աքպար» աղօթքի կոչը) հասցուցին Ցիւրիխ... Որքա՜ն սուրբ էին այն մարդիկ, որոնք եկան եւ սերմեր ցանեցին այստեղ, եւ որոնք Ալլահին զօրութեամբ պիտի շարունակեն վերաճիլ արդարութեան հսկայական ծառի մը՝ Եւրոպայի կեդրոնին մէջ: Ոչ ոք կրնայ կանգնեցնել ասիկա...»:

Տաւութօղլու յամառօրէն շարունակեց իր անհեթեթ ու ամբարտաւան յայտարարութիւնները անցեալ շաբաթ, այս անգամ՝ արդէն իսկ Անգարայի մէջ, ազգային փոքրամասնութիւններու ներկայացուցիչներուն ըսելով. «Մենք դաս պիտի տանք Եւրոպայի ցեղապաշտներուն»:

Թարգմանեց՝
ՌՈՒԶԱՆՆԱ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՊԱՏՄՈՂ

Շարունակուած էջ 7-էն

Պէրքսանլար, Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու վարչութեան նախկին ատենապետ:

- Ուրբաթ, 10 Ապրիլ 2015.
ԲՌՆԻ ԻՍԼԱՄԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐ

Ովքեր են, որքան է թիւը անոնց, որքան պէտք է ըլլային այսօր. Հայաստանը, հայութիւնը եւ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին կ՛ընդունի՞ն անոնց ներկայութիւնը: Քննարկման կը մասնակցին՝ Գերշ. Տէր Յովնան Արք. Տէրտէրեան, Առաջնորդ Ամերիկայի Արեւմեան Թեմի, եւ Ռաֆֆի Պետրոսեան, գրող, հասարակական գործիչ, Թորոնթօ, Քանատա: Համադրող՝ Պրն. Գուրգէն Պէրքսանլար, Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Ասպետներու վարչութեան նախկին ատենապետ:

***

«Հայոց Յեղասպանութեան Լուսաբանումը Համաշխարհային Մամուլի Առաջին էջերին» (Armenian Genocide: Frontpage Coverage in the World Press) հատորին մէջ, աւելի քան 260 մեծադիր էջերու (9"x12") մէջ ամփոփուած են համաշխարհային զանազան թերթերու մէջ 19-րդ դարու երկրորդ կէսէն մինչեւ 20-րդ դարու առաջին քառորդը լոյս տեսած փորագրանկարներ, գծանկարներ եւ լուսանկարներ, իրենց յստակ բացատրութեամբ՝ հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով: Թերթեցէք էջերը, դիտեցէք, խորացէք իւրաքանչիւր նկարի մէջ եւ կարդացէք բացատրութիւնը: Թեւ ու թռիչք պիտի առնէք դէպի անցեալ, պիտի մտնէք հատորին էջերուն մէջ եւ դուք ձեզ պիտի պատկերացնէք այնտեղ՝ սուլթաններու եւ փաշաներու հետ, միջազգային ղեկավարներու հետ, թուրքին ու քիւրտին սուրին տակ, հայուն ամէն մէկ քայլին հետ, եկեղեցիներու մէջ ողջակիզուող, որբ, անտուն, կիսամերկ, պաղատող ու արիւնլուայ, մինչեւ... մահ, եւ կամ՝ հրաշք, փրկութիւն, գաղթականութիւն, նոր կեանք...

Մարդուն մէջ Մարդը արթնցնող հատոր մըն է այս, պատրաստուած բացառիկ պարզութեամբ, սակայն ընթերցողին հոգին ալեկ:ոծող բովանդակութեամբ: Հայոց Յեղասպանութեան հարիւրամեակին զուգադիպող այս հրատարակութիւնը լոյս տեսաւ Երեւանի մէջ, 2014 թուականին, երաշխաւորութեամբ՝ Հայոց Յեղասպանութեան Թանգարան-Ինստիտուտի Գիտխորհուրդին եւ մեկենասութեամբ՝ Լոս Անճելըսի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Ասպետներու Համախմբումին:

Դոկտ. Հայկ Դեմոյեան յառաջաբանին մէջ կը գրէ. «Հետաքրքիր խումբ են կազմում մամուլի այն հրապարակումները, որտեղ Հայոց Յեղասպանութեան թեման ներկայացուած է պարբերականների առաջին էջերին՝ դրանով իսկ կարեւորելով այդ ողբերգութեան հանրային բարձրաձայնման նշանակութիւնը»:

Հատորը հինգ գլուխներու բաժնուած է ժամանակագրական կարգով. 19-րդ դարու երկրորդ կէսէն մինչեւ 20-րդ դարու առաջին քառորդ:

Արդարեւ, գիրք մը, ցուցահանդէս մը եւ երեք յոյժ հետաքրքրական երեկոներ կը սպասեն մեզի: Ժամադրուած ենք «Սքիրպոլ Սենթըր», Զորեքշաբթիէն Ուրբաթ՝ 8-10 Ապրիլ 2015:

ՀԱՅՈՒՆ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 14-էն

րէն ամբողջացուց: Սելիմիէցի գիւղացին խնդրեց, որ այցեգինը վճարէ...

«Վճարուած է», եղաւ հօրեղբօրս շատ արագ եւ կարճ պատասխանը:

Գիւղացին քիչ մը աւելի շփոթեցաւ, իսկ ես զարմացած կը նայէի հօրեղբօրս...

«Դուք 1915 թուականին՝ Հայոց ցեղասպանութեան ատեն, օգնութեան հասաք տեղահանուած հայ ժողովուրդին, ապաստան տուիք անոնցմէ շատերու: Ձեր հոգածութեան շնորհիւ՝ փրկուեցան շատ մը հայեր, ներառեալ՝ հօրաքրոջս եւ հօրեղբօրս ընտանիքները՝ իրենց զաւակներով», պատասխանեց հօրեղբայրս:

Սելիմիէցի գիւղացին չէր ծնած Հայոց ցեղասպանութեան արհաւիրքի օրերուն: Ձեմ ալ գիտեր, թէ ան լսած էր այդ բոլորին մասին, նաեւ՝ հայ ժողովուրդին նկատմամբ իր գիւղին ցուցաբերած գուրգուրանքին մասին: Զգացուած էր հօրեղբօրս շարժումէն, բայց նաեւ բաւական բան իմացաւ հայուն ողբերգութիւններուն մասին: Ես ալ, անկախ անկէ, որ գիտէի Ցեղասպանութեան մասին, բայց նոյնքան զգացուած էի գիւղացիին նման, նաեւ կը փորձէի այդ վայրկեանին դուրս հանել մարդկայինը մարդուն մէջէն՝ նոյնինքն այն բոլոր ապրած փորձառութիւններէն մեկնելով:

Սելիմիէի մասին առաջին անգամն էր, որ կը լսէի: Սուրիոյ Համա քաղաքի արեւելեան մասին մէջ անապատային շրջան մըն է: Անոնք 1915 թուականին Թուրքին անմարդկային արարքներուն կրցած էին « ո՛չ » ըսել եւ եղբայրական ու հոգածու գուրգուրանք եւ վերաբերմունք ցոյց տալ քրիստոնեայ հայուն: Ես պիտի իմանայի, բայց նաեւ սորվէի, որ սելիմիէցի գիւղացին հիւրընկալած է իմ տարագիր հարազատներս, որոնք չվարանեցան վկայելու, թէ՝ մեզ դիմաւորեցին արտակարգ համակրանքով, կերակրեցին ու հոգացին, օժանդակեցին տեղաւորուելու. որպէս պահապան հրեշտակներ՝ եղբայրական գորովագութ վերաբերմունքով վարուեցան մեզի հետ, մեր ողջ կեցութեան: Մեր կեանքը կը պարտինք անոնց»:

Եթէ Թուրքը կեանքերու վերջ տուաւ, սելիմիէցի արաբը պահպանեց զանոնք:

Հօրեղբօրս համար բժշկութիւնը անքակտելի միաւորն է հայուն եւ համընդհանուր հայկականութեան արժէքի գիտակցութեան: Իր բժշկական ու մասնագիտական կեանքին ընթացքին երբեք պատուեգին չվերցուց ոեւէ հիւանդէ, որ կու գար Սելիմիէի գիւղէն: Ասիկա իր «չնչին» երախտագիտական հատուցում-շարժումն էր Սելիմիէի ժողովուրդի վերաբերմունքին համար՝ հայ ժողովուրդին եւ իր հարազատներուն նկատմամբ: Ու տակաւին ինքնավստահ կերպով կը վկայէր: «Միթէ պատահա՞ծ է երբեւիցէ, որ հայ ժողովուրդը մոռնայ իր բարեկամները»:

Ձեմ գիտեր, թէ Սելիմիէ գիւղը եւ անոր բնակչութիւնը ներկայ օրերու սուրիական այս թոհուբոհին մէջ ի՛նչ կացութեան մէջ են, բայց շատ յստակ է, որ սելիմիէցի արաբ գիւղացին եղաւ հայուն բարեկամը: Ան կրցաւ կերտել բարեկամութիւնը, քանի որ հաւատաց «ապրեցնելու» գրաւականին, փոխանակ՝ «սպաննելու»:

Արդարեւ, համամարդկային կեանքին մէջ կայ բարեկամութիւնը եւ անոր նկարագիրը կերտող խորքային արժէքը, որ կը կայանայ կեանքերը պահպանելու եւ զայն իմաստաւորելու հիմքերու վրան: Եթէ սելիմիէցի արաբը եղաւ հայուն բարեկամը, ատիկա՝ որովհետեւ իր «գրաւը» դրաւ ապրեցնելու սկզբունքին վրայ: Եւ կեանքի մէջ ապրելով եւ ապրեցնելով է, որ արժէքներ կրնաս ստեղծել:

Եղեռնի հարիւրամեակին առթիւ հայը դարձեալ երախտագիտութեամբ կը յիշէ իր բարեկամները, որոնք ապրած ու ապրեցուցած են, տակաւին կ՛ապրին ու կ՛ապրեցնեն համամարդկային արժէքները:

Եւ արժէքները չեն կերտուիր սպաննելով...

ԳՈՅԺ
ՈՉ ԵՒՍ Է ԸՆԿ. ՍԱՐԳԻՍ ՔԻՒՖԷԼԵԱՆ

Սրտի խոր ցաւով իմացանք Ս.Դ.Հ.Կ.ի հաւատաւոր ընկեր՝ Սարգիս Քիւփէլեանի (Ծնեալ Հալէպ 1939) մահը, որ պատահած է Համպուրկի մէջ, Գերմանիա, 20 Փետրուար, 2015-ին:

Թաղումը տեղի ունեցաւ Մարտ 03, 2015, Համպուրկ - Գերմանիա:

Սգակիրներն են
Այրին՝ Տիկին Ժուլիէթ Քիւփէլեան
Զաւակները՝
Տէր եւ Տիկ. Արսէն Քիւփէլեան եւ զաւակներ
Տէր եւ Տիկ. Աւետիս Քիւփէլեան եւ զաւակներ
Տէր եւ Տիկ. Պետրոս Քիւփէլեան եւ զաւակներ
Տէր եւ Տիկ. Փարամազ Քիւփէլեան եւ զաւակներ
Տէր եւ Տիկ. Վանիկ Քիւփէլեան եւ զաւակներ

Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի Ս.Դ.Հ.Կ.ը իր կառոյցներով կը յայտնէ իր խորազգաց ցաւակցութիւնները Հանգուցեալ Ընկեր Սարգիս Քիւփէլեանի Տիկնոջ, զաւակներուն, թոռնիկներուն եւ համայն հարազատներուն:

Ընկեր Սարգիս Քիւփէլեանի նուիրումը Ս.Դ.Հ.Կ.ին եւ Հ.Մ.Մ.ին եղած է անսակարկ եւ անոր գործունէութիւնը՝ անգնահատելի: Ան եղած է մարդասէր եւ ընկերասէր, ծառայելով իր ազգին եւ միութեան, առանց վարանելու:

Հողը թեթեւ գայ վրան:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԱՏՈՒՀԻ ՏԷՓՈՅԵԱՆի մահուան առիթով փոխան ծաղկեպսակի կատարուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները Մասիսին

Տէր եւ Տիկ. Սեդրակ եւ Ալին Աճէմեան	$200
Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Պերճուհի Ճինպաշեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Պետիկ եւ Լենա Խոտանեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Ծովիկ Քէօրօղլեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Անի Պէքարեան	$100
Տէր եւ Տիկ. Հայկ եւ Արմինէ Հաճընեան	$100
Տիկ. Սոնա Յովնանեան	$100
Փիէր Պարպար	$100
Գրիգորեան Եղբայրք	$100
Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Գնար Պողարեան	$50
ՏիարՍուրէն Խուտանեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Մանուէլ եւ Հերմին Գաֆարճեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր եւ Հայկուշ Քէշիշեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Մկօ եւ Էլէն Փօչօղլեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Հրաչ եւ Հուրի Թաթլեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Էլի եւ Ազատուհի Պալի	$50
Տէր եւ Տիկ. Ջոհրապ եւ Անժելա Թօփալեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Գոհարիկ Սասունեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Մարօ Մաթոսեան	$50
Տէր եւ Տիկ. Զարեհ Պաղտասարեան	$50

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէփոյեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց որ անձամբ, հեռաձայնով եւ կամ փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններով մասնակից դարձան իրենց սուգին ՝ Ազատուհի Տէփոյեանի մահուան առթիւ:

Առ այդ կը նուիրեն $200 տոլար «Մասիս»ին:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԷՆ ՄԱԶՄԱՆԵԱՆի մահուան տխուր առիթով, Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեան կը յայտնեն իրենց խորազգաց ցաւակցութիւնները, յատկապէս զաւկին՝ Տէր եւ Տիկ. Աւետիս Մազմանեանին եւ համայն հազարազատներուն:

Առ այդ կը նուիրեն 100 տոլար «Մասիս»ին:

www.massispost.com
daily news updates

ՍՐՏԱԳԻՆ ԿՈՉ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՌԱՋ

Շարունակուած էջ 14-էն

Լիբանանն ու լիբանանահայութիւնը Պէյրութէն ընդամէնը շուրջ միայն 100 քլմ. հեռաւորութեան վրայ գտնուող Տաէշի զինեալներէն: Լիբանանեան անձնազոհ բանակը մինչեւ երբ կրնայ դիմադրել երկրին արեւելեան սահմաններու սեմին գտնուող վտանգին, եւ ի տես ՄԱԿ-ի կամ Տաէշի դէմ դաշնակցած երկիրներու անկարողութեան ո՞վ պիտի կրնայ կենալ Լիբանանեան Բանակի կողքին՝ դիմադրելու դեռեւս անխուսափելին: Հետեւաբար ո՞վ պիտի երաշխաւորէ Լիբանանի ապահովական ապագան:

Ի տես այս բոլորին, ի՞նչ կ'ընէ լիբանանահայութեան ղեկավարութիւնը: Ի՞նչ տեսակի կանխազգուշական միջոցներու դիմած է ան՝ փրկելու Լիբանանի տարածքին մեր ունեցած մշակութային արժէքները: Բնաւ մտածուած է եռացող այս շրջանէն հեռացնելով դէպի աւելի ապահով վայրեր՝ դէպի Հայրենիք փոխադրել մշակութային արժէք ներկայացնող շարժական կարգ մը իրեր ինչպէս ըրաւ օրինակ Թուրքիոյ ղեկավարութիւնը երբ շաբաթ մը առաջ նմանօրինակ մտահոգութեամբ մը իրենց նախահօր՝ Օսմանի մեծ հօր Սուլէյման Շահի այսպէս կոչուած «աճիւնները» Սուրիայէն փոխադրեց Թուրքիա...:

Ատենը չէ՞ առեւտրական արժէք ներկայացնող եւ գաղութիս հաստատութիւններուն նիւթական ապահովող մեր կարգ մը ազգային կառոյցները ծախելով տնտեսական միեւնոյն ներդրումը ընել համեմատաբար ապահով՝ Հայաստանեան մեր Հայրենիքին մէջ այդ կալուածներուն տէր միեւնոյն ազգային հաստատութիւններուն անունով: Սուրիոյ մեր ազգային կառոյցներուն տնտեսական արժէզրկումը այսօր բաւարար դաս մը չէ՞ դժբախտ օրինակէ մը սորվելու:

Փորձանքը գալէն ետք այլեւս ինչի՞ կրնան ծառայել ապահովագրական ընկերութիւններուն տալիք գումարները կամ մեր մատենադարաններուն ու թանգարաններուն փայտէ դռները պաշտպանող ելեկտրոնային կոտերով փլասթիքէ կղպանքները Տաէշներու մուրճին ու կրակին դիմաց՝ Այնճարէն մինչեւ Անթիլիաս, Ջմմառէն մինչեւ Հայկազեան...:

Մեր կոչը անհեթեթ խուճապ մը ստեղծել չէ, որ կը նպատակադրէ անշուշտ, այլ հեռատես կանխազգուշութեան սրտագին կոչ մըն է՝ Աստուծոյ առաջ եւ պատմութեան համար...:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
*** $50,00 * $100,00 (first class) for USA**
$ 100,00 (Air Mail) for Canada.
$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: --
Address: --
City: --------- **State:**--------- **Zip Code:**------
Country: -------------
Tel :---------------------- **Fax :** -------------------------

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
Email: massis2@earthlink.net

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Շարունակուածէջ 15-էն

No. 3604.

*****

1926ին զուիցերիացի լրագրող, Էմիլ Հիլտըրպրանտ հարցազրոյց մը ունեցած է Մուստաֆա Քեմալ Փաշայի հետ, որ հետագային անուանուեցաւ Աթաթուրք: Այդ հարցազրոյցին մէջ ան ամբաստանած է Երիտթուրքերը «միլիոնաւոր քրիստոնեայ քաղաքացիներ» ջարդելու յանցանքով: Նշենք որ 1926-թին, Աթաթուրքի հակառակորդները, որոնց մէջ կային կարեւոր թիւով Երիտթուրք կուսակցութեան անդամներ, մահափորձ կազմակերպեցին անոր դէմ: Մահափորձը ձախողեցաւ, պատասխանատուները ձերբակալուեցան եւ գնդակահարուեցան, որպէս ազգի դաւաճան:

Հիլտըրպրանտի հարցազրոյցը հրատարակուեցաւ 1 Օգոստոս 1926-ին, «San Francisco Examiner" թերթի մէջ:

Այդ հարցազրոյցի մէջ, ի միջի այլոց Աթաթուրքը հետեւեալ հաստատումը կ'ընէ.

«Նախկին Երիտասարդ Թուրք կուսակցութեան այս թափթփուքները, որոնցմէ հարկաւոր էր հաշիւ պահանջել բնաջնջելու համար մեր միլիոնաւոր քրիստոնեայ քաղաքացիները, որոնք անգթօրէն եւ զանգուածաբար բռնահանուեցան իրենց տուներէն եւ ջարդուեցան: Անոնք (երիտասարդ թուրքերը) հանգիս ապրած են հանրապետական օրէնքներու հովանիին տակ եւ մինչեւ այսօր իրենց գոյութիւնը պահպանած՝ կողոպուտի, աւազակութեան եւ կաշառքի ճամբով, թշնամական դիրք բռնելով որեւէ գաղափարի կամ առաջարկի դէմ: Անոնք մերժած են իրենց մասնակցութիւնը բերել որեւէ շինարար աշխատանքի եւ պարկեշտօրէն ճակտի քրտինքով վաստակիլ իրենց ապրուստը»:

KEMAL ATATURK

*****

Հայոց Ցեղասպանութեան հետ առնչուած եւ ցարդ յայտնաբերուած թրքական վաւերաթուղթերուն ծանօթանալու համար՝ կարդալ Թանէր Աքչամի «Երիտասարդ Թուրքերու Ոճիրը Մարդկութեան Դէմ. Հայոց Ցեղասպանութիւնն ու Ցեղային Մաքրագործումը Օսմանեան Կայսրութեան մէջ« ("The Young Turks' Crime against Humanity: The Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire") գիրքը, զոր հրատարակեց Princeton University Press-ը, 2013):

Գերմանիոյ դեսպան՝ Ուանկէյնհայմ 07/07/1915-ին գրած է իր կառավարութեան՝

*****

«Թրքական կառավարութիւնն իսկապէս կը հետապնդէ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ ապրող հայերը բնաջնջելու իր ծրագիրը»:

(Wilhelmstrasse archives)."

Գերմանացի սպայ՝ Արմին Թ. Վեկները, որ ղրկուած էր Թուրքիա բժշկական գծով օժանդակելու թրքական բանակին, ականատես եղած է հայկական ջարդերուն եւ թաքուն լուսանկարչական գործիքով նկարած՝ բազմաթիւ լուսանկարներ, որոնք պատերազմի աւարտին լոյս տեսած են միջազգային մամուլի մէջ: «Բաց Նամակ Նախագահ Ուիլսընին» գրութեամբ, Վակնըր Միացեալ Նահանգներու նախագահի ուշադրութեան յանձնած է հայկական անկախ պետութիւն ստեղծելու անհրաժեշտութիւնը: Նամակը տպուած է 23 փետրուար, 1919-ին «Berliner Tageblatt» թերթի մէջ: Այդ նամակի մէջ, ի միջի այլոց, ըսուած է՝

«...Այստեղ անոնք դաշունահար սպանուեցան քուրտերէն, կողոպտուեցան ոստիկաններէն, գնդակահարուեցան, կախաղան հանուեցան, թունաւորուեցան, դաշունահարուեցան, խեղդամահ եղան, համաճարակէ մահացան, ջրահեղձ եղան, սառեցան պաղէն, տոչորուեցան ծարաւէն, սովամահ եղան եւ իրենց մարմինները կամ նեխեցան կամ ալ գայլաշուններու կեր դարձան: Երեխաները լալամահ եղան, մարդիկ իրենք զիրենք ժայռերու զարկին, մայրերը իրենց զաւակները ջուրը նետեցին, ուրիշներ՝ իրենց երեխաները գրկած երգելով Եփրատ Գետը նետուեցան: Անոնք երկրի վրայ գոյութիւն ունեցող բոլոր մահերով մահացան, բոլոր ժամանակներու մահով մեռան»:

ARMIN T. WEGNER

*****

Ա. Աշխարհամարտէն մօտ քառորդ դար յետոյ, գերմանական բանակի Լեհաստան արշաւման նախօրեակին, 22.8.1939-ին, Հիթլեր հետեւեալ հրամանը արձակած է՝

« Հրամայած եմ իմ մահաբեր ջոկատներուս, որպէսզի առանց գութի ու խղճահարութեան ոչնչացնեն լեհերէն խօսող ազգին պատկանող բոլոր մարդիկը, կիները եւ երեխաները: Միայն այս ձեւով կրնանք ձեռք բերել կենսական հողային տարածքը, որուն պէտք ունինք»:

ADOLF HITLER

Այն հարցումին, թէ ինչ՞ պատասխան պիտի տայ ան գալիք սերունդներուն՝ Հիթլեր պատասխանած է.

« Ո՞վ այսօր կը յիշէ հայերու բնաջնջումը»:

Գերմաներէն բնագիրը տեսնել «Atken zur Deutschen Auswartigen Politik« 1918-1945. Serie D, Band VII, (Baden-Baden, 1956):

Եթէ հայոց ցեղասպանութեան պատասխանատուները դատուէին Նիւրեմբերկի նման միջազգային ատեանի մը կողմէ, Հիթլեր պիտի չհամարձակէր նման յայտարարութիւն մը անել:

Հայոց Ցեղասպանութեան հետ առնչուած եւ միաժամանակ Գերմանիոյ մեղսակցութիւնը հաստատող փաստաթղթերուն ծանօթանալու համար, տես վերջերս լոյս տեսած «Հայոց Ցեղասպանութիւնը, Փաստաթուղթեր Գերմանիոյ Արտաքին Գործոց Գրասենեակի Արխիւներէն, 1915-16» ("The Armenian Genocide, Evidence from the German Foreign Office Archives, 1915-16") խորագրուած գիրքը, հրատարակուած 2014-ին, Նիւ Եօրք եւ Օքսֆորտ, խմբագրութեամբ Ուլֆկենկ Կեսթի (Wolefgang Guest):

(Շարունակելի)